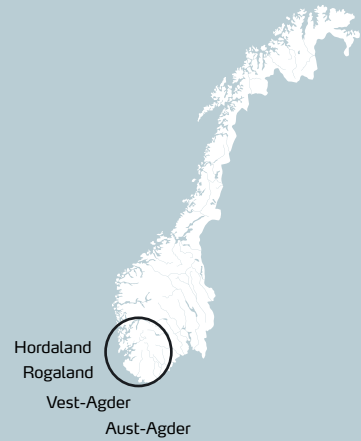

Fra drøm
til realitet

SØR- OG VESTLANDETS LEDENDE FINANSKONSERN

NÆRMERE FOLK OG BEDRIFTER

Rogaland

Befolkning	467 000
Markedsandel	37 %
Etablert år	1839
Markedsstrategi	Markedsleder
Arbeidsledighet	4,9 %*

Hordaland

Befolkning	512 000
Markedsandel	6 %
Etablert år	2006
Markedsstrategi	Vekstmarked
Arbeidsledighet	3,5 %*

Aust- og Vest-Agder

Befolkning	296 000
Markedsandel	9 %
Etablert år	2002
Markedsstrategi	Vekstmarked
Arbeidsledighet	4,5 %*

*Tall pr 31.01.2016

Kilder: Nav, SSB og SpareBank 1 SR-Bank

INNHold

HOVEDTALL OG NØKKELTALL	4
ADMINISTRERENDE DIREKTØRS ARTIKKEL	6
SPAREBANK 1 SR-BANK ASA	8
ORGANISASJONSSTRUKTUR	9
MARKED OG KUNDEGRUNNLAG	10
VÅR HISTORIE	11
SRBANK-AKSJEN	12
SAMFUNNSANSVAR (CSR)	15
HUMANKAPITALEN	19
FORRETNINGSOMRÅDER	20
KONSERNLEDELSEN	22
EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE	24
STYRENDE ORGANER	30
STYRET	32
ÅRSBERETNING	34
ÅRSREGNSKAP INNHOLDSFORTEGNELSE	47
NØKKELTALL SISTE 5 ÅR	118

HOVEDTALL

(tall i mill kroner)	2015	2014
Netto renteinntekter	2 593	2 404
Netto provisjons- og andre inntekter	1 532	1 732
Netto inntekter fra finansielle investeringer	304	778
Sum driftskostnader før nedskrivninger på utlån	1 863	2 056
Driftsresultat før nedskrivninger på utlån	2 566	2 858
Nedskrivninger på utlån og garantier	420	257
Driftsresultat før skatt	2 146	2 601

NØKKELTALL

	2015	2014
Lønnsomhet		
Egenkapitalavkastning %	10,8	14,2
Kostnadsprosent	42,1	41,8
Gjennomsnittlig rentemargin %	1,42	1,45
Balansetall		
Brutto utlån til kunder	155 190	141 620
Brutto utlån til kunder inkludert SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	183 896	174 492
Innskudd fra kunder	89 444	81 489
Utlånsvekst inkludert SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	5,4 %	4,7 %
Innskuddsvekst	9,8 %	13,7 %
Forvaltningskapital 31.12.	192 049	174 926
Soliditet		
Ren kjernekapitaldekning %	13,3	11,5
Kjernekapitaldekning %	14,2	12,3
Kapitaldekning %	16,7	14,5
Uvektet kjernekapital (Leverage Ratio) %	6,3	6,1
Kjernekapital	16 882	14 828
Likviditet		
Likviditetsdekning (LCR) %	128	94
Kontor og bemanning		
Antall årsverk	1 161	1 106
Antall kontorer	49	50
SpareBank 1 SR-Bank aksjen		
Børskurs ved årsslutt	39,30	52,50
Resultat pr aksje	6,83	8,20
Utbytte pr aksje	1,50	2,00
Effektiv avkastning på aksjen %	-21,3	-10,2

Det vises for øvrig til en fullstendig nøkkeltallsversikt og definisjoner på sidene 14 og 118.

KONSERNRESULTAT FØR SKATT:

2 146

mill kr (2 601 mill kr)

NETTO RENTEINNTEKTER:

2 593

mill kr (2 404 mill kr)

EGENKAPITAL-
AVKASTNING ETTER SKATT:

10,8

prosent (14,2 prosent)

NETTO PROVISJONS- OG
ANDRE DRIFTSINNTEKTER:

1 532

mill kr (1 732 mill kr)

UTLÅNSVEKST, BRUTTO SISTE
12 MND INKL. SB1 BOLIGKREDITT
OG SB1 NÆRINGSKREDITT:

5,4

prosent (4,7 prosent)

NEDSKRIVNINGER I % AV BRUTTO
UTLÅN INKL. SB1 BOLIGKREDITT
OG SB1 NÆRINGSKREDITT:

0,23

prosent (0,15 prosent)

INNSKUDDSVKST SISTE 12 MND:

9,8

prosent (13,7 prosent)

REN KJERNEKAPITALDEKNING:

13,3

prosent (11,5 prosent)

VI MÅ HA BLIKKET LANGT NOK FRAM

2015 er historie. Det var året da oljeprisen fortsatte å falle, og da både dypere og mer langvarig enn vi hadde ventet. Likevel velger jeg å være optimist på vegne av vår landsdel ved inngangen til 2016.

Det siste årets utvikling gir grunn til å spørre; Hvordan kan vi gjøre det vi kan på nye og bedre måter, og hvordan kan vi bruke vår kompetanse og eksisterende teknologi til å gjøre noe nytt? Morgendagens vinnere er folk og bedrifter som er handlekraftige og tilpasser seg i skiftende tider, griper muligheter og er finansielt robuste.

OLJEPRISFALLET

Motstandskraften i norsk økonomi har vært god, på tross av en fallende oljepris. Arbeidsledigheten har steget, men den er fortsatt lav i en internasjonal målestokk. Sør- og Vestlandet, vår landsdel, har naturlig nok merket oljenedgangen mest. Vest-Agder og Rogaland har nå noe høyere arbeidsledighet enn resten av landet, mens i Hordaland er ledigheten noe lavere enn landsgjennomsnittet. Flere arbeidsledige gir noe press nedover på boligpriser i Rogaland. Denne korreksjonen av boligmarkedet er ikke bare til bekymring, den har også i seg muligheter som gjør morgendagens boligmarked mer bærekraftig.

MULIGHETER FOR ANDRE BRANSJER

Også andre bransjer enn de tradisjonelle selskapene innen de petromaritime næringene, begynner å merke konsekvensene av lavere aktivitet innenfor olje og gass. Nedbemanninger demper privat etterspørsel. Samtidig har fallet i oljeaktivitet gjort det lettere for andre bransjer å få tilgang til kompetanse. Lav rente gir økt aktivitet, og den svake kronen gjør norske varer og tjenester mer konkurransedyktige.

MILLIARDINVESTINGER I VENDE

Det planlegges flere milliardinvesteringer i vår landsdel, og flere av prosjektene er allerede i gang. Ryfast og Rogfast vil gjøre Rogaland nesten ferjefritt. Sammen med utbedringene av E39 mellom Agder og Rogaland, vil dette gi mer forutsigbar og effektiv transport mellom Hordaland, Rogaland og Agder. Investeringene vil styrke vår landsdels konkurransekraft både i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

KOSTNADSREDUKSJONER

Når vi gjør opp status for 2015 i SpareBank 1 SR-Bank, er resultatene solide. Resultatet for 2015 skyldes at vi gjennom hele året har jobbet målbevisst med å få ned kostnadene, øke inntektene og styrke kvaliteten i vår utlånsporteføljen. Jeg er godt fornøyd med kostnadskuttene vi har gjennomført i 2015, i kombinasjon med at vi har investert i nye forretningsområder som har gitt oss nye inntekter. Fremover skal disse inntektene økes og jeg forventer derfor ytterligere effektivisering av driften i årene som kommer.

I RUTE MED KAPITALDEKNINGEN

Ren kjernekapitaldekning har i løpet av året styrket seg fra 11,5 prosent til 13,3 prosent. I februar 2015 fikk banken godkjent sine IRB-avansert modeller for bedriftsmarkedet. Vi har også styrket kapitaldekningen gjennom balansert vekst og overgang fra ytelsesbasert pensjonsordning til innskuddspensjon. Nye kapitalkrav gir behov for fortsatt kapitaloppbygging. Før 2016 avsluttes, forventer vi å ha oppnådd en ren kjernekapitaldekning på minimum 14,5 prosent. Lavere utlånsvekst, økte inntekter og fortsatt god kostandskontroll skal bidra til at vi med god margin oppfyller myndighetenes krav til kapitaldekning.

MODERATE TAP

Resultatet for 2015 viser moderate tap. Unik kjennskap til dette markedsområdet er en del av forklaringen på hvorfor våre tap er moderate, på tross av et krevende år. Situasjonen for deler av næringslivet i vår landsdel er vanskelig, men vår posisjon er god. Mislighold og nedskrivninger av utlån forventes å øke noe, etter hvert som det kommer større negative effekter fra nedgangen innen de petromaritime næringene. SpareBank 1 SR-Bank har en moderat risikoprofil og ingen enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i vesentlig grad.

USIKKERHET MØTES MED SOLIDITET OG FOKUS PÅ RISIKOSTYRING

I 2016 vil SpareBank 1 SR-Bank fortsatt være en konkurransedyktig og lønnsom bank. Målet er 11 prosent egenkapitalavkastning og et moderat utbytte på 20-25 prosent for deretter å kunne økes fra 2017. Konsernet møter dagens usikkerhet i norsk økonomi med en solid portefølje, et solid rammeverk for långivning og kontinuerlig fokus på risikostyring og kontroll. Blant annet er konsentrasjonsrisikoen i bedrifts-markedsporteføljen betydelig redusert. Det er også strammet ytterligere inn på rammelånsfinansiering til privatpersoner.

ET OFFENSIVT BLIKK PÅ FRAMTIDEN

Ved inngangen til 2016 kan konsernet tilby bedriftskunder enda flere tjenester og bredere rådgiving. I mars i 2015 ble SpareBank 1 Regnskapshuset SR etablert, og har gått fra ingen ansatte til 90 ansatte. Vi fortsetter også den digitale reisen, sammen med våre kunder. Konsernet har investert i et nytt CRM-verktøy, et system for kunderelasjon og kunde-håndtering, som nå tas i bruk i organisasjonen. Jeg har stor tro på at dette vil bringe oss enda nærmere kundene enn vi er i dag.

Regionen har vært gjennom betydelige endringer før. Nå ser jeg tegn til at næringslivet også denne gangen tilpasser seg nye omstendigheter. SpareBank 1 SR-Bank skal være med å gi kraft til denne omstillingen.

Arne Austreid

Administrerende direktør

SPAREBANK 1 SR-BANK ASA

SØR- OG VESTLANDETS LEDENDE FINANSKONSERN

SpareBank 1 SR-Bank er Sør- og Vestlandets ledende finans-konsern med Rogaland, Hordaland og Agderfylkene som markedsområde. Vi har et komplett tilbud av finansielle tjenester innenfor blant annet lån, sparing, rådgivning, forsikring og pensjon for person- og bedriftskunder. Vi har 49 kontorer i vårt markedsområde og en forvaltningskapital på 192,0 mrd kroner pr 31.12.2015.

SpareBank 1 SR-Bank er en del av SpareBank 1-alliansen som er et bank- og produktsamarbeid mellom selvstendige, lokalt forankrede norske banker.

Som et av landets største finanskonsern tar vi et spesielt ansvar for å stimulere til vekst og utvikling i våre markedsområder. Vår region består av folk og bedrifter med gode ideer, drømmer og muligheter til å skape noe. Konsernets oppgave er å hjelpe til at de lykkes, og dermed bidrar til vekst, utvikling og verdiskaping i samfunnet. Vi skal gi kraft til at det skjer, og gjennom vårt virke skal vi skape lønnsomhet og verdier for kundene og våre eiere. Hensikten med SpareBank 1 SR-Bank er *å gi kraft til vekst og utvikling i regionen*.

KONSERNETS VISJON

Kundens førstevalg på Sør- og Vestlandet.

Å være kundens førstevalg er en plass vi må fortjene, hver eneste dag. Enten blir du valgt, eller så blir du ikke valgt. Det handler om å forstå kundens behov, og å leve opp til kundens forventninger til oss. Da må vi fortløpende forbedre og fornye oss i takt med markedet. Visjonen innebærer at vi skal bli det ledende finanshuset på Sør- og Vestlandet, gjennom et mål om markedsvekst.

KONSERNETS VERDIER

Ansvar og respekt - Engasjert og handlekraftig.

Verdiene er våre veiledende verktøy, ved å være retningslinjer for beslutninger og handlingsmønstre i vår arbeidshverdag.

KONSERNETS KUNDELØFTER

Alltid tilgjengelig – Forstår kunden best – det lønner seg – vi er her, også når det blåser.

Kundeløftene er det som skal kjennetegne oss som konsern. Kundeløftene gir først mening når de bevises gjennom handling, det vil si vårt kundetilbud til enhver tid.

POSISJON

Nærmere folk og bedrifter.

Vi skal være nærmere folk og bedrifter enn våre konkurrenter, gjennom å kjenne menneskene, bedriftene og markedene i regionen bedre enn konkurrentene våre.

Vi skal vite hva som er viktig for kundene gjennom en kombinasjon av nære, personlige relasjoner – og god utnyttelse av kundedata. Vi skal være en tilgjengelig og langsiktig partner som kundene har tillit til.

SAMFUNNSANSVAR

SpareBank 1 SR-Bank er en betydelig aktør i regionen, og spiller en viktig rolle. Konsernet ble omdannet fra sparebank til allmennaksjeselskap ("aksjesparebank") med virkning fra 1.1.2012. Samtidig ble Sparebankstiftelsen SR-Bank etablert. Stiftelsen har som formål å forvalte aksjene den ble tilført ved opprettelsen og å utøve og opprettholde et betydelig, langsiktig og stabilt eierskap i SpareBank 1 SR-Bank ASA. Stiftelsen kan disponere av overskuddet og i tråd med sparebanktradisjoner dele ut gaver til allmennyttige formål i konsernets markedsområder.

FINANSIELLE MÅL

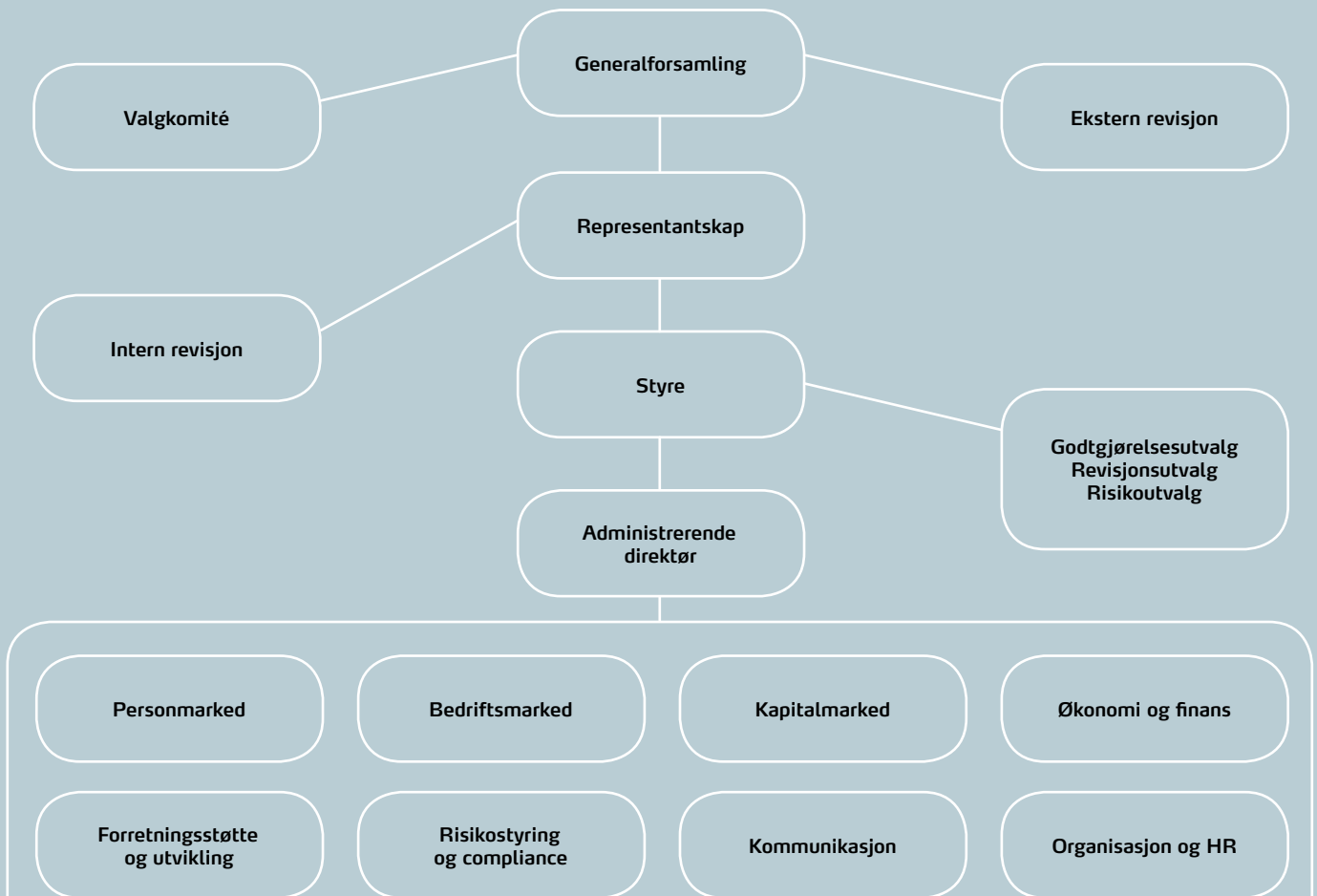
SpareBank 1 SR-Bank har som overordnet økonomisk mål å oppnå resultater som gir en god og stabil avkastning på egenkapitalen og derigjennom gi eierne konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på aksjene. Egenkapitalavkastning og kostnadsprosent skal være i øvre halvdel i en nordisk benchmark.

Finansielle ambisjoner mot 2017:

Egenkapitalavkastning: 11 prosent

Ren kjernekapitaldekning: mål om minimum 14 prosent innen utgangen av 2016. Konsernets langsiktige utbyttepolitikk er å ha en utdelingsgrad på inntil 50 prosent av overskuddet.

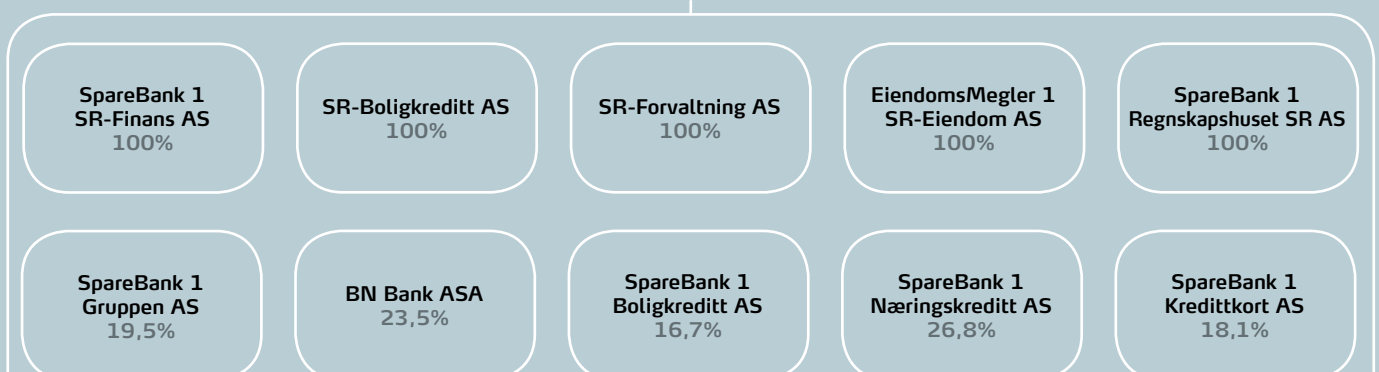
ORGANISASJONSSTRUKTUR

FINANSKONSERNET SPAREBANK 1 SR-BANK

SpareBank 1 SR-Bank ASA

MARKED OG KUNDEGRUNNLAG

SPAREBANK 1 SR-BANK SIN MARKEDSPOSISJON OG KUNDEGRUNNLAG

LOKALISERING OG DISTRIBUSJONSNETTVERK

SpareBank 1 SR-Bank er Norges største regionbank, og nest største norskeide bank. Rogaland utgjør SpareBank 1 SR-Bank sitt kjerneområde, men satsingen på Agder-fylkene og Hordaland har på få år gitt en god vekst både med hensyn til utvikling i markedsandeler og lønnsomhet. Fylkene i markedsområdet har samlet ca 1 260 000 innbyggere og det er registrert ca 208 000 bedrifter og personlige foretak i regionen.

Sør- og Vestlandet og især Stavanger-regionen har de siste 40 årene stått i sentrum for utviklingen av Norge som olje- og energinasjon. Om lag 40 prosent av norske oljeserviceselskaper holder til i Stavanger-regionen, og majoriteten av de norske operatørselskapenes hovedkontor er lokalisert her. Norges største oljeselskap, Statoil, har hovedkontor på Forus i Stavanger og de aller fleste av de internasjonale operatørselskapene har også sine norske hovedkontorer i Stavanger-regionen. Noen av disse er Total, ENI, ConocoPhillips og Shell. Statlige organisasjoner som Petoro, Oljedirektoratet og Petroleurstilsynet, samt Oljeindustriens Landsforening (OLF), har også sine hovedkontorer i Stavanger. Omlag 18 prosent av sysselsettingen i Rogaland er innen oljeindustrien.

Sør- og Vestlandet har et allsidig og dynamisk næringsliv som er kjent for høy grad av internasjonalisering, eksport, verdiskaping og nyskaping. Regionen har en god plassering både når det gjelder internasjonal kommunikasjon, den norske kontinentalsokkelen og regionale transportruter.

Næringslivets internasjonale orientering og nettverk gjør regionen åpen og tilgjengelig for omverden. I kjølvannet av det norske oljeeventyret har en sett en sterk økning av gründervirksomhet og nyetableringer, og det er generelt stor innovasjonsaktivitet i regionen.

Det har de siste årene vært betydelige industrielle satsinger basert på regionens hovednæring innenfor olje og energi. Dette har dannet grunnlaget for økt aktivitet og verdiskaping i regionen gjennom ringvirkninger. Nasjonale og internasjonale aktører har foretatt store investeringer på norsk sokkel og posisjonert seg i regionen. Resultatet er økt etterspørsel etter arbeidskraft og strammere arbeidsmarked enn ellers i landet og et stramt boligmarked. Oljeprisen fikk et kraftig fall mot slutten av 2014 og prisfallet fortsatte i 2015. Dette har resultert i et betydelig stemningsskifte i regionen, spesielt innen oljeindustrien. Kostnadsfokus har tiltatt og investeringer utsettes. Regionen må være forberedt på langt høyere arbeidsledighet og et svakere boligmarked fremover. Hvor store effektene blir, avhenger av hvor lenge oljeprisen blir værende på et lavt nivå.

Næringsstrukturen i regionen er dominert av olje- og gassrelatert virksomhet, men regionen har også ledende kompetanse på mange andre områder:

Regionen er en av landets viktigste produsent av kjøtt- og melkeprodukter og grønnsaker. Finansnæringen, med SpareBank 1 SR-Bank, Hitec Vision og Skagenfondene i

spissen, har vokst seg stor. Det finnes også en omfattende næringsmiddelindustri i regionen.

SpareBank 1 SR-Bank sin geografiske eksponering strekker seg fra Grimstad i Aust-Agder til Åsane i Hordaland. Hovedtyngden ligger fortsatt i kjerneområdet Rogaland.

SpareBank 1 SR-Bank følger en multikanalstrategi med utgangspunkt i at forholdet mellom kunde og bank er basert på personlige relasjoner gjennom våre 49 kontorer, samtidig som tradisjonelle og nye banktjenester gjøres enkelt tilgjengelige i digitale kanaler. Dette forenkler kundenes hverdag og bidrar til å styrke kunderelasjonen.

De viktigste konkurrentene til SpareBank 1 SR-Bank er full-servicebanker som DNB, Nordea, Handelsbanken og Danske Bank i tillegg til lokale sparebanker. På grunn av den sterke økonomiske utviklingen i markedsområdet er konkurranse-situasjonen intensiv.

KUNDEGRUNNLAG

SpareBank 1 SR-Bank sitt markedsområde dekker om lag 25 prosent av Norges befolkning.

Samlet sett har regionen over lengre tid opplevd en betydelig vekst i sysselsetting og næringsaktivitet. Veksten i sysselsettingen i Rogaland har vært betydelig sterkere enn i Norge, sett under ett. Særlig har utviklingen i oljeindustrien gitt grunnlag for vekst i arbeidsmarkedet, slik at fylket har tiltrukket seg en betydelig andel av innflyttingen fra utlandet og av innenlandsk flytting. Fylket har dessuten relativt høyt antall barnefødsler og ung aldersstruktur. Sammenliknet med de foregående tiårene har imidlertid veksten vært særlig rask de siste årene. Det kraftige fallet i oljeprisen mot slutten av 2015 kan medføre at vekst i sysselsetting og netto innflytting bremses opp og i verste fall reduseres.

SSB anslø i sin siste befolkningsprognose at befolkningen i Rogaland vil øke med om lag 145 000 personer fram mot 2030 (middelanslaget), som vil tilsa en årlig vekst på om lag 1,42 prosent. Prognosen over tid viser at Rogaland vil ha den sterkeste veksten i landet. Dette vil bety en økning på 35 prosent i forhold til nåværende folketall. Den anslåtte befolkningsveksten på kortere sikt fram mot 2016 i Rogaland er på linje med veksten i Oslo og Akershus på ca 2 prosent årlig. Betydelig oppgang i befolkningen framover krever blant annet at det er tilstrekkelige arealer til bosetting og arbeidsplasser til en langt større befolkning enn i dag. Trolig krever dette at deler av befolkningen må bosette seg lengre fra dagens vekstsentra på Nord-Jæren og i Haugesunds-regionen.

For Agder-fylkene viser veksten fram mot 2016 en vekst på linje med landsgjennomsnittet med ca 1,35 prosent årlig vekst, men fram mot 2030 viser prognosene fra SSB at Agder-fylkene vil ha ca 1,20 prosent årlig vekst mot landsgjennomsnittet på ca 1,03 prosent.

Prognosen fra SSB viser at Hordaland vil ha en årlig vekst fram mot 2016 på ca 1,54 prosent og på lengre sikt fram mot 2030 på 1,18 prosent.

1839

Den første banken som i dag er en del av SpareBank 1 SR-Bank opprettes. Egersund Sparebank stiftes med en kapital på 56 specidaler, omlag 224 kroner. Det er sildefiske, salteri og eksport av fisk som gir folk flest inntekter og som skaper behovet for en sparebank.

1852

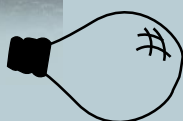
Midt på 1800-tallet skjer det en jordbruksrevolusjon i Rogaland. Bøndene trenger meieri og moderne redskaper for å øke matproduksjonen. Finnøy Sparebank, som senere blir SR-Bank, er blant de første bygdebankene som gir bøndene kreditt til de nye investeringene.

1913

Theodor Nordaas ser bokstavelig talt lyset på verdensutstillingen i Paris i 1895, og tar med seg ideen om elektrisk lys hjem. 18 år senere kjøper Sands Herred Sparebank (Sand Sparebank), framtidens SR-Bank, fallrettighetene til Hiimsfossen som en gave til kommunen. Flere sparebanker følger modellen og gir lys til folket.

1976

24 sparebanker går sammen og danner Sparebanken Rogaland. SR-Bank får en forvaltningskapital på 1,5 milliarder kroner og 350 ansatte. Funnet av Ekofiskfeltet i Nordsjøen sju år tidligere betyr store inntekter og massive investeringer i Rogaland. Det er regionens nye behov for kapital som er bakgrunnen for det forpliktende samarbeidet.

1994

SR-Bank (Sparebanken Rogaland) noterer grunnfondsbevis på Oslo Børs. Dette er et nødvendig grep for å styrke bankens egenkapital i en vanskelig tid for norske banker.

1996

SR-Bank er med på å danne SpareBank 1. En allianse som består av SR-Bank, Sparebanken Nord Norge, Sparebanken Vest og Sparebanken Midt Norge. Bankene samarbeider under SpareBank 1 navnet om forsikringsprodukter, fondsforvaltning, finanstjenester, teknologi og merkevarebygging.

2012

SpareBank 1 SR-Bank omdannes til ASA for fortsatt å kunne leve opp til sin hensikt; å skape verdier for regionen vi er en del av. Viktigst er det å kunne dekke regionens behov for kapital. Konsernet har omlag 150 milliarder kroner i forvaltningskapital og rundt 1300 ansatte.

2039

Vi har beina godt plantet på Sør- og Vestlandet, men holder blikket langt fremme for å endre oss i takt med kundene. Som landsdelens mest attraktive leverandør av finansielle tjenester er vi selve symbolet på sørvestlandsk styrke til å skape.

SRBANK-AKSJEN

FAKTA OM AKSJEN

SpareBank 1 SR-Bank ble omdannet fra egenkapitalbevisbank til aksjesparebank den 1. januar 2012. Tidligere egenkapitalbevisiere mottok én aksje som vederlag for hvert egenkapitalbevis de eide på omdanningstidspunktet.

Aksjekapitalen er 6 393 777 050 kroner fordelt på 255 751 082 aksjer, hver pålydende 25 kroner.

Tickerkoden på Oslo Børs ble samtidig endret fra ROGG til SRBANK. SRBANK inngår i OSEAX All-share indeks og sektorindeks OSE40 Financials/OSE4010 Banks. Likviditetssegment er Match.

FAKTA OM SPAREBANKSTIFTELSEN SR-BANK

Som en følge av omdanningen ble Sparebankstiftelsen SR-Bank etablert. Stiftelsens formål er å forvalte aksjene den ble tilført ved opprettelsen og å utøve og opprettholde et betydelig, langsiktig og stabilt eierskap i SpareBank 1 SR-Bank ASA.

Eierskapet skal utøves i samsvar med alminnelige aksepterte eierstyringsprinsipper, og innenfor de rammer og retningslinjer generalforsamlingen har fastsatt. Eierskapet skal minst utgjøre 25 prosent av utstedte aksjer.

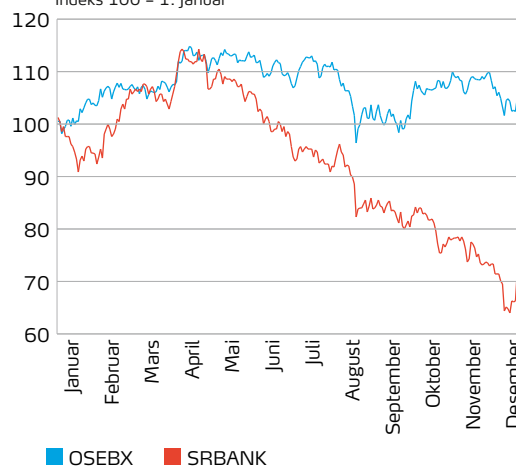
Stiftelsen kan disponere av overskuddet og i tråd med sparebanktradisjoner dele ut gaver til allmenntilfelle formål i regionene Aust- og Vest-Agder, Rogaland og Hordaland.

Pr. 31.12.2015 eier stiftelsen 72 419 305 aksjer, tilsvarende 28,3 prosent av utstedte aksjer.

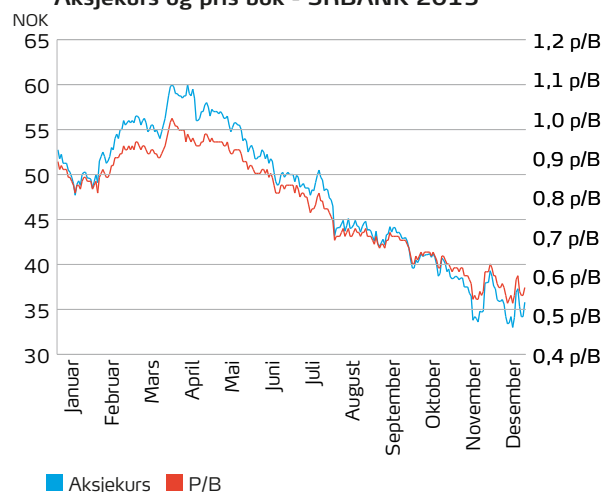
KURS- OG LIKVIDITETSUTVIKLING

Relativ aksjekursutvikling 2015

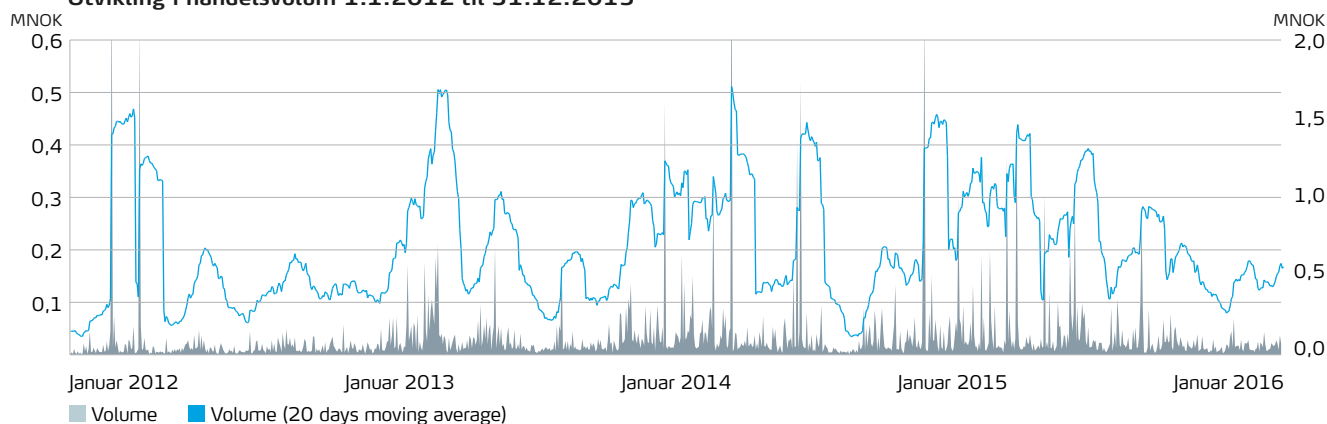
Indeks 100 = 1. januar

Aksjekurs og pris bok - SRBANK 2015

Utvikling i handelsvolum 1.1.2012 til 31.12.2015

UTBYTTEPOLITIKK

SpareBank 1 SR-Bank har som økonomisk mål for sin virksomhet å oppnå resultater som gir god og stabil avkastning på banken sin egenkapital for derigjennom å skape verdier for eierne ved konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på aksjene.

Ved fastsettelse av størrelsen på årlig utbytte skal det tas særlig hensyn til konsernets kapitalbehov, herunder kapitaldekningskrav, samt konsernets mål og strategiske planer. Nivået på årlig kontantutbytte vil fram mot 2017 ta hensyn til at banksektoren er i en oppbyggingsfase for å møte nye kapitalkrav. Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at utdelingsforholdet gradvis økes i tråd med konsernets utbyttepolitikk mot at om lag halvparten av resultatet etter skatt utdeles som kontantutbytte.

Disponibelt morbankresultat i 2015 ble 1 613 mill kroner, tilsvarende 6,31 kroner pr aksje. I tråd med SpareBank 1 SR-Bank sin utbyttepolitikk er ulike forhold hensyntatt i utbyttevurderingen, herunder særlig vekt på soliditet og kjernekapitaldekning i lys av nye regulatoriske krav til bankene. Kravene, slik de nå er kjent, trappes gradvis opp fram mot 30.6.2016.

Styret foreslår i 2015 et utbytte på 1,50 kroner pr aksje. Dette tilsvarer en utbytteprosent på ca. 22 prosent av konsernresultatet pr aksje.

INVESTORPOLITIKK

SpareBank 1 SR-Bank legger betydelig vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om konsernets utvikling og resultater skal skape tillit i investormarkedet. Informasjon til markedet formidles i all hovedsak gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner, hjemmesider på internett, pressemeldinger og regnskapsrapporter. Det avholdes også regelmessig presentasjoner overfor internasjonale samarbeidspartnere, ratingselskaper, långivere og investorer.

Det er i SpareBank 1 SR-Bank sin interesse at det publiseres løpende finansanalyser av høyest mulig kvalitet. Alle analytikere uavhengig av anbefaling og syn på bankens aksjer behandles til enhver tid likt. Ved utgangen av 2015 var det 12 meglerhus med offisiell dekning av SRBANK. Kontaktinformasjon til disse finnes til enhver tid oppdatert på www.sr-bank.no/ir.

INFORMASJONSADRESSER

SpareBank 1 SR-Bank distribuerer informasjon til markedet via internett på adressen www.sr-bank.no.

Andre linker til finansinformasjon: www.ose.no (Oslo Børs)

Finanskalender for 2016

Generalforsamling	27.04.2016
Ex utbytte dato:	28.04.2016
1. kvartal:	27.04.2016
2. kvartal:	10.08.2016
3. kvartal:	27.10.2016

Foreløpige regnskapstall for 2016 vil bli offentliggjort i februar 2017.

EIERFORHOLD

SpareBank 1 SR-Bank har som mål at det skal være god likviditet i aksjen og å oppnå en god spredning av eiere som representerer kunder, regionale investorer, samt norske og utenlandske investorer.

Kursen falt i 2015 fra 52,50 kroner til 39,30 kroner. Hensyntatt utbetalt utbytte på 2,00 kroner tilsvarte dette en effektiv avkastning på minus 21,3 prosent. Hovedindeksen på Oslo Børs steg 5,9 prosent i samme periode.

Det var 10 153 (10 422) eiere av SRBANK ved utgangen av 2015. Andelen eid av selskap og personer i utlandet var 17,3 prosent, og andelen eid av selskap og personer hjemmehørende i Rogaland, Agder-fylkene og Hordaland var 49,8 prosent. De 20 største eierne eide til sammen 63,9 prosent. Bankens egenbeholdning utgjorde 25 398 aksjer. Ansatte i konsernet eide 1,8 prosent av aksjene ved utgangen av året.

Følgende oversikt viser de 20 største eierne pr 31.12.2015:

SpareBank 1 SR-Bank ASA aksjer		
20 største aksjonærer	Antall aksjer (1 000)	Andel %
Sparebankstiftelsen SR-Bank	72 419	28,3 %
Gjensidige Forsikring ASA	26 808	10,5 %
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	9 671	3,8 %
Vpf Nordea Norge Verdi	8 268	3,2 %
SpareBank 1-stiftinga Kvinnherad	6 227	2,4 %
Wimoh Invest AS	5 761	2,3 %
Odin Norge	5 382	2,1 %
Pareto Aksje Norge	3 944	1,5 %
Danske Invest Norske Instit. II	3 028	1,2 %
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	2 990	1,2 %
Clipper AS	2 565	1,0 %
The Bank of New York Mellon, U.S.A.	2 542	1,0 %
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	2 182	0,9 %
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	1 890	0,7 %
Danske Invest Norske Aksjer Inst .	1 675	0,7 %
Vpf Nordea Kapital	1 653	0,6 %
Pareto AS	1 641	0,6 %
Vpf Nordea Avkastning	1 630	0,6 %
Westco	1 578	0,6 %
The Northern Trust Co, U.K.	1 512	0,6 %
Sum 20 største	163 367	63,9 %

	2015	2014	2013	2012	2011
Regional andel	49,8 %	48,9 %	53,0 %	61,2 %	47 %
Øvrige norske eiere	32,9 %	28,7 %	32,9 %	32,8 %	43 %
Utenlandske eiere	17,3 %	22,4 %	14,1 %	6,0 %	10 %
Antall eiere	10 153	10 422	11 151	11 959	11 887

Nøkkeltall*	2015	2014	2013	2012	2011
Børskurs 31.12, kroner	39,30	52,50	60,25	37,20	40,70
Utbytte pr aksje, kroner	1,50	2,00	1,60	1,50	1,50
Direkte avkastning ¹⁾	3,80 %	3,8 %	2,7 %	4,0 %	3,7 %
Effektiv avkastning ²⁾	-21,3 %	-10,2 %	66,0 %	-4,9 %	-23,8 %
Bokført egenkapital pr aksje, kroner ³⁾	66,14	60,28	55,00	49,48	48,75
Resultat pr aksje, kroner	6,83	8,20	7,28	5,33	5,42
Utdelingsforhold, netto ⁴⁾	22 %	24 %	22 %	28 %	32 %
Antall utstedte aksjer 31.12	255 751 082	255 751 082	255 751 082	255 751 082	127 313 361
Beholdning av egne aksjer 31.12	25 398	231 043	207 645	345 134	133 248
Antall utestående aksjer 31.12	255 725 684	255 520 039	255 543 437	255 405 948	127 180 113

*) Fra og med 1.1.2012 ble de tidligere egenkapitalbevisene konvertert til aksjer.

¹⁾ Utbytte i prosent av børskurs ved årets slutt

²⁾ Kursstigning gjennom året pluss utbetalt utbytte i prosent av børskurs ved årets begynnelse

³⁾ Egenkapital dividert på antall utestående aksjer

⁴⁾ Utbytte i prosent av konsernresultatet etter skatt

KREDITTRATING

Moody's Investor Services bekreftet 6.11.2015 sin kredittrating av SpareBank 1 SR-Bank til A1 med stabile utsikter. Ratingen på kortsiktig finansiering var uendret gjennom 2015 på Prime 1.

Fitch Ratings bekreftet 4.11.2015 sin kredittrating av SpareBank 1 SR-Bank til A- (long-term) og F2 (short-term) med stabile utsikter.

SAMFUNNSANSVAR (CSR)

SpareBank 1 SR-Bank er en ansvarlig samfunnsaktør

Allerede siden 1839, ved opprettelsen av Egersund Sparebank, har en sentral del av vårt formål vært å være en engasjert og ansvarlig samfunnsaktør. Siden den gang har det preget vår grunnfilosofi. Med god lokalkunnskap og nærhet til kundene, gjør vi daglige vurderinger som både handler om økonomi og risiko i kombinasjon med utøvelsen av vårt samfunnsoppdrag. Et oppdrag som handler om å gi kraft til vekst og utvikling til den regionen vi har vår virksomhet i. Det skal vi gjøre gjennom blant annet å sikre landsdelen kapital til næringsutvikling og boligbygging, bidra med kompetanse og bidra aktivt til å skape gode vilkår for fortsatt vekst.

Eierstruktur

SpareBank 1 SR-Bank sin største aksjonær er Sparebankstiftelsen SR-Bank med en eierandel på 28,3 prosent. I henhold til vedtak fattet av Finansdepartementet (sak 11/1402 av 21.6.2011) om omdanning til allmennaksjeselskap, er det satt som vilkår for omdanning at Sparebankstiftelsen SR-Bank skal inneha en eierandel som er lik eller høyere enn 25 prosent i SpareBank 1 SR-Bank. I tillegg skal stiftelsens formål være å utøve et langsiktig og stabilt eierskap i SpareBank 1 SR-Bank og derigjennom sikre at SpareBank 1 SR-Bank skal videreføre sparebankvirksomhet med lokal forankring i Rogaland, på Agder og i Hordaland. Det gir både næringslivet og private husholdninger god tilgang til et stort regionalt forankret finanskonsern med høy kompetanse, et bredt tilbud av tjenester og god og stabil tilgang til kapital.

Ansvarlighet er lønnsomt

SpareBank 1 SR-Bank har til hensikt å bruke konsernets samlede kunnskap og ressurser til å skape vekst og utvikling i regionen vi er en del av. Vi mener at et aktivt samfunnsengasjement er direkte verdiskapende ved at det reduserer risiko, gir oss nye forretningsmuligheter, skaper motiverte medarbeidere og bidrar til å opprettholde et godt omdømme.

Vår strategi for vårt samfunnsansvar

SpareBank 1 SR-Bank skal gi kraft til vekst og utvikling til det samfunnet vi er en del av. Beslutninger skal tas basert på langsiktighet, noe som innebærer at konsernet ikke skal ta kortsiktige gevinster, dersom dette vesentlig kan forringe eller skade det samfunnet vi er en del av.

Gjennom Sparebankstiftelsen SR-Bank er sparebanktradisjonen videreført, noe som er en sentral del av vår strategi for samfunnsansvar. Stiftelsens tilskudd til allmenntilretteleggende formål i landsdelen, med utgangspunkt i SpareBank 1 SR-Banks evne til å betale utbytte, er godt integrert i det arbeidet konsernets bankråd utfører. Samspillet mellom bankrådene, organisert som lokale rådgivende organ for både konsernet og Sparebankstiftelsen SR-Bank, skal bidra til å forsterke den lokale tilstedeværelsen og det lokale engasjementet.

Samfunnsansvar er integrert i virksomheten

Arbeidet med samfunnsoppgaver er integrert i vårt løpende planarbeid. Slik sikrer vi at etikk, miljø og viktige samfunnsoppgaver til enhver tid står på dagsorden. Det å sikre at den daglige virksomheten, innen alle forretningsområder, har et sterkt fokus på økonomisk verdiskaping er en svært viktig del av vårt samfunnsansvar.

Vi har definert følgende fire kategorier, med tilhørende satsingsområder, som bygger opp om konsernets integrering av samfunnsansvar;

Menneskelige ressurser	Miljø
<ul style="list-style-type: none"> Etisk råd Etiske retningslinjer Personalhåndbok som inkluderer sterkt fokus på verdier og holdninger Opplæring 	<ul style="list-style-type: none"> Helse Miljø og Sikkerhet Videokonferanse Leverandørkrav Hybrid- og elbiler
Samfunn	Finansielt
<ul style="list-style-type: none"> Sysselsetting IA-bedrift Anti korrupsjon Etiske retningslinjer Svindelforebyggende tiltak Vår hensikt "gi kraft til vekst og utvikling i regionen" Økonomiske tilskudd og sponsing Kompetanseoverføring Innovasjon 	<ul style="list-style-type: none"> God selskapsstyring Risikostyring Kredittstyring Lønnsomhet Soliditet

STATUS 2015

Selskapsledelse og eierstyring

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 SR-Bank ASA omfatter de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å sikre aksjonærenes, kundenes og andre gruppers interesser. Hovedprinsippene for selskapsledelse og eierstyring er; åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet.

Konsernet følger "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse".

SpareBank 1 SR-Bank har klare retningslinjer som skal forhindre krenkelser av menneske- og arbeidsrettigheter, at ansatte ikke skal benytte seg av korrupsjon eller bidra til alvorlig miljøskade og/eller andre handlinger som kan oppfattes som uetiske.

Ansatte og organisasjon

SpareBank 1 SR-Bank skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass for medarbeidere i alle aldersgrupper og livsfaser. Konsernet SpareBank 1 SR-Bank legger til rette for at balansen mellom jobb, hjem og fritid oppleves som god for alle medarbeidere. Samtidig er flere ulike tiltak iverksatt for å stimulere ansatte til å opprettholde god helse, både gjennom utvikling av et godt arbeidsmiljø og gjennom å stimulere til fysisk aktivitet. Vi har en oppfatning av at medarbeidere, som har fått tilrettelagt for sine behov, yter bedre til det beste for seg selv og bedriften.

31. desember 2015 bestod konsernet av 1 190 årsverk.

SpareBank 1 SR-Bank har et lavt sykefravær. I 2015 var samlet sykefravær på 3,1 prosent mot 3,7 prosent i 2014. For året 2015 gir det en friskhetsgrad 96,9 prosent. Balansen mellom kjønn og aldersgrupper er god. Det arbeides med å øke andelen kvinner i ledende stillinger. I 2015 var 45,0 prosent av ledende stillinger besatt av kvinner. Det er en økning på 2,0 prosentpoeng i forhold til 2014.

Konsernet har etablert et godt gjennomarbeidet rammeverk for håndtering av organisasjonsområdet som blant annet inkluderer; personalhåndbok, HMS-håndbok, IA-avtale og flere interne avtalefestede utvalg. Det er et godt samarbeid mellom ledelsen og konsernets to fagforeninger innen disse områdene. I løpet av 2015 har det vært avholdt 2 x 3 kontaktmøter mellom konsernledelsen og fagforeningene. Følgende sentrale tema ble drøftet;

1. Tilpasning av bemanning og distribusjon opp mot endringer i kundeadferd (digitalisering), inkludert behov for ny og annerledes kompetanse
2. Nivå og omfang av ansattes goder, herunder avvikling av ytelsesbasert pensjonsordning og overgang til en mer bærekraftig pensjonsordning
3. Tilpasning av livsfasepolitikk som en følge av endringer i arbeidsmiljøloven

For å fremme bedre helse, øke motivasjon og trivsel har konsernet også i 2015 refundert betydelige beløp som dekker deler av de utgiftene ansatte har hatt til regelmessig trening.

Konsernets arbeidsmiljø er preget av mangfold, respekt og omtanke. Diskriminering og trakassering tolereres ikke. Konsernet gjennomfører regelmessige organisasjonsundersøkelser med gode resultater. Samlet sett gir de ansatte en score på 865 av 1 000 i organisasjonsundersøkelsen for 2015, som er en økning på 29 poeng sammenlignet med 2014. Økningen skyldes både forbedret kommunikasjon mellom ledelsen og konsernets medarbeidere samt en tydeliggjøring av retning og mål. Resultatet anses som meget godt sett i lys av at det i løpet av året er gjennomført større organisatoriske endringer, herunder reduksjon i bemanning.

Miljø

Som et ansvarlig finanskonsern har vi et aktivt forhold til klimautfordringen, blant annet gjennom at vi stiller krav til miljøforebyggende tiltak i egen organisasjon. Konsernet har en egen strategi og retningslinjer for miljø som årlig vurderes.

Konsernet gjennomfører regelmessige tiltak som skal bidra til å redusere forbruk av strøm, papir og andre ressurser samt sikre at ressurskrevende reisevirksomhet begrenses. Håndtering av teknologisk avfall og innkjøp av miljøvennlige løsninger har også høy oppmerksomhet. Samlet sett arbeides det i konsernet godt for å sikre riktige innkjøp av teknologisk utstyr der vi legger energi og miljøkrav inn som spesifikke vurderingskriterier.

Allt teknologisk utstyr håndteres som spesialavfall noe som sikrer en miljøriktig håndtering av utstyret. Konsernet returnerte i 2015 2,2 tonn med teknologisk avfall, som er en nedgang på 0,1 tonn sammenlignet med 2014.

I løpet av 2015 er det registrert en økning i papirforbruk med 0,7 prosent sammenlignet med 2014. Blant annet skyldes økningen antall skriftlige varslers relatert til endringer i kundenes lånebetingelser.

I 2015 ble det gjennomført flere interne kurs, både fysiske og digitale, for å sikre fokus og kompetanse på sikkerhet. I løpet av året har vi sammen med de øvrige SpareBank 1 bankene iverksatt et felles internt holdnings- og opplæringsprogram for å skolere konsernets ansatte innen sikkerhet på digitale flater. I tillegg ble det gjennomført en nasjonal sikkerhetsøvelse (katastrofeøvelse).

Ansatte i konsernet SpareBank 1 SR-Bank foretok samlet 3 698 flyreiser i løpet av 2015 mot 3 425 reiser i 2014. Økningen skyldes i all hovedsak økt transport av ansatte mellom Bergens-regionen, ett av våre vekstområder, og økt ressursbruk inn mot prosjekter i regi av SpareBank 1-alliansen i Oslo.

Bruk av videokonferanser, telefonkonferanser og digitale verktøy, for samhandling og kunnskapsdeling, er et viktig virkemiddel for å holde konsernets reiseaktivitet på et moderat lavt nivå. I konsernet er det opprettet 25 videokonferanserom som er det samme antall som i 2014.

I 2015 er det gjort ulike nye tiltak for å skape en virksomhet som i enda større grad tar hensyn til de globale miljøhensyn som samfunnet fremover vil kreve av oss som en bærekraftig og fremtidsrettet virksomhet.

I 2015 ble det utarbeidet en plan for å bygge et nytt hovedkontor for konsernet. Planlagt løsning har i seg et sterkt innslag av hensynet til miljøet. Planlagt bygg vil kunne bli landets første næringsbygg, av en viss størrelse, basert på en bærende trekonstruksjon. Forslag til materiell skal gi seg utslag i et bedre arbeidsmiljø, både fysisk og psykisk. Det er mål at det planlagte nybygget skal sertifiseres som et BREEAM-NOR med kvalitetsnivå Excellent.

I 2015 ble vi tatt opp som medlem av UN Global Compact, en organisasjon med et program som skal sikre verden en mer bærekraftig utvikling. Global Compact er et globalt nettverk for bedrifter som ønsker å arbeide med samfunnsansvar og bidra til forsvarlig og bærekraftig bedriftspraksis. Global Compact baserer seg på ti grunnleggende prinsipper innen områdene menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø og anti-korrupsjon. I løpet av 2015, har vi tatt aktivt del i ulike tiltak som skal sikre økt robusthet i regionen. Blant annet har vi vært engasjert i prosjekter og program som har til hensikt å stimulere til nyetableringer og økt innovasjon i landsdelen. Et av disse prosjektene, «Nye muligheter», er et samarbeid mellom Innovasjon Norge, Ipark, Næringsforeningen i Stavanger regionen og SpareBank 1 SR-Bank. Vi har blant annet etablert et gründerhus hvor vi har stilt kontorlokaler tilgjengelig for gründerne i kombinasjon med nødvendig kompetanse. Gründerhuset finansieres og driftes av SpareBank 1 SR-Bank uten at det koster deltagerne noe. I løpet av 2015 har 13 gründerne kvalifisert seg til en plass hos oss.

Etikk og anti-korrupsjon

Konsernets retningslinjer for etikk skal bidra til bevissthet om og etterlevelse av den høye etiske standarden som kreves av samtlige medarbeidere. Etikkreglene skal blant annet bidra til å bekjempe korrupsjon, utpressing, bestikkelser, hvitvasking, bedrageri, terrorfinansiering og finansiering av kriminell aktivitet. I 2015 la SpareBank 1 SR-Bank stor vekt på opplæring og bevisstgjøring rundt de mest sentrale etiske risikoområdene, gjennom felles samlinger for de fleste ansatte; gjennom digitale etiske rollespill, gjennom bankens rådgiverprogram som er obligatorisk, gjennom opplæringsprogram for nye ledere og som en sentral del av opplæringsprogrammet for alle nyansatte.

De ansatte blir gjennom personhåndboken gjort oppmerksom på hvordan ansatte skal informere dersom han eller hun får kunnskap om forhold som er i strid med gjeldende regelverk, vesentlige brudd på interne bestemmelser eller andre vesentlige kritikkverdige forhold. Den som varslar har muligheten for å varsle anonymt, skriftlig eller muntlig. Det ble i 2015 registrert 1 varslings.

Ansatte i SpareBank 1 SR-Bank skal under ingen omstendighet benytte sin stilling til å oppnå personlige fordeler eller opptre på en slik måte at det kan skade konsernets omdømme, eller være i strid med norsk lov.

SpareBank 1 SR-Bank legger vekt på å forebygge korrupsjon, og har som mål å bidra til å utvikle en antikorrupsjonskultur i de selskapene som inngår i konsernet. I konsernets etiske retningslinjer, som er lett tilgjengelig digitalt, er det utarbeidet en egen handlingsregel. Denne omhandler "Personlige fordeler og korrupsjon" og har som formål å øke bevisstheten og kunnskapen om problemstillinger knyttet til korrupsjon. I tillegg skal den tydeliggjøre konsernets holdning og rutiner for å sikre at alle ansatte overholder korrupsjonslovgivningen. Ansatte skal hvert år signere på at de har lest og forstått innholdet av konsernets samlede etiske retningslinjer.

I 2015 ble det gjennomført 3 møter i konsernets etiske råd. Rådet har som formål å evaluere og forbedre konsernets etiske retningslinjer. Rådet utviklet også et eget, digitalt etisk rollespill som alle ansatte ble oppfordret til å delta i gjennom året.

Finansielle investeringer

SpareBank 1 SR-Banks investeringsvirksomhet, både egenhandel og på vegne av kunder, følger et regelverk som skal søke å unngå at konsernet medvirker til krenkelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, alvorlig miljøskade eller andre handlinger som kan oppfattes som uetiske. SpareBank 1 SR-Bank har til hensikt ikke å investere i selskaper som selv eller gjennom enheter de kontrollerer, produserer tobakk eller pornografi. Det samme gjelder for

investeringer i selskaper som er involvert i antipersonellminer og klasevåpen, som beskrevet i konvensjonen om forbud mot antipersonellminer og konvensjonen om klaseammunisjon, eller i selskaper som utvikler og produserer sentrale komponenter til masseødeleggelsesvåpen. Med masseødeleggelsesvåpen menes NBC-våpen (kjernevåpen eller atomvåpen, biologiske våpen og kjemiske våpen).

Sentrale planlagte tiltak i 2016

1. Oppstart bygging av nytt hovedkontor i henhold til miljøstandard BREEAM-NOR med kvalitetsnivå Excellent.
2. Redusere den samlede bruken av papir.
3. Redusere det samlede energiforbruket i konsernets ulike kontorfasiliteter.
4. Utvikle og forsterke samarbeidet mellom Sparebanksstiftelsen SR-Bank og konsernet SpareBank 1 SR-Bank, til det beste for allmennyttige formål i regionen.
5. Redusere antall flyreiser og øke bruken av videokonferanser.

SAMLET SAMFUNNSREGNSKAP

Strategisk	2014	2015
Konsernstrategi	Oppdatert	Oppdatert
CSR strategi	Implementert	Oppdatert
Finansielt		
Skatter og avgifter (mill) *	937	848
Netto lønn/pensjoner og andre ytelser (mill)	1 202	945
Kontantutbytte aksjonærer (mill)	512	384
Vekstkapital, tilbakeholdt overskudd (mill)	1 685	1 353
Innkjøp varer og tjenester (mill)	854	918
Samfunn/ sosiale forhold		
Antall årsverk inklusiv vikarer	1 162	1 190
Friskhetsgrad	96,7 %	96,9 %
Andel kvinner i ledende stillinger	43,0 %	45,0 %
Gjennomsnittsalder	44,0	44,3
Organisasjonstilfredshet (OU)**	815	865
Avtale om inkluderende arbeidsliv	Videreføres	Videreføres
Strategi for livsfasepolitikk	Videreføres	Videreføres
Program for lederutvikling	Videreføres	Videreføres
Etiske retningslinjer	Videreføres	Videreføres
Antall møter i etisk utvalg	2	3
Tilskudd/Sponsing (mill)	21	25
Miljø		
Teknologisk avfall (tonn)	2,3	2,2
Reduksjon i papirforbruk (tonn)	-1,6	-0,7 %
Flyreiser	3 425	3 698
Antall videokonferanserom	25	25
Energiforbruk (kwh)	6 323 420	6 070 697

* Inklusiv selskapsskatt, skatt betalt av ansatte samt arbeidsgiveravgift

** I 2015 ble det gjort endringer i beregning av OU poeng, sammenlignbart tall mot 2014 er 844

Sparebankstiftelsen SR-Bank har i 2015 tildelt, 330 ulike lag og organisasjoner og 12 ildsjeler, totalt 30,5 mill kroner i form av gaver og tilskudd. Tilskuddene, som gis til allmennyttige formål på Sør- og Vestlandet, er en andel av det utbytte Sparebankstiftelsen SR-Bank mottar gjennom sitt eierskap i SpareBank 1 SR-Bank.

HUMANKAPITALEN

HUMANKAPITALEN TIL DET BESTE FOR KUNDEN

Medarbeidere og ledere er en viktig ressurs for å skape mer-verdi både for kunder, regionen vi er en del av og for eierne. SpareBank 1 SR-Bank er en attraktiv arbeidsplass hvor medarbeidere og ledere trives, leverer gode resultater og gjerne vil fortsette å jobbe til det beste for kunden. For å komme nærmere folk og bedrifter må vi oppfylle våre kundeløfter. Vi ønsker å vise at vi er tilgjengelige og forstår kunden best. I tillegg vil vi vise at det lønner seg å være kunde hos oss og vi vil være her - også når det blåser. Ved utgangen av 2015 hadde vi 1 190 årsverk. Det har vært en økning i fast ansatte på 29 i 2015 som skyldes vår nye satsing SpareBank 1 Regnskapshuset SR på 44 årsverk.

VERDIGRUNNLAG

Våre verdier er ansvar og respekt samt engasjert og handlekraftig. Verdigrunnlaget forplikter. Det forplikter oss i møtet med kundene. Det forplikter konsernet som arbeidsgiver, det forplikter medarbeiderne i arbeidsforholdet. Å handle verdi-basert skaper merverdi. Verdigrunnlaget skal være forankret i våre handlinger og adferd og skal styrke oss i å nå vår visjon som er å bli kundens førstevalg på Sør- og Vestlandet.

ARBEIDSMILJØ

Konsernets arbeidsmiljø- og organisasjonsundersøkelse har en høy snittscore (865 som er opp fra året før 844). Det er også verd å merke seg at svarprosenten er høy og ligger på 84 prosent. Den viser god kvalitet på viktige parametere som trivsel og arbeidsmiljø, tillit til ledelse og lojalitet til konsernet som arbeidsgiver. Undersøkelsen blir gjennomgått i samtlige avdelinger, med mål om å styrke en positiv utvikling av arbeidsmiljøet, bidra til høyt engasjement samt styrke vår handlekraft gjennom at våre medarbeidere preges av at de tar ansvar som viser respekt for hverandre, kunder og regelverk – i tråd med konsernets verdigrunnlag.

KRAFT TIL VEKST OG UTVIKLING – KOMPETANSE OG ENDRING

Det legges vekt på grundig opplæring og kompetanseutvikling for alle medarbeidere. Målet med all kompetanseheving er å styrke effektiv og skikkelig drift, solide leveranser og mest av alt gjøre en positiv forskjell i konkurransen om kundene. Gjennom årlig medarbeiderutviklingssamtale sikres tydelige forventninger til leveranse og resultat. Videre sikres kontinuerlig og hensiktsmessig utvikling av samtlige medarbeidere og ledere. Konsernet gir gode karriereutviklingsmuligheter langs både kunde-, fag- og ledervei. I snitt anvender hver medarbeider i konsernet en halv arbeidsdag i uka til kompetansestyrkende tiltak. Det ble i 2015 brukt i snitt ca kr 9 600 pr. medarbeider til utdanning, kurs og opplæring, en stabil ressursbruk gjennom de siste årene.

Den raske utviklingen og endringen i kundeferdigheter, krever en organisasjon som er både endringsdyktig og -villig. Slik er det i SpareBank 1 SR-Bank. Det jobbes systematisk med å heve vår kompetanse inklusiv gjennomføre ulike sertifiseringer. Kompetanse som ikke er relevant, fases ut. Lederkorpset i linjen er blitt ytterligere styrket ved trening samt deltakelse på ulike kurs.

HMS

Det jobbes systematisk med Helse- Miljø og Sikkerhetsarbeid i konsernet, primært gjennom et HMS-utvalg som har et operativt fokus. Konsernet er en IA-bedrift. IA-utvalget har inneværende år bidratt sterkt til en positiv utvikling for hvordan det arbeides forebyggende for å øke friskhetsgraden. I tillegg arbeides det for å stimulere til gradert sykmelding og fokus på grad av arbeidsevne i sykmeldingsperioder. Friskhetsgraden er stabilt høy på 96,68 prosent. Der det oppstår langtidsfravær, jobbes det aktivt med oppfølging og tilrettelegging.

Konsernets livsfasepolitikk legger til rette for at medarbeidere kan levere som ønsket og planlagt i ulike faser av livet. Den stimulerer også konsernets seniorer, som er motivert for å følge utviklingen til konsernet, til å stå lengre i arbeidslivet. Målsatt avgangsalder er økt fra 63 år til 64,5 år framover. Gjennomsnittlig avgangsalder i 2015 var 64,1 år, en økning fra 2014 på 0,8 år.

LIKESTILLING

SpareBank 1 SR-Bank er opptatt av å gi kvinner og menn de samme muligheter for faglig utvikling, lønn og karriere. Fordelingen mellom kvinner og menn i 2015 var som i 2014 på 56 prosent kvinner og 44 prosent menn. Gjennomsnittsalderen har gått opp fra 2014 med 0,4 år til 44,3 år og gjennomsnittlig ansiennitet er 12,9 år. Konsernledelsen består av åtte personer herav en kvinne. Kvinneandelen blant ledere i konsernet økte fra 41,6 prosent til 43,0 prosent i 2014. Det har vært en økning i 2015 med ytterligere 2 prosent og er nå på 45 prosent.

SAMARBEID ARBEIDSTAKERORGANISASJONENE - VERNETJENESTEN

En viktig ressurs for konsernet og for forvaltningen av humankapitalen, er det konstruktive samarbeidet med både arbeidstakerorganisasjonene og vernetjenesten. De bidrar fra hver sitt ståsted på en hensiktsmessig måte for at konsernet skal nå sine mål.

FORRETNINGSOMRÅDER

PERSONMARKEDET

SpareBank 1 SR-Bank er ledende på personmarkedet på Sør- og Vestlandet med 275 000 personkunder over 13 år. SpareBank 1 SR-Bank har et kundeforhold til 25 prosent av personkundene over 13 år og en markedsandel på 20 prosent ved utgangen av 2015. I tillegg til personkunder betjener divisjonen 5 700 personlig næringsdrivende- og landbrukskunder. Et samlet tilbud av gode digitale tjenester, et moderne kundesenter og et godt utbygd kontornettverk gir kundene rask og enkel tilgang til finansielle tjenester og kompetanse i alle kanaler.

PM	31.12.2015
Brutto utlån	89 133 mill
Sum innskudd	46 910 mill
Driftsresultat før skatt	1 206 mill
Antall årsverk	463

BEDRIFTSMARKEDET

Bedriftsmarkedet hadde i 2015 ansvar for å betjene konsernets 13 830 bedriftskunder gjennom et godt og bredt distribusjonsnettverk. Divisjonen består av fem regionale forretningsenheter og to spesialavdelinger innen energi og maritim samt offentlig sektor. Den samlede kompetansen divisjonen besitter for både å håndtere forretningsmuligheter og å avdekke risiko vil være avgjørende for at kundene skal velge SpareBank 1 SR-Bank som sin samarbeidspartner også i 2016.

BM	31.12.2015
Brutto utlån	55 852 mill
Sum innskudd	38 359 mill
Driftsresultat før skatt	713 mill
Antall årsverk	168

KAPITALMARKEDET

SpareBank 1 SR-Bank Markets er regionens ledende verdi-papirforetak. Virksomheten omfatter kunde- og egenhandel med renter, valuta og aksjer, rådgivning og tilrettelegging av fremmed- og egenkapitalfinansiering samt verdipapir-administrative tjenester. Kundeaktiviteter i samarbeid med konsernet sine øvrige forretningsområder skal være hovedvirksomheten og bidra til å kombinere spesialistkompetanse med lokal kunnskap og forståelse.

KM	31.12.2015
Sum inntekter	111 mill
Kundeinntekter	70 mill
Egenhandel	41 mill
Driftsresultat før skatt	31 mill
Antall årsverk	34

DATTERSELSKAP:

EIENDOMSMEGLER 1 SR-EIENDOM AS

EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS er markedsleder i konsernet sitt markedsområde og er det største selskapet i den landsomfattende EiendomsMegler 1-kjeden. Virksomheten omfatter næringsmegling, samt megling, fritid, nybygg og brukte boliger. I 2015 omsatte selskapet 6 551 eiendommer fordelt på 41 meglerkontorer i Rogaland, Agder og Hordaland.

EM1	31.12.2015
Sum inntekter	386 mill
Formidlingsverdi	20 mrd
Antall omsetninger	6 551 mill
Resultat før skatt	30
Årsverk	202

SPAREBANK 1 SR-FINANS AS

SpareBank 1 SR-Finans AS er et finansieringsselskap som tilbyr leasingfinansiering til næringslivet, og bil-, båt- og forbrukslån til personkunder. I Rogaland er selskapet markedsleder og ambisjonen er å bli en betydelig sterkere aktør også i Hordaland og Agder-fylkene. Produktene distribueres gjennom bankens distribusjonsnett, egne rådgivere, selvbetjente løsninger og eksternt forhandlerkanal. Omtrent halvparten av nysalget innen leasing gjelder kunder som har et kundeforhold til både SpareBank 1 SR-Finans og SpareBank 1 SR-Bank.

SR-Finans	31.12.2015
Sum inntekter	235 mill
Forvaltningskapital	7,0 mrd
Nysalg	2 444 mill
Resultat før skatt	150 mill
Årsverk	33

SR-FORVALTNING AS

SR-Forvaltning har konsesjon for aktiv forvaltning og verdipapirfondforvaltning. Sistnevnte ble lansert i mai 2013, og består av tre fond; SR-Utbytte, SR-Kombinasjon og SR-Rente. Selskapet forvalter porteføljer for SpareBank 1 SR-Bank sin pensjonskasse, samt for over 2 000 eksterne kunder under diskresjonære mandat. Den eksterne kundebasen består av pensjonskasser, offentlige og private virksomheter og formuende privatpersoner.

SR-Forvaltning	31.12.2015
Sum inntekter (brutto)	9 mill
Forvaltet kapital	9,4 mrd
Netto nytegning	-111 mill
Resultat før skatt	36 mill
Årsverk	14

SpareBank 1 SR-Bank ASA

Kapitalmarked
Antall årsverk: 33

Personmarked
Antall årsverk: 460

Bedriftsmarked
Antall årsverk: 168

Administrasjon & støtte
Antall årsverk: 208

HELEIDE DATTERSELSKAPER

**EiendomsMegler 1
SR-Eiendom AS**
• Omsetning av boliger og
næringseiendom

**SpareBank 1
SR-Forvaltning**
• Fondsforvaltning
• Aktiv forvaltning

**SpareBank 1
SR-Finans**
• Leasing

**SpareBank 1
Regnskapshuset SR**
• Regnskap
• Rådgivning

SR-Boligkreditt:
• Kredittforetak – utsteder
av OMF (boliglån)

DELEIDE SELSKAPER

**SpareBank 1
Gruppen AS
(19.5 %)**
• Holdingselskap for
produkselskaper i
SpareBank 1-alliansen

**BN Bank ASA
(23.5 %)**
• Forretningsbank lokalisert
i Oslo og Trondheim

**SpareBank 1
Boligkreditt AS
(16.7 %)**
• Kredittforetak – utsteder
av OMF (boliglån)

**SpareBank 1
Næringskreditt AS
(26.8 %)**
• Kredittforetak –
utsteder av OMF
(næringseiendoms lån)

**SpareBank 1
Kredittkort AS
(18.1 %)**
• Kredittkortselskap,
lokalisert i Trondheim

SPAREBANK 1 REGNSKAPSHUSET SR AS

Selskapet ble etablert i 1. kvartal 2015 i forbindelse med kjøp av Rogalandsavdelingen til SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS, som bestod av tre regnskapskontor i Stavanger, Sandnes og Ålgård. I slutten av 2. kvartal 2015 ble ODB Regnskap AS på Sotra kjøpt, og i 4. kvartal ble det inngått avtale om kjøp av Advis AS, som har kontorer i Stavanger og Haugesund. Selskapet har gjennom de oppkjøp som er gjennomført i 2015 fått et solid fotfeste på Sørvestlandet, og det er bygget et godt fundament for videre vekst i bankens markedsområde. Ved utgangen av 2015 var det 50 ansatte i selskapet.

SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS	31.12.2015
Sum inntekter	35 mill
Resultat før skatt	1 mill
Årsverk	44

SR-BOLIGKREDITT AS

SR-Boligkreditt er et heleid datterselskap og ble etablert i 2. kvartal 2015. Selskapet formål er å kjøpe boliglån av SpareBank 1 SR-Bank og finansierer dette ved å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Gjennom SR-Boligkreditt kan SpareBank 1 SR-Bank diversifisere og optimalisere sin funding. Moody's har gitt sin beste rating, Aaa til SR-Boligkreditt.

SR-Boligkreditt AS	31.12.2015
Sum inntekter	49 mill
Forvaltet kapital	9,9 mrd
Resultat før skatt	39
Årsverk	0

DELEIDE SELSKAP: SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

SpareBank 1-bankene driver alliansesamarbeidet gjennom sitt eierskap og deltagelse i SpareBank 1 Banksamarbeidet DA. Utvikling og drift av produkselskaper er organisert gjennom bankenes eierskap i holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS. Alliansens hensikt er å anskaffe og levere konkurransedyktige, finansielle tjenester og produkter, samt å ta ut stordriftsfordeler i form av lavere kostnader og/eller høyere kvalitet. Alliansen

bidrar på denne måten til at kundene opplever lokal forankring, dyktighet og en enklere hverdag.

SpareBank 1 Gruppen AS eies av SpareBank 1 SR-Bank (19,5 prosent), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 prosent), SpareBank 1 SMN (19,5 prosent), Sparebanken Hedmark (11 prosent), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 prosent – eid av 11 sparebanker i Sør-Norge), samt Landsorganisasjonen (LO)/ tilknyttede fagforbund (9,6 prosent), samt SpareBank 1 Oslo Akershus (1,4 prosent). SpareBank 1 Gruppen AS eier 100 prosent av SpareBank 1 Forsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring AS, ODIN Forvaltning AS, SpareBank 1 Medlemskort AS, Conecto AS og SpareBank 1 Gruppen Finans AS.

SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS OG SPAREBANK 1 NÆRINGSKREDITT AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS har konsesjoner som kredittforetak og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i henholdsvis boliglåns- og næringseiendomsporteføljer kjøpt av eierbankene. Selskapene eies av banker i SpareBank 1-alliansen og bidrar til å sikre eierbankene tilgang til stabil og langsiktig finansiering til konkurransedyktige priser. SpareBank 1 Boligkreditt AS hadde ved utgangen av 2015 et samlet utlånsvolum på 169,3 mrd kroner, hvorav 28,2 mrd kroner var boliglån kjøpt fra SpareBank 1 SR-Bank. Banken sin eierandel i selskapet er 16,7 prosent og justeres ved hvert årsskifte i samsvar med andel solgt volum. SpareBank 1 Næringskreditt AS hadde ved utgangen av 2015 et samlet utlånsvolum på 14,4 mrd kroner, hvorav 0,5 mrd kroner var lån kjøpt fra SpareBank 1 SR-Bank. Banken sin eierandel i selskapet er 26,8 prosent.

BN BANK ASA

SpareBank 1 SR-Bank og de andre sparebankene i SpareBank 1-alliansen kjøpte Glitnir Bank ASA i 4. kvartal 2008. Navnet ble siden endret til BN Bank ASA. SpareBank 1 SR-Bank eier 23,5 prosent av aksjene.

KONSERNLEDELSEN

**ADM. DIREKTØR
ARNE AUSTREID**

Austreid har vært adm. direktør i SpareBank 1 SR-Bank siden januar 2011.

Han er utdannet petroleumsingeniør og har en MBA (Master of Business Administration) fra Aberdeen University Scotland. Han har tidligere arbeidet i Transocean ASA og Prosafe SE, både offshore, onshore og i utlandet. Siste lederposisjon var President and CEO i Prosafe SE.

Han er styremedlem i SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Banksamarbeidet DA og styrets leder i Pilehagen Invest AS.

**KONSERN DIREKTØR
ORGANISASJON OG HR
INGLEEN HAUGLAND**

Haugland er høyskolekandidat i økonomi/administrasjon fra Høgskolen i Stavanger (1996) samt Master of Management BI (2009). Hun har vært ansatt i ulike stillinger i SpareBank 1 SR-Bank siden 1983. Fra 1999 har Haugland vært en del av ledelsen i personmarkedsdivisjonen. Der har hun hatt ansvar for ulike enheter og områder, sist som regiondirektør for Midt Rogaland inkludert bankens kundesenter. Hun er styremedlem i SpareBank 1 SR-Finans AS, SpareBank 1 SR-Banks Pensjonskasse og Stiftelsen Jærmuseet, samt varamedlem i BN Bank ASA.

**KONSERN DIREKTØR
RISIKOSTYRING OG
COMPLIANCE
FRODE BØ**

Bø tiltrådte stillingen som konserndirektør risikostyring og compliance i januar 2006. Han er utdannet Bachelor of Management og har i tillegg et Masterprogram i operasjonell revisjon og risikostyring ved Handelshøyskolen BI. Fram til 2016 har han vært 1. amanuensis II ved Universitetet i Stavanger på Institutt for industriell økonomi, risikostyring og planlegging. Frode Bø har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 2001.

**KONSERN DIREKTØR
ØKONOMI OG FINANS
INGE REINERTSEN**

Reinertsen tiltrådte stillingen som konserndirektør økonomi og finans i februar 2010. Reinertsen er utdannet siviløkonom ved Norges Handelshøyskole i Bergen. Han har erfaring fra ulike lederstillinger i SpareBank 1 SR-Bank konsernet og har vært ansatt siden 2001. Reinertsen er styreleder i SR-Boligkreditt AS, SR-Investering AS og SR-Forvaltning AS, nestleder i SpareBank 1 Boligkreditt AS samt styremedlem i SpareBank 1 Gruppen Finans AS, SpareBank 1 SR-Banks pensjonskasse og Conecto AS. Varamedlem i SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Banksamarbeidet DA.

**KONSERNDIREKTØR
FORRETNINGSSTØTTE
OG UTVIKLING
GLENN SÆTHER**

Sæther tiltrådte stillingen som konserndirektør forretningsstøtte og utvikling i mai 2010. Sæther har økonomisk og administrativ utdanning fra Handelshøyskolen BI og har erfaring som regnskapsleder i Sandnes Kommune, konsulent og markedsansvarlig i Webcenter Unique ASA og som senior rådgiver i Helse Vest RHF. Han har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 2005. Han er styrets leder i Finansparken Bjergsted AS og styremedlem i SpareBank 1 Skadeforsikring AS, SR-Forvaltning AS, Riskaverven Borettslag og varermedlem i SR-Forvaltning AS.

**KONSERNDIREKTØR
PERSONMARKED
JAN FRIESTAD**

Friestad tiltrådte stillingen som konserndirektør personmarked i august 2011. Friestad er Høgskolekandidat i økonomi/administrasjon ved Høgskolen i Stavanger og har i tillegg diverse master of management program innenfor markedsstrategi og ledelse ved Handelshøyskolen BI. Han har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 1988. Han er styreleder i EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS og styremedlem i Helse Stavanger HF og SpareBank 1 Mobilbetaling AS

**KONSERNDIREKTØR
BEDRIFTSMARKED
TORE MEDHUS**

Medhus tiltrådte stillingen som konserndirektør bedriftsmarked i september 2000. Han er utdannet Handelsøkonom/ Master of Business and Marketing fra Handelsakademiet/BI. Han har erfaring fra Elcon Finans, Forende Credit Finans og Telenor. Medhus har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 1994. Han er styreleder i SpareBank 1 SR-Finans AS og SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS, samt nestleder i BN Bank ASA.

**KONSERNDIREKTØR
KOMMUNIKASJON
THOR-CHRISTIAN
HAUGLAND**

Haugland tiltrådte stillingen som konserndirektør kommunikasjon i 2005. Utdannelsen har han fra Høyskolen i Stavanger, University of Salford og Handelshøyskolen BI innen økonomi, kommunikasjon og ledelse. Han var tidligere salgs- og markedsjef for Radisson SAS i Stavanger og daglig leder av Brødrene Pedersen AS. Han har omlag 20 års erfaring fra ulike stillinger i SpareBank 1 SR-Bank. Haugland er styremedlem i Odin Forvaltning AS.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Styret og ledelsen i SpareBank 1 SR-Bank vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse og hvordan de fungerer i konsernet. De formelle kravene for denne redegjørelsen følger av regnskapsloven 3 - 3b og Oslo Børs krav om å følge eller forklare avvik fra Norsk Anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av 30.10.2014.

PKT. 1 REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Det foreligger ingen vesentlige avvik mellom anbefalingen og hvordan denne etterlevs i SpareBank 1 SR-Bank. Det er redigert for to avvik under henholdsvis punkt 7 og 14.

Kundeløfter	Hensikt Vi skal gi kraft til vekst og utvikling i regionen	Verdier
Alltid tilgjengelig	Visjon Kundens førstevalg på Sør- og Vestlandet	Ansvar og respekt Engasjert og handlekraftig
Forstår kunden best		
Det lønner seg Vi er her – også når det blåser	Posisjon Nærmere folk og bedrifter	
Kommunikasjonskonsept Alltid litt nærmere		

Hensikten med SpareBank 1 SR-Bank er å gi kraft til vekst og utvikling i regionen. Det er selve fundamentet i selskapets virksomhetsmodell. Allokering av kapital, til både næringsutvikling og boligbygging, er noen av selskapets viktigste samfunnsoppgaver.

SpareBank 1 SR-Banks visjon er:

«Kundens førstevalg på Sør- og Vestlandet».

Verdiene som skal støtte opp under visjonen er:

«Ansvar og respekt. Engasjert og handlekraftig.»

Visjonen og verdiene ligger til grunn for konsernets regler for etikk og samfunnsansvar. SpareBank 1 SR-Bank skal kjenne- tegnes av høy etisk standard og god eierstyring og selskapsledelse. Etikkreglene fastslår at medarbeidere i konsernet skal opptre med respekt og omtanke, og at kommunikasjonen skal være åpen, sannferdig og tydelig.

Konsernets etiske retningslinjer er tilgjengelig på bankens nettside.

Konsernets samfunnsansvar er nærmere beskrevet i egen artikkel i konsernets årsrapport hvor det fremgår at SpareBank 1 SR-Bank ønsker å bruke konsernets samlede kunnskap og ressurser til å bidra til en bærekraftig utvikling for det samfunns selskapet er en del av. Et aktivt samfunnsengasjement er direkte verdiskapende ved at det reduserer risiko, gir nye forretningsmuligheter, skaper motiverte medarbeidere og ikke minst bidrar til å opprettholde et godt omdømme.

Retningslinjene for samfunnsansvar er tilgjengelige på selskapets nettside.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

PKT. 2 VIRKSOMHET

SpareBank 1 SR-Bank sin virksomhet er tydeliggjort i selskapets vedtekter. SpareBank 1 SR-Bank har som formål å forvalte på en trygg måte de midler konsernet rår over i samsvar med de til enhver tid gjeldende lovregler. SpareBank 1 SR-Bank kan utføre alle vanlige bankforretninger og banktjenester i samsvar med gjeldende lovgivning. SpareBank 1 SR-Bank kan dessuten yte investeringstjenester innenfor de til enhver tid gitte konsesjoner. Vedtektene finnes i sin helhet på selskapets nettside. Selskapets mål og hovedstrategier fremgår i årsrapporten.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

PKT. 3 SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Styret foretar løpende en vurdering av kapital situasjonen i lys av selskapets mål, strategi og ønsket risikoprofil. SpareBank 1 SR-Bank konsernet hadde pr 31.12.2015 en egenkapital på 16,9 mrd kroner (inkludert avsatt utbytte).

I henhold til gjeldende beregningsregler for kapitaldekning for finansinstitusjoner hadde konsernet en samlet kapitaldekning på 16,7 prosent og en ren kjernekapitaldekning på 13,3 prosent pr 31.12.2015

Styret vurderer kapitaldekningen per 31.12.2015 som tilfredsstillende, men legger opp til at kapitaldekningen fortsatt må styrkes i årene fremover i tråd norske myndigheters oppkapitaliseringsregelverk.

Utbytte

Ved fastsettelse av størrelsen på årlig utbytte tas det særlig hensyn til konsernets kapitalbehov, herunder kapitaldekningskrav, samt konsernets mål og strategiske planer. Nivået på årlig kontantutbytte vil de nærmeste årene hensynta at banksektoren er i en oppbyggingsfase for å møte nye kapitalkrav. Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at utdelingsforholdet gradvis økes i tråd med konsernets utbyttepolicy; at om lag halvparten av resultatet etter skatt utdeles som kontantutbytte.

Tilbakekjøp av aksjer

Generalforsamlingen ga, i sitt møte 28.04.15, styret fullmakt til å erverve og ta pant i egne aksjer for inntil 10 prosent av selskapets aksjekapital. Ervervet av aksjer skal skje i verdipapirmarkedet via Oslo Børs. Hver aksje kan kjøpes til kurs mellom en og 150 kroner. Fullmakten gjelder i 12 måneder fra vedtakelse i generalforsamlingen.

Kapitalforhøyelse

Det foreligger for tiden ingen styrefullmakt til å foreta kapitalforhøyelse i SpareBank 1 SR-Bank.

PKT. 4 LIKEBEHANDLING AV AKSJONÆRER OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

SpareBank 1 SR-Bank har én aksjeklasse. Alle aksjer har lik stemmerett. Ved aksjekapitalforhøyelser skal eksisterende aksjonærer gis fortrinnsrett, med mindre særskilte forhold tilsier at dette kan fravikes. Slik fravikelse vil i så fall bli begrunnet. I tilfeller der styret ber generalforsamlingen om fullmakt til tilbakekjøp av egne aksjer, skal dette skje i markedet til børskurs.

Største aksjonær

Sparebankstiftelsen SR-Bank er SpareBank 1 SR-Bank sin største aksjonær med en eierandel på 28,32 prosent. Sparebankstiftelsen ble etablert 1.1.2012 da SpareBank 1 SR-Bank ble omdannet til allmennaksjeselskap. I henhold til stiftelsens vedtekter er formålet å forvalte aksjer den ble tilført ved opprettelsen og å utøve og opprettholde et betydelig, langsiktig og stabilt eierskap i SpareBank 1 SR-Bank. Eierskapet skal utgjøre minst 25 prosent av utstedte aksjer i SpareBank 1 SR-Bank.

Transaksjoner med nærstående

Styreinstruksen slår fast at styret skal påse at selskapet overholder allmennaksjeloven §§ 3-8 og 3-9 i avtaler mellom selskapet og parter som er nevnt der. Ved inngåelse

av ikke uvesentlige avtaler mellom selskapet og aksjeeiere, styremedlemmer eller medlemmer av konsernledelsen eller nærstående av disse, skal styret innhente uavhengig tredjeparts vurdering. Ethvert styremedlem og medlem av konsernledelsen skal umiddelbart varsle styret dersom vedkommende direkte eller indirekte har en interesse i en transaksjon eller avtale som er eller vurderes inngått av selskapet. Dette gjelder selv om styremedlemmet anses inhabil i behandling av saken.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

PKT. 5 FRI OMSETTELIGHET

Aksjene er notert på Oslo Børs med ticker SRBANK og er fritt omsettelige. Vedtektene inneholder ingen begrensninger for omsetteligheten.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

PKT. 6 GENERALFORSAMLING

Generalforsamling

Ordinær generalforsamling skal i henhold til vedtektene avholdes innen utgangen av april måned hvert år. Innkalling og påmeldingsskjema sendes aksjonærene og publiseres på konsernets nettside senest 21 dager før generalforsamlingsdatoen. Prosedyre for stemmegivning og for å fremsette forslag, er angitt i innkallingen. I henhold til vedtektene er representantskapets leder møteleder for generalforsamlingen. Styreleder, representantskapets leder og revisor er til stede i generalforsamlingen. Generalforsamlingsprotokoller er tilgjengelige på selskapets nettside.

Generelt fattes beslutninger med alminnelig flertall. Beslutninger om avhendelse av aksjer, fusjon, fisjon, avhendelse av en vesentlig del av SpareBank 1 SR-Bank virksomhet eller utstedelse av aksjer i selskapet, krever tilslutning fra minst to tredeler av både de avgitte stemmene og av aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen.

Avstemningsopplegget gir mulighet for å stemme separat på hver enkelt kandidat til de ulike organene. Det er mulig for aksjonærene å gi fullmakt til andre. Det oppnevnes også en person som kan stemme for aksjonærene som fullmektig. Fullmaktsskjemaet søkes så langt det er mulig utformet slik at det kan stemmes over hver enkelt sak som skal behandles og kandidater som skal velges.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

PKT. 7 VALGKOMITÉ

Generalforsamlingen og representantskapet har i samsvar med bankens vedtekter etablert en valgkomité som består av fem medlemmer. Det følger av bankens vedtekter at komiteen ledes av representantskapets leder. Medlemmene velges av generalforsamlingen for inntil to år av gangen. Komiteen har medlemmer fra begge gruppene i representantskapet, eiere og ansatte. Ingen styremedlemmer eller representanter for ledelsen er medlem av valgkomiteen.

Valgkomiteen avgir begrunnet innstilling til generalforsamlingen for valg av representantskapets aksjonærvalgte medlemmer og valgkomiteens medlemmer. Videre avgir valgkomiteen innstilling til representantskapet for valg av styrets leder og medlemmer. Innstillingen skal gi relevant informasjon om kandidatenes bakgrunn og uavhengighet. Valgkomiteen foreslår også honorar for medlemmer av organer nevnt ovenfor. Valgkomiteens godtgjørelse fastsettes av representantskapet.

Informasjon om valgkomiteen og informasjon om hvordan gi innspill til valgkomiteen finnes på www.sr-bank.no. Valgkomiteen har avholdt 5 møter i 2015.

Avvik fra anbefalingen: NUES anbefaler at valgkomiteens leder blir valgt av generalforsamlingen. I SR-Bank velges valgkomiteens leder indirekte av representantskapet, etter som lederen av representantskapet i henhold til vedtektene også skal være leder av valgkomiteen. Videre følger det av bankens vedtekter at samtlige medlemmer av selskapets valgkomité er medlemmer av bankens representantskap. Dette er et avvik i forhold til anbefalingen som sier at minst ett medlem av valgkomiteen ikke bør være medlem av bedriftsforsamling, representantskap eller styre. Avviket begrunnes med at uavhengigheten mellom styret og representantskapet er ivaretatt da man ikke kan velges som medlem av styret og representantskapet samtidig og videre at det er generalforsamlingen som velger representantskapet. I samsvar med

ny finansforetakslov, vil det på neste ordinære generalforsamling bli fremmet forslag om at representantskapet avvikles. Generalforsamlingen vil deretter velge både styrets og valgkomiteens medlemmer og fastsette godtgjørelse til disse, forutsatt at generalforsamlingen ikke velger å etablere foretaksforsamling.

PKT. 8 REPRESENTANTSKAP OG STYRE, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

Representantskap

Representantskapets hovedoppgave er å velge styre og føre tilsyn med styrets og adm. direktørs forvaltning av selskapets. Representantskapet har 30 medlemmer, hvorav 22 er aksjonærvalgte medlemmer som velges av generalforsamlingen. Det legges vekt på bred representasjon fra selskapets aksjonærer. Videre velges åtte representanter av og blant de ansatte.

Styre

Styret består av ni medlemmer, og har i dag følgende sammensetning; Ingvald Løyning, (styreleder), Erling Øverland, Kate Henriksen, Birthe Cecilie Lepsøe, Siv Juvik Tveitnes, Tor Dahle, Odd Torland, Sally Lund-Andersen og Oddvar Rettedal. De to sistnevnte er valgt av og blant de ansatte. Detaljert informasjon om det enkelte styremedlem er tilgjengelig på selskapets nettside.

Deltagelse på styremøte og styreutvalg i 2015

Det har vært gjennomført 14 styremøter i 2015, hhv. 11 heldagsmøter og tre telefonstyremøter. Revisjonsutvalget, risikoutvalget og godtgjørelsesutvalget har gjennomført hhv. seks, syv og fem møter.

Styrets uavhengighet

Alle styremedlemmer anses uavhengige av bankens daglige ledelse og vesentlige forretningsforbindelser. Tor Dahle er

Deltakelse	Styremøter	Telefonstyremøter	Revisjonsutvalg	Godtgjørelsesutvalg	Risikoutvalg
Ingvald Løyning	10	3			
Erling Øverland	11	3	6		7
Gunn-Jane Håland <small>(til og med mai 2015)</small>	5	1		3	
Birthe C. Lepsøe	11	3	6		6
Siv Juvik Tveitnes	9	2	3	2	3
Odd Torland	11	3		5	
Tor Dahle	10	3	6		6
Kate Henriksen <small>(fra og med juni 2015)</small>	6	2	3		
Oddvar Rettedal	11	3		5	
Sally Lund-Andersen	11	3			

daglig leder i Sparebankstiftelsen SR-Bank og Erling Øverland er styremedlem i samme. Stiftelsen eier 72 419 305 aksjer og er med det bankens største eier med det en eierandel 28,3 prosent (pr. 31.12.2015).

Valg av styre

Styret velges av representantskapet. Medlemmene velges for inntil to år av gangen. Ved valg av styrets medlemmer foretas en egnethetsvurdering som blant annet tar hensyn til behovet for både kontinuitet og uavhengighet, i tillegg til en balansert styresammensetning. Adm. direktør er ikke medlem av styret. De enkelte styremedlemmers bakgrunn er beskrevet på bankens nettside.

Styremedlemmers aksjeholdning per 31.12.2015:

- Ingvald Løyning, styrets leder, eide 41 052 aksjer personlig
- Erling Øverland eide 28 935 aksjer personlig og gjennom selskapet Trifolium AS. Øverland er styremedlem i Sparebankstiftelsen SR-Bank som eide 72 419 305 aksjer
- Tor Dahle er ansatt i Sparebankstiftelsen SR-Bank som eide 72 419 305 aksjer. Tor Dahle og nærstående eide i tillegg 43 138 aksjer
- Sally Lund-Andersen, ansattevalgt styremedlem, eide 941 aksjer personlig
- Oddvar Rettedal, ansattevalgt styremedlem, eide 8 313 aksjer personlig

Avvik fra anbefalingen: Ingen

PKT. 9 STYRETS ARBEID

Styrets oppgaver

Styrets oppgaver er vedtatt i styreinstruks som regulerer blant annet styrets ansvar og plikter, styrets saksbehandling og hvilke saker som skal styrebehandles samt regler for innkalling og møtebehandling. Styret har også fastsatt instruks for adm. direktør. Instruksene er tilgjengelige på selskapets nettside.

Styret vedtar årlig sin møte- og arbeidsplan som omfatter blant annet strategiarbeid, finansielle rapporter, prognose for konsernet og kontrollarbeid. Styresakene forberedes av adm. direktør i samarbeid med styrets leder.

Styret har opprettet tre faste styreutvalg, som er nærmere beskrevet nedenfor. Utvalgene fatter ingen vedtak, men fører på styrets vegne tilsyn med administrasjonens arbeid og forbereder saker for behandling i styret innenfor sine saksområder. Utvalgene står fritt til å trekke på ressurser i konsernet og å hente inn ressurser, råd og anbefalinger fra kilder utenfor konsernet.

Godtgjørelsesutvalg

Godtgjørelsesutvalget ledes av Odd Torland med Siv Juvik Tveitnes og Oddvar Rettedal som medlemmer. Foruten utvalgets medlemmer, møter konserndirektør organisasjon og HR fast i møtene. Utvalget skal forberede behandling av konsernets godtgjørelsesordning og forberede behandling av adm. direktørs kontrakt og vilkår for årlig behandling av et samlet styre.

Revisjonsutvalg

Revisjonsutvalget ledes av Birthe Cecilie Lepsøe med Kate Henriksen, Erling Øverland og Tor Dahle som medlemmer. Utvalgets sammensetting oppfyller anbefalingens krav til uavhengighet og kompetanse. Foruten utvalgets medlemmer, møter konserndirektør økonomi og finans fast i møtene. Revisjonsutvalget skal se etter at konsernet har en uavhengig og effektiv ekstern revisor og en tilfredsstillende regnskapsrapportering i samsvar med lover og forskrifter.

Risikoutvalg

Risikoutvalget ledes av Tor Dahle med Erling Øverland og Birthe Cecilie Lepsøe som medlemmer. Foruten utvalgets medlemmer møter konserndirektør risikostyring og compliance fast i møtene. Utvalget skal sørge for at risiko- og kapitalstyringen i konsernet støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse og sikrer finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Styrets egnevaluering

Styret gjennomfører årlig en evaluering av sin virksomhet og kompetanse og drøfter forbedringer i organisering og gjennomføring av styrearbeidet. Rapporten fra styreevalueringen er tilgjengelig for valgkomiteen.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

PKT. 10 RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Styret i SpareBank 1 SR-Bank har fokus på risikostyring og det er en integrert del av styrets arbeid. Selskapets overordnede risikokspensjonering og risikoutvikling følges opp gjennom periodiske risikorapporter til selskapets ledelse og styret. Overordnet risikoovervåking og rapportering foretas av avdeling for risikostyring som er uavhengig av forretningsenhetene. Bankens avdeling for økonomi og finans utarbeider finansiell rapportering for SpareBank 1 SR-Bank og påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder, fastsatte regnskapsprinsipper og styrets retningslinjer. Det er etablert prosesser og kontrolltiltak som skal sørge for kvalitetssikring av finansiell rapportering. Kjernevirksomheten til banknæringen er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet bruker derfor betydelige ressurser på å videreutvikle

risikostyringssystemer og prosesser i tråd med ledende internasjonal praksis.

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 SR-Bank skal skape finansiell og strategisk merverdi gjennom:

- å ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyringen og konsernets verdigrunnlag
- å ha en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjening og tap
- i størst mulig grad prise aktiviteter og produkter i tråd med underliggende risiko
- å ha en tilstrekkelig soliditet ut fra valgt risikoprofil, og samtidig tilstrebe en optimal kapitalanvendelse på de ulike forretningsområdene
- å utnytte diversifiseringseffekter
- å unngå at enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

Rammeverket er nærmere beskrevet i note 3 til årsregnskapet, samt i Pilar III dokumentet til SpareBank 1 SR-Bank som er tilgjengelig på bankens nettside.

SpareBank 1 SR-Bank er opptatt av uavhengighet i styring og kontroll, og ansvaret er fordelt mellom ulike funksjoner i organisasjonen.

Styret fastsetter konsernets risikoprofil, overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i konsernet, og påser at konsernet har en ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra risikoen i konsernet og myndighetspålagte krav. Styret har vedtatt etikkregler som bidrar til bevisstgjøring og etterlevelse av den etiske standarden som er satt for konsernet.

Første forsvarslinje (Daglig risikostyring).

Administrerende direktør er ansvarlig for at konsernets risikostyring følges opp innenfor rammer vedtatt av styret. Forretningsenhetene er ansvarlig for den samlede risikostyringen innenfor eget virksomhetsområde.

Andre forsvarslinje (Overordnet risikoreportering og oppfølging).

Avdeling for risikostyring er organisert uavhengig av forretningsenhetene og rapporterer direkte til administrerende direktør. Avdelingen har ansvaret for videreutvikling av rammeverket for risikostyring inkludert risikomodeller og risikostyringssystemer. Avdelingen er videre ansvarlig for uavhengig oppfølging og rapportering av risikoeksponeringen, og at konsernet etterlever gjeldende lover og forskrifter.

Tredje forsvarslinje (Uavhengig bekreftelse)

Intern revisjonen overvåker at risikostyringsprosessen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Konsernets intern revisjonsfunksjon er outsourcet, og dette sikrer uavhengighet, kompetanse og kapasitet. Intern revisjonen rapporterer til styret. Intern revisjonens rapporter og anbefalinger om

forbedringer i konsernets risikostyring blir kontinuerlig gjennomgått i konsernet.

SpareBank 1 SR-Bank er også opptatt av å ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Fokusområder er fortløpende oppfølging av etterlevelse av gjeldende regelverk og å sørge for at konsernet har beste tilpasning til kommende endringer i regelverk.

SpareBank 1 SR-Bank sin compliancefunksjon er organisert uavhengig av forretningsenhetene. Avdelingen har det overordnede ansvaret for rammeverk, oppfølging og rapportering innenfor compliance området. Verdipapirforetaket og datterselskaper har egne complianceansvarlige der dette er påkrevd.

Kontrollkomité

Kravet til kontrollkomité falt bort fra 1. januar 2016 som følge av ny Finansforetakslov, og komiteen ble nedlagt med virkning fra samme dato. Kontrollkomiteen fungerte i hele 2015 og avholdt 5 møter. Komiteen førte tilsyn med at konsernet ble drevet på en hensiktsmessig og trygghende måte i samsvar med lover, forskrifter og retningslinjer.

Internkontrollen og systemene omfatter også selskapets verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsansvar.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

PKT. 11 GODTGJØRELSE TIL STYRET

Godtgjørelse til styrets medlemmer og underutvalg fastsettes av representantskapet basert på en anbefaling fra valgkomiteen. Styremedlemmenes honorar er ikke knyttet til resultat eller lignende. Ingen av styrets medlemmer utenom ansattes representanter har oppgaver for selskapet utover styrevervet. Informasjon om alle godtgjørelser utbetalt til de enkelte styremedlemmer er presentert i note 22 i årsregnskapet.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

PKT. 12 GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

SpareBank 1 SR-Bank har en godtgjørelsesordning som gjelder alle ansatte.

Konsernets godtgjørelsesordning skal være i samsvar med konsernets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser, skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med konsernets risiko, motvirke for høy eller uønsket risikotaking, bidra til å unngå interessekonflikter, og være i samsvar med Forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond av 1. desember 2010. Den samlede godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende. Den skal sikre at konsernet over tid tiltrekker, utvikler og beholder dyktige

medarbeidere. Ordningen skal sikre en belønningsmodell som oppleves rettferdig, forutsigbar og er fremtidsrettet og motivierende. Fast lønn skal være hovedelementet i den samlede godtgjørelsen, som for øvrig består av variabel lønn, pensjon og naturallytelse.

Styrets retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte fremgår av note 22.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

PKT. 13 INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

SpareBank 1 SR-Bank har egne sider på www.sr-bank.no for investorinformasjon. Banken legger vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om konsernets utvikling og resultater skal skape tillit overfor investormarkedet. All kurssensitiv informasjon offentliggjøres på norsk og engelsk. Børsmeldinger, års- og kvartalsrapporter, presentasjonsmateriale og web-cast sendinger er tilgjengelige på selskapets nettside.

Informasjon til markedet formidles også gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner. Det avholdes regelmessig presentasjoner overfor internasjonale samarbeidspartnere, långivere og investorer. All rapportering er basert på åpenhet og likebehandling av aktørene i verdipapirmarkedet. Konsernets finanskalender offentliggjøres på selskapets nettside.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

PKT. 14 SELSKAPSOVERTAGELSE

Styret i SpareBank 1 SR-Bank vil håndtere eventuelle overtagelsestilbud i samsvar med prinsippet om likebehandling av aksjonærer. Samtidig vil styret bidra til at aksjonærene får mest mulig fyllestgjørende informasjon i alle situasjoner som påvirker aksjonærenes interesser. Ved erverv av aksjer i en finansinstitusjon som medfører eierskap utover 10 prosent av aksjekapitalen må det søkes om tillatelse fra Finanstilsynet. I forbindelse med at SpareBank 1 SR-Bank fikk konsesjon til omdanning til allmennaksjeselskap, ble det satt som konsesjonsvilkår at Sparebankstiftelsen SR-Bank skal ha et eierskap som minst skal utgjøre 25 prosent av utstedte aksjer i SpareBank 1 SR-Bank.

Avvik fra anbefalingen:

Styret har ikke utarbeidet eksplisitte hovedprinsipper for håndtering av overtagelsestilbud. Bakgrunnen for dette er finansieringsvirksomhetslovens begrensninger mht eierskap i finansinstitusjoner og konsesjonsvilkårene i forbindelse med omdanningen til ASA. Styret slutter seg for øvrig til anbefalingens formuleringer på dette punkt.

PKT. 15 EKSTERN REVISOR

Ekstern revisor presenterer årlig en plan for revisjonsarbeidet for revisjonsutvalget og styret.

Revisjonsutvalget innstiller på valg av revisor til styret. Styret avholder årlig møte med revisor uten at administrasjonen er til stede. Revisjonsutvalget innstiller til styret på godkjenning av ekstern revisors honorar. Styret fremlegger deretter forslagene for representantskapet og generalforsamlingen til godkjenning.

Ekstern revisor gir revisjonsutvalget en beskrivelse av hovedelementene i revisjonen foregående regnskapsår, herunder særlig om vesentlige svakheter som er avdekket ved internkontrollen knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

Redegjørelse om foretaksstyring etter regnskapslovens § 3 -3b. Redegjørelsen følger lovens krav.

1. SpareBank 1 SR-Bank følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse utgitt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse, NUES.
2. Anbefalingen finnes på www.nues.no
3. Eventuelle avvik fra anbefalingen er kommentert i rapporten - styrets redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse.
4. I pkt 10 i rapporten blir det gitt en beskrivelse av hovedelementene i systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosesser.
5. SpareBank 1 SR-Bank har ingen vedtektsbestemmelser som avviker fra allmennaksjelovens kapittel 5, som omhandler generalforsamlingen.
6. Det redegjøres for sammensettingen til styre og arbeidsutvalg til styre og representantskap samt det gis en beskrivelse av hovedelementene i retningslinjer og mandat for organene i pkt 8 og 9 i rapporten.
7. Det redegjøres for vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevningen og utskifting av styremedlemmer i pkt 8 i rapporten.
8. Det redegjøres for vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer i pkt 3 i rapporten.

STYRENDE ORGANER

REPRESENTANTSKAPET

Medlemmer valgt av aksjonærene

Per Sekse, leder, Sandnes (1 625)
Arvid Langeland, Jørpeland (35 808)
Bente Thurmann-Nielsen, Erfjord (528)
Egil Fjogstad, Stavanger (2 565 000)
Hanne Eik, Stavanger (15 162)
Helge Leiro Baastad, Oslo (26 808 416)
Hilde Lekven, Nesttun (72 419 305)
Jan Atle Toft, Lyngdal (516)
Janne Stangeland Rege, Sola (8 260)
Jorunn Kjellfrid Nordtveit, Valen (6 226 583)
Jørgen Ringdal, Oslo (26 483 470)
Kirsti Tønnesen, Sandnes (1 577 534)
Leif Inge Slethei, Røyneberg (750 000)
Leif Sigurd Fisketjøn, Egersund (40 000)
Liv Gøril Johannessen, Vedavågen (639)
Ove Iversen, Hundvåg (112 000)
Steinar Haugli, Jevnaker (165 437)
Svein Kj. Søyland, Ålgård (72 419 305)
Terje Nysted, Forsand (4 073)
Terje Vareberg, Stavanger (186 163)
Tone Haddeland, Sandnes (3 502)
Tore Heggheim, Hafrsfjord (72 419 305)

Medlemmer valgt av de ansatte

Anne Nystrøm Kvale, Stavanger (27 231)
Astrid Saurdal, Egersund (9 251)
Eli Lunde Wells, Stavanger (7 550)
Jan Inge Buer, Stavanger (0)
Ole Kristian Aarre, Klepp (224)
Silje Eriksen Bølla, Bryne (2 997)
Smiljana Divjak, Flekkefjord (0)
Thomas Fjellidal Gaarder, Bergen (523)

STYRE

Ingvald Løyning, Stavanger, leder (41 052)
Erling Øverland, Stavanger (28 935)
Tor Dahle, Stavanger (72 462 443)
Birthe Cecilie Lepsøe, Bergen (0)
Siv Juvik Tveitnes, Sola (0)
Odd Torland, Stavanger (0)
Kate Henriksen, Bergen (0)
Sally Lund-Andersen, Haugesund (ansattes representant) (941)
Oddvar Rettedal, Stavanger (ansattes representant) (8 313)

VALGKOMITE

Per Sekse (leder), Sandnes (1 625)
Hilde Lekven, Nesttun (72 419 305)
Helge Leiro Baastad, Oslo (26 808 416)
Thomas Fjellidal Gaarder, Bergen (523)

REVISJONSUTVALG

Birthe Cecilie Lepsøe, leder, Bergen (0)
Erling Øverland, Stavanger (28 935)
Kate Henriksen, Bergen (0)
Tor Dahle, Stavanger (72 462 443)

RISIKOUTVALG

Tor Dahle, leder, Stavanger (72 462 443)
Birthe Cecilie Lepsøe, Bergen (0)
Erling Øverland, Stavanger (28 935)

GODTGJØRELSESUTVALG

Odd Torland, Stavanger (0)
Siv Juvik Tveitnes, Sola (0)
Oddvar Rettedal, Stavanger (8 313)

KONSERNLEDELSE

Adm. direktør Arne Austreid (73 662)
Konserndirektør økonomi og finans Inge Reinertsen (63 837)
Konserndirektør personmarked Jan Friestad (31 372)
Konserndirektør bedriftsmarked Tore Medhus (35 438)
Konserndirektør kommunikasjon Thor-Christian Haugland (13 648)
Konserndirektør organisasjon og HR Inglen Haugland (25 301)
Konserndirektør forretningsstøtte og utvikling Glenn Sæther (14 649)
Konserndirektør risikostyring og compliance Frode Bø (16 268)

EKSTERN REVISOR

PricewaterhouseCoopers AS
v/statsaut. revisor Gunnar Slettebø

(Tallene i parentes gir en oversikt over hvor mange aksjer vedkommende eide i SpareBank 1 SR-Bank ASA pr 31.12.2015. Det er også tatt med aksjer tilhørende den nærmeste familie og selskaper der vedkommende har avgjørende innflytelse, jfr. Lov om årsregnskap mv. paragraf 7-26. I tillegg er tatt med aksjer fra den institusjon som vedkommende tillitsvalgt er valgt på vegne av)

STYRET

**INGVALD LØYNING
(1956),
STYRELEDER**

Konsernsjef i Det Stavangerske Dampskibsselskap (DSD). Løyning var tidligere konsernsjef i Kverneland Group fram til desember 2014. Fra 1995 – 2006 arbeidet han i Nutreco-systemet blant annet som adm. direktør i Skretting, konsernsjef i Marine Harvest og globalt ansvarlig for fiskefôr i Nutreco. Fullstendig oversikt over styreverv finnes på www.sr-bank.no/ir. Løyning er utdannet handelsøkonom fra Handelsakademiet/BI. På valg i 2016.

**KATE HENRIKSEN
(1960),
STYREMEDLEM**

Direktør kunderelasjoner i Miles AS. Henriksen var tidligere divisjonsdirektør personmarked i Sparebanken Vest, og har erfaring som markedsdirektør/daglig leder i Ementor samt ulike lederroller i DnB. Hun er utdannet foretaksøkonom fra Norges Handelshøyskole. Hun har også utdannelse innen informasjonsteknologi/automatisering fra Bergen ingeniørhøgskole. På valg i 2017.

**TOR DAHLE
(1952),
STYREMEDLEM**

Daglig leder Sparebankstiftelsen SR-Bank, Stavanger. Dahle har erfaring fra ulike lederstillinger i SpareBank 1 SR-Bank, senest som adm. direktør i SR-Investering AS. Styreleder i EM Software Partners AS og EMT Eiendom AS. Utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole. På valg i 2016.

**BIRTHE CECILIE LEPSØE
(1971),
STYREMEDLEM**

Tidligere Finance Manager i Grieg Shipping Group, Bergen. Lepsøe har tidligere flere års erfaring fra shippingdivisjonen i DnB. Hun jobber nå som NLP-Coach i tillegg til styrearbeid. Lepsøe er siviløkonom fra BI, og har deltatt på NHH sitt autorisert finansanalytikerstudium. Styremedlem i Smedvig Eiendom AS, Smedvig Capital AS og Smedvig AS. På valg i 2016.

**ERLING ØVERLAND
(1952),
STYREMEDLEM**

Daglig leder Trifolium AS, Stavanger og har tidligere erfaring fra ulike lederstillinger i Statoil ASA og som president for Næringslivets Hovedorganisasjon. Øverland er styreleder i PCI Biotech Holding ASA, Næringslivets NOx-Fond og Pulpit Rock Energy AS, samt styremedlem i Sparebankstiftelsen SR-Bank. Utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole. På valg i 2017.

**SIV JUVIK TVEITNES
(1974),
STYREMEDLEM**

Chief Operating Officer i Schibsted Norge. Tveitnes var tidligere felles adm. direktør i Stavanger Aftenblad og Bergens Tidende. Hun er styreleder i Media City Bergen AS, BetaVest AS, Stokkamyrveien 30 AS, Janaflaten 24 AS og styremedlem i Schibsted Distribusjon AS. Juvik Tveitnes er utdannet cand. mag medievitenskap, psykologi, bedriftsøkonomi ved universitetet i Bergen og har en Master of Science in Management fra University of Bath, England. På valg i 2016.

**ODD TORLAND
(1964),
STYREMEDLEM**

Adm. direktør i Smedvig AS, Stavanger og tidligere konsernsjef i Scana Industrier ASA. Fullstendig oversikt over styreverv finnes på www.sr-bank.no/IR. Torland er statsautorisert revisor fra Norges Handelshøyskole. På valg i 2017.

**ODDVAR RETTEDAL
(1953),
ANSATTEVALGT
STYREMEDLEM**

Produktsjef for finansiering i SpareBank 1 SR-Bank ASA. På valg i 2016.

**SALLY LUND-ANDERSEN
(1961),
ANSATTEVALGT
STYREMEDLEM**

Hovedtillitsvalgt i SpareBank 1 SR-Bank ASA. Hun er styremedlem i SpareBank 1 Gruppen AS og styreleder i Finansforbundet Rogaland. På valg i 2017.

ÅRSBERETNING

SpareBank 1 SR-Bank oppnådde i 2015 et konsernresultat før skatt på 2 146 mill kroner. Resultatet etter skatt ble 1 746 mill kroner, mot 2 095 mill kroner i 2014. Egenkapitalavkastningen etter skatt var 10,8 prosent, sammenlignet med 14,2 prosent i 2014.

Styret er godt fornøyd med resultatet for 2015. Solid innsats fra medarbeidere, god kredittkvalitet i utlånsporteføljen og nære kunderelasjoner er viktige drivere for et godt resultat. Markedsposisjonen som Sør- og Vestlandets ledende finanskonsern ble ytterligere styrket gjennom en økning på 2 500 nye privatkunder over 13 år og 938 nye bedriftskunder.

Utlånsvekst inkludert lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS ble 5,4 prosent i 2015. Innskuddsveksten ble 9,8 prosent i 2015. Innskuddsdekningen, målt ved innskudd som andel av sum utlån, ble økt fra 57,5 prosent til 57,6 prosent i løpet av 2015.

Netto renteinntekter ble 2 593 mill kroner i 2015, mot 2 404 mill kroner i 2014. Netto renteinntekter som andel av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde 1,42 prosent i 2015, en reduksjon fra 1,45 prosent i 2014. Det var press på boliglånrenter som primært bidro til reduksjonen.

Netto provisjons- og andre inntekter var 1 532 mill kroner i 2015, en reduksjon fra 1 732 mill kroner i 2014. Reduksjonen kan i hovedsak henføres til tilbakekjøp av boliglån tidligere solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Øvrige provisjonsinntekter økte med 0,7 prosent fra utgangen av 2014. Netto avkastning på finansielle investeringer utgjorde 304 mill kroner i 2015 mot 778 mill kroner i 2014. Dette inkluderer resultatandeler fra SpareBank 1 Gruppen AS, BN Bank ASA, SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Gevinst ved realisasjon av aksjene i Nets Holding AS utgjorde 202 mill kroner i 2014.

Konsernets driftskostnader ble 1 863 mill kroner for året mot 2 056 mill kroner i 2014, en reduksjon på 193 mill kroner (-9,4 prosent) fra 2014. Personalkostnadene ble redusert med 257 mill kroner (-21,4 prosent) til 945 mill kroner, mens de øvrige kostnadene økte med 64 mill kroner (7,5 prosent) til 918 mill kroner. Kostnadsprosenten, målt som driftskostnader relativt til inntektene, økte fra 41,8 prosent til 42,1 prosent.

Nedskrivning på utlån ble 420 mill kroner, mot 257 mill kroner i 2014. Nedskrivninger på grupper av utlån økte med 140 mill kroner i 2015. Konsernet økte gruppevis nedskrivninger som

en følge av eksterne markedsforhold og økt usikkerhet på grunn av redusert oljepris.

Disponering av årets overskudd tar utgangspunkt i disponibelt morbankresultat på 1 613 mill kroner i 2015. Styret foreslår at 384 mill kroner blir disponert til utbytte, tilsvarende 1,50 kroner pr aksje, mens 1 229 mill kroner avsettes til annen egenkapital og styrking av konsernets soliditet.

Ren kjernekapitaldekning økte i 2015, fra 11,5 prosent ved starten av året til 13,3 prosent ved utgangen av 2015. Kjernekapitaldekningen (inklusive fondsobligasjoner) økte i samme periode til 14,2 prosent fra 12,3 prosent. Ved utgangen av 2015 er SpareBank 1 SR-Bank i en solid finansiell stilling, og godt rustet til å møte økte regulatoriske soliditetskrav. Konsernet har et godt utgangspunkt for å videreutvikle sin ledende posisjon på sør og vestlandet. Styret har fastsatt mål for ren kjernekapital på 14,0 prosent ved utgangen av 2016 og 14,5 prosent i løpet av 2017.

VIRKSOMHETENS ART

Konsernet SpareBank 1 SR-Bank består av morbanken SpareBank 1 SR-Bank ASA og datterselskap.

De vesentligste datterselskapene er; SpareBank 1 SR-Finans AS, EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS, SR-Investering AS, SR-Forvaltning AS, SR-Boligkreditt AS og SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS.

SpareBank 1 SR-Bank har hovedkontor i Stavanger, og har til sammen 49 avdelingskontorer i Rogaland, Hordaland, Vest-Agder og Aust-Agder. Konsernets hovedvirksomhet er salg og formidling av et bredt spekter av finansielle produkter og tjenester, investeringstjenester, leasing, eiendomsmegling og regnskapstjenester.

KONSERNETS UTVIKLING

SpareBank 1 SR-Bank har i 2015 hatt en god utvikling i alle konsernets forretningsområder. Posisjonen som markedsleder i Rogaland ble styrket eller opprettholdt både innenfor person- og bedriftsmarkedet og har samtidig styrket sin posisjon i Hordaland og Agder. Kapitalmarkedsdivisjonen har etablert seg som regionens ledende kompetansemiljø på sitt område. Posisjonen innen eiendomsmegling har bidratt til at EiendomsMegler 1 har blitt den største eiendomsmeglerkjeden i Norge. EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS er markedsleder i Rogaland, og har i 2015 ytterligere styrket sin posisjon i Hordaland og Agder.

Konsernets datterselskaper og strategiske eierskap i produkt-selskaper i SpareBank 1-alliansen bidrar i betydelig grad til SpareBank 1 SR-Bank sin inntjening. Blant datterselskapene var det fortsatt høy aktivitet i eiendomsmeglingsforetaket og i finansieringsselskapet SpareBank 1 SR-Finans AS og god aktivitet også i de øvrige datterselskapene.

Bankmarkedet var i 2015 preget av fortsatt sterk konkurranse. Som følge av stadig tydeligere signaler om vesentlig økte krav til næringens soliditetsnivå, er konkurransen større innen finansiering av boliglån enn innen finansiering av bedriftslån. Den moderate utlånsveksten skyldtes en kombinasjon av sterkere konkurranse i markedet for utlån til bolig, noe lavere vekst i norsk økonomi og svak til negativ prisvekst for boliger i vårt hovedmarked Rogaland. Utlån til bedriftskunder flatet ut mot slutten av året, som et resultat av et marked med tiltakende usikkerhet. Innskuddsmarginene var lave, men til dels økende innen personmarkedet gjennom året som følge av høyt fokus i organisasjonen på å styrke inntekter fra innskudd. Innskuddsveksten ble på hele 9,8 prosent i 2015. I sum ble inntjeningen fra netto renteinntekter styrket i 2015 sammenlignet med året før.

Netto provisjons- og andre inntekter ble redusert fra 2014 til 2015. Reduksjonen skyldes i hovedsak lavere provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS grunnet tilbakekjøp av boliglån gjennom 2014. Inntekter fra salg av forsikringsprodukter, spare- og plasseringsprodukter samt inntekter fra tilrettelegging/kundehonorar var uendret til noe høyere enn i 2014.

Aksje- og rentemarkedene var volatile også i 2015, spesielt i andre halvdel av året, blant annet som en konsekvens av fallende oljepris. For året sett under ett ble kurstap på verdipapirer 224 mill kroner. Dette skyldes i all hovedsak kurstap på 275 mill kroner fra renteporteføljen. Nedskrivning på utlån var i 2015 420 mill kroner mot 257 mill kroner i 2014. Nedskrivninger på grupper av utlån økte

med 140 mill kroner i 2015. Konsernet økte gruppevis nedskrivninger som en følge av eksterne markedsforhold og økt usikkerhet på grunn av redusert oljepris. Nedskrivninger som andel av brutto utlån inkludert utlån fra kredittforetak var 0,23 prosent. Styret er tilfreds med kvaliteten i utlånsporteføljen og risikostyringen vurderes som god.

UTVIKLING I KONSERNETS MARKEDSOMRÅDER

Husholdningenes forventninger til utviklingen i norsk økonomi har blitt noe mindre optimistisk, noe som dels reflekteres i aktiviteten i boligmarkedet og dels i lavere konsumvekst. Bruttonasjonalprodukt (BNP) for Fastlands-Norge er forventet å vokse med om lag 1,1 prosent i 2016, en reduksjon fra 1,4 prosent i 2015. Lavere oljepris og reduksjon i oljeinvesteringene har medført noe dempet aktivitet i norsk økonomi.

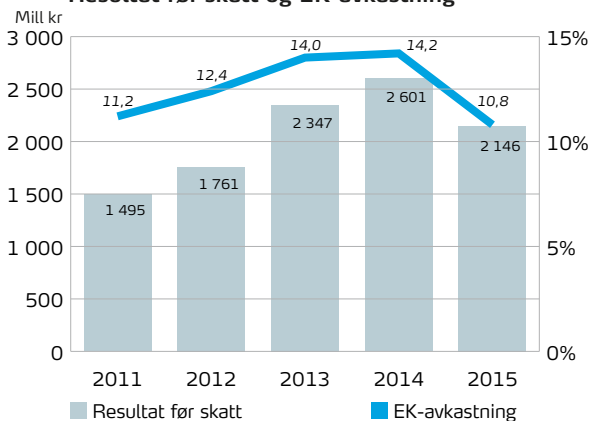
Demografiske utviklingstrekk har stor betydning for konsernets rammevilkår. Konsernets primærområde har over lang tid hatt høy tilflytting og befolkningsvekst. Uføreandelen er også betydelig lavere enn landsgjennomsnittet. Befolkningen er relativt ung i og rundt de regionale sentrene og langs kysten av Sør- og Vestlandet. Trenden med befolkningsvekst har fortsatt de siste årene hvor særlig Rogaland og Hordaland har hatt en økning over landsgjennomsnittet mens Agder-fylkene har vokst omtrent likt som landsgjennomsnittet. Statistisk Sentralbyrås (SSB) framskrivinger av befolkningsutviklingen understøtter at veksten i særlig Rogaland og Hordaland forventes å ligge over landsgjennomsnittet. På den andre siden har forventet fall i oljeinvesteringene de neste årene medført økt usikkerhet i forhold til nevnte prognoser.

I følge NAV var arbeidsledigheten i Norge 3,0 prosent ved utgangen av desember 2015. I Rogaland var arbeidsledigheten 4,3 prosent, i Hordaland 3,0 prosent og i Vest- og Aust-Agder henholdsvis 3,5 prosent og 4,0 prosent.

Risikoen for lavere vekst i norsk økonomi har økt hovedsakelig som følge av lavere oljepris. Anslagene varierer fra kun en liten negativ effekt til at det kan få noe større følger for sysselsettingen, alt avhengig av om oljeprisen forblir lav over tid eller ikke.

Stavangerregionen har det siste året hatt en svakere boligprisutvikling enn landet for øvrig med et prisfall på 5,3 prosent mot landsgjennomsnitt som har en prisvekst på 7,2 prosent. Den svake prisutviklingen i boligmarkedet kombinert med forventninger om en noe høyere arbeidsledighet fremover kan slå ut i redusert bygging av nye boliger i 2016.

Resultat før skatt og EK-avkastning

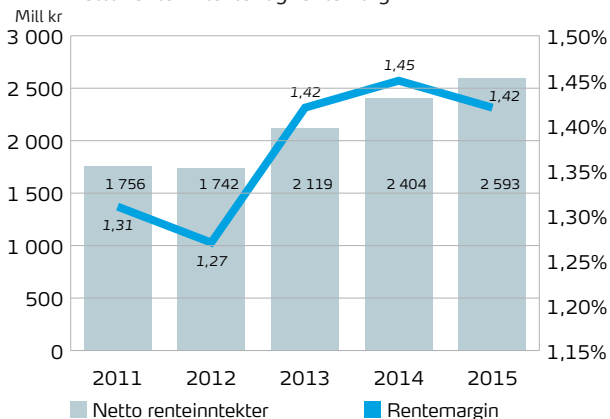
RESULTATUTVIKLING

NETTO RENTEINNTEKTER

I 2015 økte konsernets netto renteinntekter med 189 mill kroner fra 2 404 mill kroner til 2 593 mill kroner. Rentemarginen utgjorde 1,42 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital, en reduksjon fra 1,45 prosent i 2014.

Utviklingen i netto renteinntekter må sees i sammenheng med salg og tilbakekjøp av utlånsporteføljer til kredittforetakene. Inntektene fra disse utlånene føres etter salg som netto provisjonsinntekter. Ved utgangen av 2015 hadde banken solgt 28,7 mrd kroner i lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS, mot 32,9 mrd kroner ved utgangen av 2014. Provisjonsinntektene er redusert gjennom året, og utgjorde 258 mill kroner ved årets utgang, sammenlignet med 468 mill kroner i 2014.

Netto renteinntekter og rentemargin

ANDRE INNTEKTER

Netto provisjons- og andre inntekter utgjorde 1 532 mill kroner i 2015 mot 1 732 mill kroner i 2014.

Netto provisjonsinntekter var 1 527 mill kroner i 2015 og 1 726 mill kroner året før. Av reduksjonen på 199 mill kroner fra året før skyldes 210 mill kroner reduserte provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Reduksjonen kommer som følge av at konsernet i løpet av 2015 har redusert andel solgte utlån til kredittforetakene med til sammen 4,2 mrd kroner. Øvrige provisjonsinntekter økte med om lag 0,7 prosent fra 2014, hvor inntektsveksten primært kommer fra inntekter på regnskapstjenester i SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS, men også forvaltningshonorar, forsikringsinntekter og garantiprovisjon bidrar positivt. Provisjonsinntekter fra EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS ble redusert med 51 mill kroner (11,7 prosent) fra 2014 som følge av redusert antall omsetninger i 2. halvår 2015 som følge av det svake boligmarkedet i Stavangerregionen.

Netto inntekter fra finansielle investeringer utgjorde 304 mill kroner, en reduksjon fra 778 mill kroner i 2014. Av dette utgjorde kurstap fra verdipapir 224 mill kroner (kursgevinst på 181 mill kroner) og kursgevinster fra rente- og valutahandel 89 mill kroner (55 mill kroner). Videre utgjorde inntekter fra eierinteresser 423 mill kroner (506 mill kroner) og utbytte 17 mill kroner (36 mill kroner).

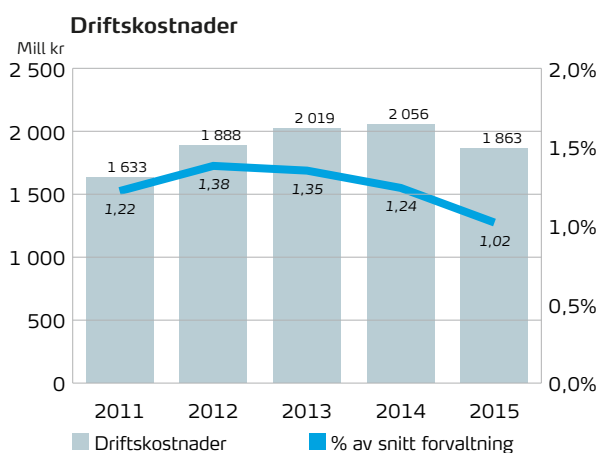
Kurstap fra verdipapir på 224 mill kroner i 2015 var fordelt med et kurstap på 40 mill kroner fra porteføljen av aksjer og egenkapitalbevis og et kurstap på 184 mill kroner fra renteporteføljene.

Inntekter fra eierinteresser utgjorde 422 mill kroner (506 mill kroner) i 2015. Resultatandelen etter skatt fra SpareBank 1 Gruppen AS utgjorde 251 mill kroner (356 mill kroner), 91 mill kroner (49 mill kroner) fra SpareBank 1 Boligkreditt AS og 24 mill kroner (32 mill kroner) fra SpareBank 1 Næringskreditt AS. Resultatandelen etter skatt fra BN Bank AS var 29 mill kroner (66 mill kroner).

DRIFTSKOSTNADER

Konsernets driftskostnader utgjorde 1 863 mill kroner i 2015. Dette er en reduksjon på 193 mill kroner (-9,4 prosent) fra 2014. Reduserte personalkostnader skyldes hovedsakelig redusert pensjonskostnad med 226 mill kroner på grunn av en engangs kostnadsreduksjon (curtailment) i forbindelse med at alle ansatte som fortsatt var på ytelsesordning ble overført til innskuddsordning fra 1. januar 2016.

Kostnadsprosent for konsernet, målt som kostnader i prosent av inntekter, var 42,1 prosent (41,8 prosent) i 2015.

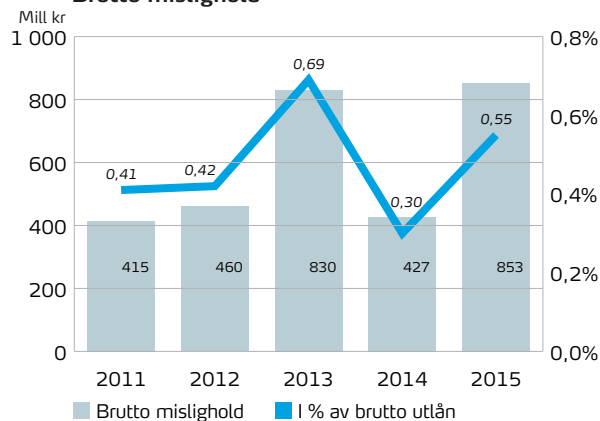
Ved utgangen av 2015 hadde konsernet 1 190 årsverk, hvorav 1 134 fast ansatte. Det har i 2015 vært en økning på 28 årsverk mot en reduksjon på 52 årsverk i 2014.

TAP OG MISLIGHOLD

Konsernet resultatførte netto nedskrivninger på utlån med 420 mill kroner i 2015 (257 mill kroner). Dette tilsvarte nedskrivning i prosent av brutto utlån inklusive utlån til kredittforetak på 0,23 prosent (0,15 prosent). Nedskrivninger på grupper av utlån ble økt med 140 mill kroner i 2015. Tett oppfølging av kunder og forebyggende arbeid er viktige virkemidler for å opprettholde den gode kredittkvaliteten, og bidrar til fortsatt moderate nedskrivninger på utlån.

Brutto misligholdte engasjement utgjorde 853 mill kroner (427 mill kroner) i 2015. Dette tilsvarte 0,55 prosent (0,30 prosent) av brutto utlån. Tapsutsatte (ikke misligholdte) engasjement utgjorde 548 mill kroner (513 mill kroner). Dette tilsvarte 0,35 prosent av brutto utlån (0,36 prosent). Summen av misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjorde 1 401 mill kroner (940 mill kroner) i 2015. Målt som andel av brutto utlån gir dette en økning i 2015 fra 0,66 prosent til 0,90 prosent. Avsetningsgrad, målt som individuelle nedskrivninger i prosent av henholdsvis misligholdte og tapsutsatte engasjement, var henholdsvis 12 prosent (22 prosent) og 40 prosent (45 prosent) ved utgangen av 2015.

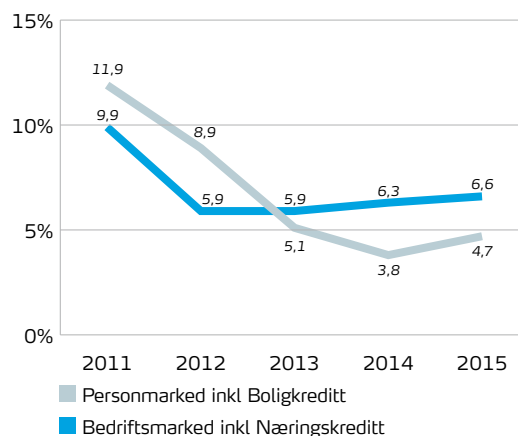
Brutto mislighold

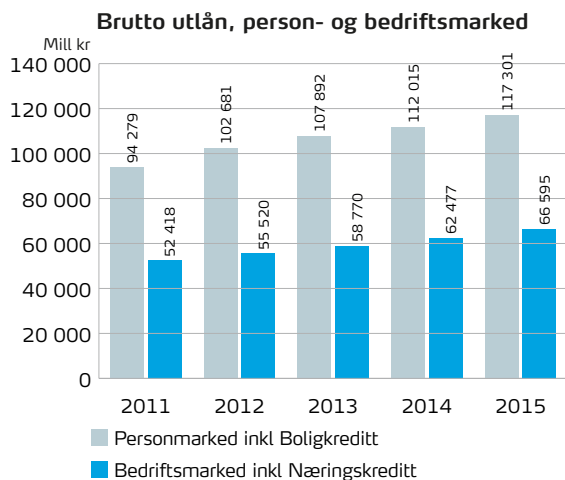

BALANSE

Konsernets balanseførte forvaltningskapital ble økt fra 174,9 mrd kroner til 192,0 mrd kroner i 2015. Økningen skyldes utlånsvekst og tilbakekjøp av utlånsporteføljer fra SpareBank 1 Boligkreditt AS. SpareBank 1 SR-Bank hadde ved utgangen av året solgt lån for 28,7 mrd kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS, mot 32,9 mrd kroner ved utgangen av 2014. Hensyntatt utlånsporteføljene i disse deleide kredittforetakene var utlånsveksten 5,4 prosent og samlede utlån 183,9 mrd kroner ved utgangen av 2015. Utlån til personmarkedet økte med 4,6 prosent og utlån til bedriftsmarkedet og offentlig sektor økte med 7,1 prosent. Fordelingen mellom utlån til personmarkedet (inkludert SpareBank 1 Boligkreditt AS) og bedriftsmarkedet/offentlig sektor (inkludert SpareBank 1 Næringskreditt AS) var henholdsvis 62,7 prosent og 37,3 prosent ved utgangen av 2015, mot 63,0 prosent og 37,0 prosent året før.

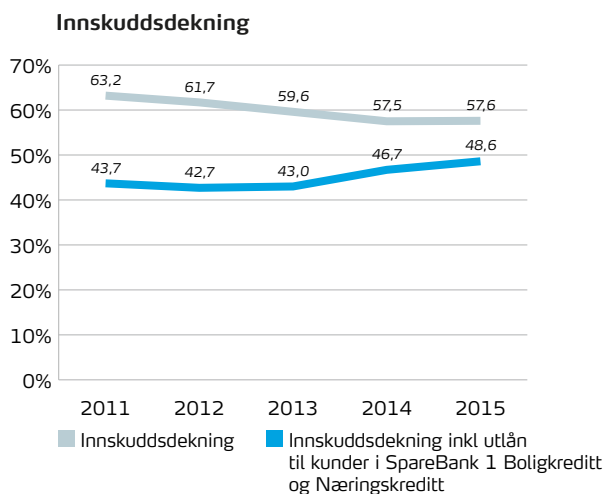
Brutto utlån, % vekst, person- og bedriftsmarked

Innskudd fra kunder økte med 9,8 prosent (13,7 prosent) det siste året til 89,4 mrd kroner (81,5 mrd kroner). Innskudd fra bedriftsmarkedet og offentlig sektor utgjorde 52,9 prosent (52,5 prosent) av konsernets kundeinnskudd ved utgangen av 2015.

Innskuddsdekningen, målt som innskudd i andel av brutto utlån, var 57,6 prosent (57,5 prosent) ved utgangen av 2015. Konsernet har i et marked med høy konkurranse både opprettholdt en god innskuddsdekning og samtidig styrket sin langsiktige finansiering. Finanstilsynets likviditetsindikator 1 (andel illikvide eiendeler finansiert med gjeld med løpetid over 1 år) er 108,1 prosent for morbanken og 109,8 prosent på konsolidert basis. I tillegg til ordinære kundeinnskudd hadde konsernet 17,1 mrd kroner (15,5 mrd kroner) til forvaltning, hovedsakelig gjennom SR-Forvaltning AS og ODIN Forvaltning AS.

PERSONMARKEDSDIVISJONEN

Personmarkedsdivisjonens bidrag før nedskrivninger på utlån var på 1 214 mill kroner ved utgangen av 2015. Resultatet ble 156 mill kroner lavere enn i 2014 som følge av lavere netto renteinntekter. Veksten var størst innen forsikring. I 2015 økte divisjonens utlån med 4,8 prosent og innskudd med 5,0 prosent. Lavere vekst innen utlån henger sammen med konkurransesituasjonen og en noe avdempet til fallende boligprisutvikling. Veksten i digitale kanaler fortsatte i 2015. To av tre digitale innlogginger skjer nå i mobilbanken, og antall salg i digitale kanaler økte med 70 prosent sammenlignet med 2014. Økningen var sterkest knyttet til personforsikring og spareprodukter. Kjøp av mCASH og ytterligere digitale satsinger gjennom SpareBank 1-samarbeidet, vil øke trafikken og forretningsvolumet i digital kanaler enda mer fremover.

I 2015 fikk divisjonen netto 2 500 nye kunder over 13 år. Systematisk utvikling av eksisterende kundeportefølje, målrettet vekst og lansering av nye betalingsprodukter bidro til veksten.

Netto nedskrivninger på utlån var fortsatt lave og andelen misligholdte lån utgjorde 0,29 prosent av totale utlån.

BEDRIFTSMARKEDSDIVISJONEN

Bedriftsmarkedsdivisjonens bidrag før nedskrivninger på utlån ble 1 086 mill kroner i 2015. Dette er 4 mill kroner høyere enn i 2014.

Siste 12 måneder har divisjonen økt sine utlån med 7,2 prosent og innskudd med 16,8 prosent. Det arbeides aktivt med bredde salg av konsernets produkter, og produktdekningen er økende. Provisjoner og andre inntekter økte sammenlignet med 2014.

Det ble resultatført netto individuelle nedskrivninger på 242 mill kroner i 2015 sammenlignet med 164 mill kroner i 2014. Divisjonen økte i 2015 gruppevis nedskrivninger med 130 mill kroner som en følge av eksterne markedsforhold og økt usikkerhet på grunn av redusert oljepris. Samlet nedskrivningsnivå er om lag på langsiktig forventet gjennomsnitt og andelen misligholdte lån er lav.

Balansert og lønnsom volumvekst, gode kunderelasjoner, og et godt utviklet produktspekter er prioriterte områder for divisjonen.

KAPITALMARKEDSDIVISJONEN

Divisjonens kompetanseområder er komplementær til tradisjonell bankdrift og har samlet konsernets ressurser innenfor verdipapirvirksomhet og forvaltning. Verdipapirvirksomheten er organisert under merkenavnet SR-Bank Markets og omfatter kunde- og egenhandel med renter, valuta og aksjer, analyse og Corporate Finance-tjenester. Kapitalforvaltningen er organisert i eget datterselskap, SR-Forvaltning AS.

SR-Bank Markets hadde i 2015 et driftsresultat før allokering av kundeinntekter til øvrige forretningsområder på 31 mill kroner (71 mill kroner). Lavere inntekter fra rente- og valuta-instrumenter samt verdifall på bankens obligasjonsportefølje preger resultatet negativt i forhold til samme periode i fjor. Størstedelen av inntektene kommer fortsatt fra kundehandel med rente- og valutainstrumenter.

Corporate Finance har hatt en god aktivitet med flere gjennomførte transaksjoner, mens inntekter fra omsetning av aksjer og obligasjoner har vært relativt stabile.

DATTERSELSKAPENE

Datterselskapene bidrar gjennom sine produkter og tjenester til at konsernet kan gi et bredere tilbud til kundene, og et bedre inntjeningsgrunnlag for banken. Gjennom god intern samhandling og felles markedsføring er konsernet en totalleverandør av finansielle produkter og tjenester.

EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS er godt representert i hele konsernets markedsområde og har 41 avdelinger fra Grimstad til Bergen. Selskapet er den ledende eiendomsmegleren i Rogaland og Vest-Agder og øker også sin markedsandel i Hordaland og Aust-Agder. Selskapet oppnådde et resultat før skatt på 29,6 mill kroner (55,5 mill kroner). Den betydelige resultatnedgangen gjenspeiler det svake boligmarkedet i Stavangerregionen i 2015, spesielt i løpet av andre halvår.

I 2015 ble det formidlet 6 551 eiendommer, mot 7 540 året før. Samlet sett har selskapet formidlet eiendommer til en verdi av 20,0 milliarder kroner. Tilgangen på nye oppdrag er tilfredsstillende ut fra markedssituasjonen, men er totalt ca 12 prosent lavere enn ved samme periode i fjor. Selskapet har styrket sin markedsposisjon siden samme tidspunkt i 2014. I Rogaland er posisjonen sterk med en markedsandel på over 40 prosent. Også i Agderfylkene og i Hordaland er markedsposisjonen styrket i samme periode. Innen næringseiendom er ordretilgangen både på lokaler for utleie og for salg god. Ledighetsgraden på kontorlokaler har i Stavangerregionen økt betydelig det

siste året, og stadig flere leietakere søker nye lokaler tilpasset forventet aktivitetsnivå framover. I Bergen er aktiviteten fremdeles god innenfor både utleie og salg av næringseiendom, og selskapet har etablert seg som en ledende aktør innenfor næringsmegling i Bergensområdet.

SpareBank 1 SR-Finans AS hovedvirksomhet er leasingfinansiering for næringslivet og bil- og båtlån med salgspant for privatmarkedet. Selskapet oppnådde i 2015 et resultat før skatt på 150,4 mill kroner (145,9 mill kroner). Resultatforbedringen skyldes i hovedsak økte netto renteinntekter. Resultat før nedskrivninger og tap utgjorde 190,1 mill kroner (155,1 mill kroner). Netto utlån har økt med 1,9 prosent siste året og var ved utgangen av 2015 6,9 mrd kroner (6,8 mrd kroner).

Det ble etablert 7 482 nye kontrakter (6 907 kontrakter) i 2015. Samlet har selskapet et nysalg i 2015 på 2,4 mrd kroner (2,6 mrd kroner).

SR-Forvaltning AS er et verdipapirforetak med konsesjon for aktiv forvaltning og fondsforvaltning. Resultat før skatt i 2015 ble 35,9 mill kroner (26,7 mill kroner). Selskapet forvaltet 9,4 mrd kroner ved utgangen av 2015. Dette var en økning på 0,1 mrd kroner fra nivået ved inngangen til året.

SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS ble etablert i 1. kvartal 2015 i forbindelse med kjøp av Rogalandsavdelingen til SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS, som bestod av tre regnskapskontor i Stavanger, Sandnes og Ålgård. I slutten av 2. kvartal 2015 ble ODB Regnskap AS på Sotra kjøpt, og i 4. kvartal ble det inngått avtale om kjøp av Advis AS, som har kontorer i Stavanger og Haugesund. Selskapet har gjennom de oppkjøp som er gjennomført i 2015 fått et solid fotfeste på Sørvestlandet, og det er bygget et godt fundament for videre vekst i bankens markedsområde. SpareBank 1 Regnskapshuset AS oppnådde i 2015 et resultat før skatt på 0,6 mill kroner, som inkluderer avskrivning av immaterielle eiendeler på 0,8 mill kroner.

SR-Boligkreditt AS er et heleid datterselskap og ble etablert i 2. kvartal 2015. Selskapets formål er å kjøpe boliglån av SpareBank 1 SR-Bank og finansiere dette ved å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Gjennom SR-Boligkreditt AS kan SpareBank 1 SR-Bank diversifisere og optimalisere sin funding. Moody's har gitt sin beste rating, Aaa til SR-Boligkreditt AS. SR-Boligkreditt AS oppnådde i 2015 et resultat før skatt på 39,3 mill kroner som er i henhold til selskapets forretningsplan.

SR-Investering AS har som formål å bidra til langsiktig verdiskaping gjennom investeringer i næringslivet i konsernets markedsområde. Selskapet investerer hovedsakelig i PE-fond og i bedrifter i SMB-segmentet som trenger kapital til utvikling og vekst. Resultat før skatt i 2015 var minus 24 mill kroner mot et overskudd på 0,5 mill kroner i 2014. Selskapet hadde ved utgangen av året investeringer på 155,6 mill kroner (164,7 mill kroner) og restkommitteringer knyttet til disse på 80,4 mill kroner (82,7 mill kroner).

SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS OG SPAREBANK 1 NÆRINGSKREDITT AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS har konsesjoner som kredittforetak og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i henholdsvis boliglåns- og nærings-eiendomsporteføljer kjøpt av eierbankene. Selskapene eies av banker i SpareBank 1-alliansen og bidrar til å sikre eierbankene tilgang til stabil og langsiktig finansiering til konkurransedyktige priser.

SpareBank 1 Boligkreditt AS hadde ved utgangen av 2015 et samlet utlånsvolum på 169,3 mrd kroner, hvorav 28,2 mrd kroner var boliglån kjøpt fra SpareBank 1 SR-Bank. Bankens eierandel i selskapet er 16,7 prosent og oppdateres årlig i samsvar med andel solgt volum ved hvert årsskifte.

SpareBank 1 Næringskreditt AS hadde ved utgangen av 2015 et samlet utlånsvolum på 14,4 mrd kroner, hvorav 0,5 mrd kroner var lån kjøpt fra SpareBank 1 SR-Bank. Bankens eierandel i selskapet er 26,8 prosent.

SPAREBANK 1-ALLIANSEN

SpareBank 1-alliansens hensikt er å anskaffe og levere konkurransedyktige, finansielle tjenester og produkter, samt å ta ut stordriftsfordeler i form av lavere kostnader og/eller høyere kvalitet. Alliansen bidrar på denne måten til at privatpersoner og bedrifter opplever lokal forankring, dyktighet og en enklere hverdag. Videre skal alliansen bidra til å sikre de deltagende sparebankene verdiskaping til nytte for egen region og bankens eiere.

SpareBank 1-bankene driver alliansesamarbeidet gjennom sitt eierskap og deltagelse i SpareBank 1 Banksamarbeidet DA mens utvikling og drift av produktselskaper er organisert gjennom bankenes eierskap i holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS.

SpareBank 1 Gruppen AS eies av SpareBank 1 SR-Bank ASA (19,5 prosent), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 prosent), SpareBank 1 SMN (19,5 prosent), Sparebanken Hedmark (11 prosent), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 prosent – eid av 11 sparebanker i Sør-Norge), samt Landsorganisasjonen (LO)/ tilknyttede fagforbund (9,6 prosent), samt SpareBank 1 Oslo Akershus (1,4 prosent)

SpareBank 1 Gruppen AS eier 100 prosent av SpareBank 1 Forsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring AS, ODIN Forvaltning AS, Conecto AS, SpareBank 1 Medlemskort AS og SpareBank 1 Gruppen Finans AS.

SpareBank 1 Gruppen AS leverte et resultat etter skatt i 2015 på 1 287 (1 849) mill kroner. Redusert resultat i 2015 skyldes i hovedsak høyere naturskadeerstatninger og lavere avviklingsgevinster i skadeselskapet, samt svakere finansinntekter. SpareBank 1 SR-Banks andel av resultatet i 2015 var 251,0 mill kroner mot 360,5 mill kroner i 2014.

SpareBank 1 Gruppen AS har administrativt ansvar for samarbeidsprosessene i SpareBank 1-alliansen, der teknologi, merkevare, kompetanse, felles prosesser/utnyttelse av beste praksis og innkjøp står sentralt. Alliansen driver også utviklingsarbeid gjennom tre kompetansesentra innenfor læring (Tromsø), betaling (Trondheim) og kreditt (Stavanger). Alliansen har i 2015 blant annet økt innsatsen for videreutvikling av selvbetjente digitale og mobile løsninger.

BN BANK ASA

SpareBank 1 SR-Bank og de andre sparebankene i SpareBank 1-alliansen kjøpte Glitnir Bank ASA i slutten av 2008. Navnet ble siden endret til BN Bank ASA. SpareBank 1 SR-Banks eierandel var 23,5 prosent ved utgangen av 2015. Resultatandelen i BN Bank ASA ble redusert fra 66,0 mill kroner i 2014 til 29,4 mill kroner i 2015.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det har ikke vært registrert vesentlige hendelser etter 31.12.2015 som påvirker det avlagte regnskapet.

REGNSKAPSPRINSIPPER

SpareBank 1 SR-Bank utarbeider morbank- og konsernregnskapet i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsatt av EU.

En nærmere redegjørelse for viktige forhold relatert til den regnskapsmessige behandlingen i henhold til IFRS regelverket, samt konsernets anvendte regnskapsprinsipper, er gitt i note 2 til årsregnskapet.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE (CORPORATE GOVERNANCE)

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 SR-Bank omfatter de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å sikre aksjonærenes, kundenes og andre gruppers interesser i konsernet. Konsernets virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir nådd og realisert.

Prinsippene for eierstyring og selskapsledelse bygger på tre hovedpilarer; åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet. Konsernet har definert følgende hovedprinsipper for eierstyring og selskapsledelse:

- Verdiskaping for aksjonærene og øvrige interessegrupper
- En struktur som sikrer mållrettet og uavhengig styring og kontroll
- Systemer som sikrer god måling og ansvarliggjøring
- En effektiv risikostyring
- Oversiktlig, lett forståelig og rettidig informasjon
- Likebehandling av aksjonærer og et balansert forhold til øvrige interessegrupper
- Overholdelse av lover, regler og etiske standarder

SpareBank 1 SR-Bank har ikke vedtektsbestemmelser som begrenser retten til å omsette selskapets aksjer. Styret er ikke kjent med noen avtaler mellom aksjeeiere som begrenser mulighetene til å omsette eller utøve stemmerett for aksjer. Sparebankstiftelsen SR-Bank skal ifølge konsesjonsvilkårene minst eie 25 prosent av utestående aksjer. Styret godkjenner årlig retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. De veiledende retningslinjene for det kommende regnskapsåret fremlegges generalforsamlingen for rådgivende avstemning, mens de bindende retningslinjene for tildeling av aksjer mv som ledd i konsernets godtgjørelsesordning for det kommende regnskapsåret fremlegges generalforsamlingen for godkjenning.

Konsernets prinsipper for eierstyring og selskapsledelse bygger på «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse». En nærmere redegjørelse for prinsippene samt praksis for foretaksstyring i samsvar med regnskapslovens § 3-3b følger av eget kapittel i årsrapporten. Det samme gjelder for redegjørelse for samfunnsansvar. Redegjørelsene er også offentliggjort på www.sr-bank.no/InvestorRelations.

RISIKOSTYRING

Kjernevirksomheten til SpareBank 1 SR-Bank er å oppnå verdiskaping gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet bruker derfor betydelige ressurser på å vedlikeholde

og videreutvikle risikostyringssystemer og -prosesser i tråd med ledende internasjonal praksis. Styret i SpareBank 1 SR-Bank har etablert eget risikoutvalg.

Risiko- og kapitalstyringen skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, samt sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- å ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyringen og konsernets verdigrunnlag
- å ha en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjening og tap
- i størst mulig grad prise aktiviteter og produkter i tråd med underliggende risiko
- å ha en tilstrekkelig soliditet ut fra valgt risikoprofil, og samtidig tilstrebe en optimal kapitalanvendelse på de ulike forretningsområdene
- å utnytte diversifiseringseffekter
- å unngå at enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og risikojustert kapital for å kunne dekke uventede tap. Forventet tap beskriver det beløpet man statistisk må forvente å tape i løpet av en 12 måneders periode, mens risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener det trenger for å dekke den faktiske risikoen konsernet har eksponert seg mot.

De vesentligste risikoene konsernet er eksponert mot er kredittrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko, operasjonell risiko og eierrisiko.

KREDITTRISIKO

Kredittrisikoen styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyling. Den overordnede kredittstrategien fastsetter at konsernet skal ha en moderat risikoprofil. Mislighold har hatt en svak økning i 2015. Utlånstapene er økt noe som resultat av økte nedskrivninger på grupper av utlån. Konsernet økte gruppevis nedskrivninger som en følge av eksterne markedsforhold og økt usikkerhet på grunn av redusert oljepris. Et godt og kontinuerlig fokus på risikohåndtering har bidratt til at den gode kredittkvaliteten i porteføljen er opprettholdt.

Kvaliteten i bedriftsmarkedsporteføljen er god og stabil sammenlignet med 2014. Kvaliteten i personmarkedsporteføljen er meget god og utviklingen i 2015 preges av

uendrede belåningsgrader og lav risikoprofil i porteføljen. Det meste av porteføljen er sikret med pant i fast eiendom, og belåningen er gjennomgående moderat sett opp mot sikkerhetsverdiene. Dette tilsier begrenset tapspotensial så lenge disse verdiene ikke forringes vesentlig.

MARKEDSRISIKO

Styringen av markedsrisiko tar utgangspunkt i konservative rammer for posisjoner i rente- og valutamarkedet, samt investeringer i aksjer og obligasjoner. Rammene gjennomgås og vedtas av styret minst årlig.

Deler av konsernets markedsrisiko knyttes til investeringer i obligasjoner og sertifikater. Ved utgangen av 2015 var konsernets beholdning av likvide eiendeler i form av obligasjoner og sertifikater 19,5 mrd kroner. I kvantifisering av risiko knyttet til verdifall på likviditetsporteføljen skiller SpareBank 1 SR-Bank mellom systematisk risiko (markedsrisiko) og usystematisk risiko (misligholdsrisiko). Misligholdsrisiko forbundet med nevnte portefølje kvantifiseres som kredittrisiko.

Risikoaktivitetene knyttet til handel i valuta, renter og verdipapirer skjer innenfor de til enhver tid vedtatte rammer, fullmakter og kredittlinjer på motparter. SpareBank 1 SR-Bank tar i begrenset omfang rente- og valutakursrisiko i forbindelse med egenhandelsaktiviteter. Virksomhetens inntekter skapes i størst mulig grad i form av kundemarginer. Dette bidrar til en mest mulig stabil og god inntjening.

Konsernets eksponering overfor markedsrisiko vurderes som moderat.

LIKVIDITETSRISIKO

Bankens rammeverk for styring av likviditetsrisiko skal gjenspeile bankens konservative risikoprofil. Likviditetsrisikoen skal være lav. Konsernets utlån finansieres i hovedsak med kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld, herunder salg av boliglånsporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Likviditetsrisikoen begrenses ved at verdipapirgjelden utstedes i ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

Konsernet har hatt god tilgang på finansiering i 2015. Innskudd fra kunder er konsernets viktigste finansieringskilde. For konsernet som helhet økte innskuddene med 8,0 mrd kroner i 2015. Innskuddsdekningen økte marginalt fra 57,5 prosent ved utgangen av 2014 til 57,6 prosent ved utgangen av 2015, hovedsakelig som følge av tilbakekjøp av utlånsporteføljer fra SpareBank 1 Boligkreditt AS i 2014.

Finansieringskostnadene har avtatt noe gjennom 2015 og tilgangen på markedsfinansiering har vært god. Risikopåslaget i pengemarkedsrenten (3M Nibor) økte noe mot slutten av året som følge av økt makroøkonomisk usikkerhet. SpareBank 1 SR-Bank har fortsatt arbeidet med tilpasning til nye regulatoriske krav ved å oppta mer langsiktig finansiering og øke beholdningen av likvide verdipapirer. Likviditetsbufferen var 21,3 mrd kroner ved utgangen av 2015. Nivået tilsier at banken kan opprettholde normal drift i 14 måneder uten tilgang på ekstern finansiering. I tillegg til likviditetsbufferen har banken 24,3 mrd kroner i boliglån klargjort for OMF-finansiering.

OPERASJONELL RISIKO

Proessen for styring av operasjonell risiko skal i størst mulig grad sikre at ingen enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko skal skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad. Risikostyringen er fundert på innsikt og forståelse for hva som skaper og driver den operasjonelle risikoen i konsernet, og i størst mulig grad forene effektive prosesser med ønsket nivå på eksponeringen.

Konsernet benytter en systematisk prosess for å identifisere og kvantifisere operasjonelle risikoer som konsernet til enhver tid er eksponert for, og det er etablert egne systemer for rapportering av uønskede hendelser og oppfølging av forbedringstiltak. Dette bidrar til at SpareBank 1 SR-Bank forblir en slagkraftig organisasjon over tid, gjennom riktig prioritering og kontinuerlig forbedring.

SpareBank 1 SR-Bank har som et ledd i kontinuerlig kompetanseutvikling etablert et samarbeid med Universitetet i Stavanger (UIS) og SpareBank 1-alliansen om et forsknings- og utviklingsprosjekt som skal levere ny kunnskap og konkrete verktøy for bedre styring av operasjonell risiko i finansnæringen. Prosjektet har som målsetning å etablere norsk finansnæring som et faglig tyngdepunkt i Europa innen utdanning, nytenking og anvendelser knyttet til metoder og prosesser for styring av operasjonell risiko, og å posisjonere alliansen og UIS som et ledende miljø innen styring av operasjonell risiko.

EIRRISIKO

Eierisiko er risikoen for at SpareBank 1 SR-Bank blir påført negative resultater fra eierposter i strategisk eide selskap og/eller må tilføre ny egenkapital til disse selskapene. Eierselskap defineres som selskaper hvor SpareBank 1 SR-Bank har en vesentlig eierandel og innflytelse. SpareBank 1 SR-Bank har i hovedsak eierisiko gjennom eierandelen i SpareBank 1 Gruppen AS (19,5

prosent), SpareBank 1 Boligkreditt AS (16,7 prosent), SpareBank 1 Næringskreditt AS (26,8 prosent) og BN Bank ASA (23,5 prosent).

COMPLIANCE (ETTERLEVELSE)

SpareBank 1 SR-Bank er opptatt av å ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Styret vedtar konsernets compliance policy som beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering.

EUs målbevisste arbeid med å fullharmonisere regelverket innenfor EU/EØS-området medfører nye reguleringer som konsernet må tilpasse seg. Det arbeides fortløpende med å vurdere beste tilpasning til nye reguleringer og nytt regelverk for både å ivareta etterlevelsen og effektiviteten i organisasjonen. Nye reguleringer og nytt regelverk som påvirker konsernets drift skal fortløpende inkluderes i rutiner og retningslinjer.

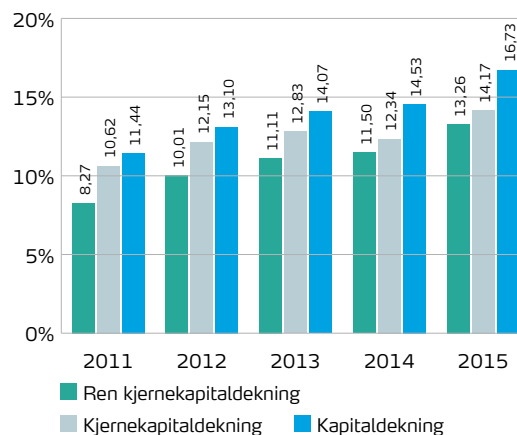
SpareBank 1 SR-Bank sin compliance funksjon ivaretas av avdeling for risikostyring og compliance som er organisert uavhengig av forretningsenhetene. Avdelingen har det overordnede ansvaret for rammeverk, oppfølging og rapportering innenfor området.

KAPITALSTYRING

Kapitalstyringen sikrer at SpareBank 1 SR-Bank balanserer forholdet mellom:

- En effektiv kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse i forhold til konsernets strategiske mål og vedtatte forretningsstrategi
- Konkurransedyktig egenkapitalavkastning
- En tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgt risikoprofil og de til enhver tid gjeldende krav fra myndigheter og markedsaktører
- Konkurransedyktige vilkår og en langsiktig god tilgang på innlån i kapitalmarkedene
- Utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets definerte markedsområde.

Ren kjernekapital-, Kjernekapital- og kapitaldekning

Det utarbeides årlig en kapitalplan for å sikre en langsiktig og effektiv kapitalstyring. Disse framskrivningene tar hensyn til både forventet utvikling i de neste årene, samt en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag over flere år. Det gjennomføres ulike stresstester av enkeltfaktorer og scenario-analyser hvor konsernet utsettes for en rekke negative makro-økonomiske hendelser gjennom flere år. SpareBank 1 SR-Bank har i tillegg utarbeidet beredskapsplaner for i størst mulig grad kunne håndtere slike kriser hvis de likevel skulle oppstå. SpareBank 1 SR-Bank har en solid finansiell stilling og en ledende posisjon i landets sterkeste vekstregion siste 10 år. Ved utgangen av 2015 var ren kjernekapitaldekning 13,3 prosent (11,5 prosent) mens kjernekapitaldekningen var 14,2 prosent (12,3 prosent) og kapitaldekningen 16,7 prosent (14,5 prosent). På grunn av overgangsregler kan minstekrav til kapitaldekning ikke utgjøre mindre enn 80 prosent av tilsvarende størrelse beregnet etter Basel I-reglene. Til og med 30.06.2014 var overgangsregelen bindende for SpareBank 1 SR-Bank og kom til anvendelse igjen i forbindelse med IRB A tillatelsen for bedriftsmarkedslån gjeldende fra 1. kvartal 2015.

Nytt og strengere regelverk for kapitaldekning ble vedtatt i EU i juni 2013. Norge har valgt å innføre kravene noe hurtigere enn det som følger av gjennomføringsfristen i det internasjonale regelverket. Fra 1. juli 2014 er kravet til ren kjernekapitaldekning 10,0 prosent og kravet til kapitaldekning 13,5 prosent og oppfylles følgelig med god margin av SpareBank 1 SR-Bank.

I tillegg til de ovennevnte kapitalkravene vil det i Norge bli krevd en såkalt motsyklisk kapitalbuffer i intervallet 0 - 2,5 prosent i form av ren kjernekapital. Etter råd fra Norges Bank

stadfestet Finansdepartementet 18. juni 2014 den mot-sykliske kapitalbufferen til 1 prosentpoeng fra 30. juni 2015. Finansdepartementet besluttet samtidig økning på kapitalbufferkravet til 1,5 prosent fra 30. juni 2016.

Finansdepartementet fastsatte 12. mai 2014 forskrift om systemviktige finansinstitusjoner (SIFI). Institusjoner som har en forvaltningskapital på minst 10 prosent av Fastlands-Norges BNP, eller en andel av utlånsmarkedet på minst 5 prosent, vil komme inn under definisjonen. Ved implementering er DNB, Nordea Bank Norge og Kommunalbanken definert som systemviktige. De tre SIFI-bankene vil pålegges et særskilt kapitalbufferkrav fra 1. juli 2015. Fra 1. juli 2016, når de nye kapitalkravene er fullt implementert, skal de systemviktige institusjonene oppfylle et minstekrav til ren kjernekapitaldekning på 12 prosent, mens minstekravet for øvrige institusjoner blir 10 prosent. Motsyklisk kapitalbuffer kommer på toppen av dette. SpareBank 1 SR-Bank er nært på SIFI-kravet til markedsandel og hensyn tar dette i sin kapitalplanlegging.

Finanstilsynet publiserte 1. juli 2014 et rundskriv om ytterligere innstramming av risikovekter for boliglån for banker som benytter interne metoder, såkalt IRB-metode. I kombinasjon med et økt minimumsnivå for tap gitt mislighold, det såkalte LGD-gulvet, vil innstrammingene i modellene for misligholds-sannsynlighet fra 1. januar 2014 øke den gjennomsnittlige risikovekten for SpareBank 1 SR-Bank sin boliglånportefølje til om lag 22-24 prosent. Endringen reflekteres i kapitaldeknings-rapporteringen pr 1. kvartal 2015.

EKSTERN REVISJON

Konsernets ekstern revisor er PricewaterhouseCoopers AS (PwC).

INTERN REVISJON

Internrevisjonen utføres av Ernst & Young AS (EY). Internrevisjonen rapporterer direkte til styret.

MEDARBEIDERE OG ARBEIDSMILJØ

Medarbeiderne i SpareBank 1 SR-Bank er den viktigste ressursen for å skape verdier til beste for kundene, regionen og banken. Ved utgangen av 2015 hadde konsernet 1 190 årsverk, hvorav 1 134 fast ansatte. Det har vært en økning på 28 årsverk gjennom året som skyldes vår nye satsning på SpareBank1 Regnskapshuset SR-Bank AS. Konsernet er en viktig kompetansearbeidsplass i regionen og fremstår som en attraktiv arbeidsplass med gode utviklingsmuligheter.

Konsernets organisasjons- og arbeidsmiljøundersøkelser for 2015 viser at medarbeiderne trives og har et godt forhold til

konsernet som arbeidsgiver. Undersøkelsen blir gjennomgått og fulgt opp i alle enheter for å sikre positiv utvikling og styrke et helsefremmende arbeidsmiljø preget av langsiktighet, åpenhet, ærlighet og trygghet i tråd med konsernets verdigrunnlag.

KOMPETANSEUTVIKLING

Konsernet har over mange år satset målrettet på kompetanseutvikling for å imøtekomme økende krav fra både kunder og myndigheter. Målet er at kundene skal oppleve at selskapet tilbyr bedre rådgivning og service enn konkurrentene. I gjennomsnitt brukes det mellom 5 og 10 prosent av arbeidstiden til oppdatering og utvikling av kompetanse, samt at det i 2015 ble investert rundt 9 600 kroner pr ansatt til kompetansehevede tiltak.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS) har høy prioritet i konsernet. Det er etablert en god struktur på arbeidet og samarbeidet med de tillitsvalgte vurderes som meget godt. I 2012 ble det innført obligatorisk HMS-opplæring for alle ledere og verneombud, og det arbeides kontinuerlig med å forbedre sikkerhetsrutinene gjennom ulike opplæringstiltak

Konsernet tilstreber å være seg bevisst en bærekraftig miljøforvaltning og søker å bidra både gjennom egen drift og ved å påvirke kunder og leverandører til å gjøre miljø- og klimavennlige valg. Konsernets direkte miljøpåvirkning er i hovedsak knyttet til klimagassutslipp og produksjon av avfall gjennom kontorvirksomheten, mens indirekte miljøpåvirkning skjer gjennom innkjøp av varer og tjenester og krav som stilles til kunder og leverandører.

SYKEFRAVÆR OG INKLUDERENDE ARBEIDSLIV

Konsernet har satt et langsiktig mål om 97 prosent friskhetsgrad. Ved utgangen av 2015 var friskhetsgraden 96,9 prosent. Det har over tid vært jobbet helhetlig og systematisk med å fremme og forbedre de ansattes helse, ivareta denne over tid og hjelpe de som blir syke tilbake til arbeid. Gjennom deltakelse i Inkluderende Arbeidsliv (IA) og god oppfølging fra lederne arbeides det kontinuerlig for å øke friskhetsgraden.

SpareBank 1 SR-Bank har utarbeidet et livsfasedokument med formål å tilby medarbeidere ulike tiltak tilpasset den enkeltes livsfase, og som i sum skal gi konsernets medarbeidere en bedre hverdag og bidra til økt avgangsalder. Målsatt avgangsalder er 64,5 år og gjennomsnittlig avgangsalder i 2015 var 64,1 år, en økning på 0,8 år fra 2014.

LIKESTILLING

SpareBank 1 SR-Bank skal gi ansatte de samme muligheter for faglig og personlig utvikling, lønn og karriere. Fordelingen mellom kvinner og menn i 2015 var 56 prosent kvinner og 44 prosent menn. Det var ingen vesentlig endring i kjønnsfordelingen fra 2014. Gjennomsnittsalderen er 44,3 år og gjennomsnittlig ansiennitet 12,9 år. Konsernledelsen består av 8 personer herav en kvinne. Kvinneandelen blant ledere i konsernet i 2015 økte fra 43,0 prosent til 45,0 prosent.

BANKENS AKSJER

Kursen på bankens aksjer (SRBANK) var 39,30 kroner ved utgangen av 2015. Dette er en nedgang på 25,1 prosent fra utgangen 2014. Hovedindeksen på Oslo Børs steg i samme periode med 5,9 prosent. Omsetningen av SRBANK-aksjen ble redusert noe i 2015.

Det var 10 153 (10 422) aksjonærer ved utgangen av 2015. Andelen eid av selskap og personer i utlandet ble redusert fra 22,4 prosent ved utgangen av 2014 til 17,3 prosent ved utgangen av 2015, mens 49,8 prosent var hjemmehørende i Rogaland, Agder-fylkene og Hordaland. De 20 største eierne eide til sammen 63,9 prosent. Bankens egenbeholdning utgjorde 25.398 aksjer, mens ansatte i konsernet eide 1,8 prosent av aksjene ved utgangen av 2015.

Konsernresultat pr aksje for 2015 ble 6,83 kroner. Styret foreslår at det utbetales et utbytte på 1,50 kroner pr aksje for 2015 tilsvarende ca 22 prosent av konsernresultat pr aksje. For regnskapsåret 2014 var utbyttet 2,00 kroner tilsvarende en utdelingsgrad på ca 24 prosent.

FORTSATT DRIFT

Soliditeten ble vesentlig styrket i 2015. Resultatutsiktene synes også forholdsvis gode til tross for mer usikkerhet rundt de makroøkonomiske rammebetingelsene. Sammen med iverksatte og planlagte tiltak, bidrar dette til gode forutsetninger for fortsatt framgang for konsernet i 2016. Årsoppgjøret er derfor avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

DISPONERING AV ÅRSRESULTAT/UTBYTTE

SpareBank 1 SR-Bank har som økonomisk mål for sin virksomhet å oppnå resultater som gir god og stabil avkastning på bankens egenkapital og derigjennom skape verdier for eierne ved konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på aksjene. Ved fastsettelse av størrelsen på årlig utbytte tas det hensyn til konsernets kapitalbehov, herunder kapitaldekningskrav, samt konsernets mål og strategiske planer. Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål

at inntil halvparten av årets resultat etter skatt utdeles som utbytte.

Det er disponibelt morbankresultat som ligger til grunn for utdeling av utbytte. Resultatet i 2015 ble 1 613 mill kroner, tilsvarende 6,31 kroner pr aksje. I tråd med vedtatt utbyttepolitikk er ulike forhold hensyntatt i utbyttevurderingen, herunder særlig vekt på kapitalbehov og kjernekapitaldekning. Styret foreslår derfor et utbytte på 1,50 kroner pr aksje for 2015, som tilsvarer ca 22 prosent av konsernresultatet pr aksje.

Samlet sett foreslår styret følgende disponeringer for regnskapsåret 2015:

	Mill kr
Morbankresultat etter skatt	1 622
Overført til fond for vurderingsforskjeller	-9
Til disposisjon	1 613
Utbytte (1,50 kroner pr. aksje)	384
Tilbakeholdt overskudd	1 229
Sum	1 613

Etter styrets vurdering har SpareBank 1 SR-Bank, etter de foreslåtte disponeringene og øvrige gjennomførte kapitaltiltak, god finansiell styrke og fleksibilitet til å støtte opp om konsernets planlagte virksomhet framover.

*Utbytte dividert på aksjekurs pr. årsslutt.

UTSIKTER FOR 2016

Det forventes moderat vekst i verdensøkonomien i 2016. Fallet i oljeprisen over det siste halvannet året til 36 dollar fatet ved utgangen av 2015 har i Norge resultert i økt usikkerhet, spesielt innen petroleumssektoren. Oljeinvesteringene ble redusert med 12 prosent i 2015 sammenlignet med året før. I 2016 er det ventet en ytterligere reduksjon i investeringene i petroleumssektoren på om lag 12-14 prosent i forhold til 2015. Både oljeselskap og leverandørindustrien er i ferd med å rasjonalisere driften og redusere kostnader. Risikoen for lavere vekst i norsk økonomi har følgelig økt. Det forventes videre lavere aktivitet i Stavangerregionen også innen bygg- og anleggssektoren samt innenfor enkelte segmenter av varehandel. I Hordaland og Agder forventes det fortsatt stabil og god aktivitet innen de fleste sektorer. En svekket norsk krone vil bidra positivt for eksportindustrien og det lave rentenivået vil stimulere til økte investeringer, også for husholdningene.

SpareBank 1 SR-Bank er et solid og lønnsomt konsern, men må som andre banker fortsatt styrke sin soliditet i tråd med myndighetenes kapitalkrav. Gjennom god inntjening fra en forretningsmodell med god bredde og effektiv drift, er konsernet godt posisjonert for å gjennomføre den nødvendige kapitaloppbyggingen samtidig som en sikrer sterk konkurransekraft.

Det overordnede målet er i 2016 en egenkapitalavkastning på 11 prosent, samtidig som konsernet har en målsetning om ren

kjernekapitaldekning på minimum 14 prosent innen utgangen av året og 14,5 prosent i løpet av 2017.

I 2016 skal det gjennomføres økt risikoprising innen enkelte segmenter innenfor bedriftsmarkedet og personmarkedet. Utlånsvolumene forventes uendret i 2016 hvor utlån til personkunder forventes å øke med 2 til 3 prosent og utlån til bedriftskunder forventes å bli redusert med 2 til 3 prosent. Som følge av den teknologiske utviklingen, endret kundeadferd og dempet aktivitet i regionen, vil konsernet gjennomføre kostnadsreduserende tiltak fremover. Samtidig skal det investeres i og tas i bruk ny teknologi for å bedre kundeopplevelser og å øke salg. Dette skal sikre konsernet økt konkurranseevne fremover. Utbyttet forventes fremdeles å bli moderat i 2016.

Det er i konsernets prognoser tatt høyde for økte mislighold og nedskrivninger av utlån med 500-700 mill kroner i 2016. Styret understreker at det er knyttet usikkerhet til vurderinger av fremtidige forhold.

Et gjensidig godt forhold mellom innbyggere, næringsliv og bank er viktig for utviklingen i konsernets markedsområde. Styret vil takke konsernets kunder, eiere og samarbeidspartnere for øvrig for god oppslutning om SpareBank 1 SR-Bank også i 2015, og vil legge betydelig vekt på å videreføre det gode samspillet også framover. Styret vil også takke konsernets medarbeidere og tillitsvalgte for god innsats og godt samarbeid i 2015.

Stavanger 3.3.2016

Ingvald Løyning
Styreleder

Kate Henriksen

Erling Øverland

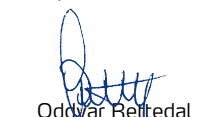

Tor Dahle

Birthe Cecilie Lepsøe

Siv Juvik Tveitnes

Odd Torland

Sally Lund-Andersen
Ansattes representant

Oddvar Røttedal
Ansattes representant

Arne Austreid
Administrerende direktør

ÅRSREGNSKAP

INNHold

RESULTATREGNSKAP	48
BALANSE	49
ENDRING I EGENKAPITAL	50
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	51
NOTE 1 GENERELL INFORMASJON	52
NOTE 2 REGNSKAPSPRINSIPPER	52
NOTE 3 KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER	59
NOTE 4 SEGMENTRAPPORTERING	60
NOTE 5 KAPITALDEKNING	62
NOTE 6 FINANSIELL RISIKOSTYRING	64
KREDITTRISIKO	
NOTE 7 KREDITTINSTITUSJONER - FORDRINGER OG GJELD	67
NOTE 8 UTLÅN TIL KUNDER	68
NOTE 9 UTLÅN SOLGT TIL SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT OG SPAREBANK 1 NÆRINGSKREDITT	70
NOTE 10 ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVNE UTLÅN	71
NOTE 11 NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN OG GARANTIER	72
NOTE 12 KREDITTRISIKOEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKOKATEGORI	74
NOTE 13 MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING	75
NOTE 14 KREDITTKVALITET PR KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER	76
MARKEDSRISIKO	
NOTE 15 MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO	78
NOTE 16 MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL VALUTARISIKO	79
LIKVIDITETSRISIKO	
NOTE 17 LIKVIDITETSRISIKO	80
NOTE 18 FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG GJELD/FORPLIKTELSER	81
RESULTATREGNSKAP	
NOTE 19 NETTO RENTEINNTEKTER	83
NOTE 20 NETTO PROVISJONS- OG ANDRE INNTEKTER	83
NOTE 21 NETTO INNTEKTER/TAP FRA FINANSIELLE INSTRUMENTER	84
NOTE 22 GODTGJØRELSESERKLÆRING, PERSONALKOSTNADER OG YTELSER TIL LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE	85
NOTE 23 ANDRE DRIFTSKOSTNADER	89
NOTE 24 PENSJONER	90
NOTE 25 SKATT	94
BALANSE	
NOTE 26 KLASIFISERING AV FINANSIELLE INSTRUMENTER	95
NOTE 27 SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER	97
NOTE 28 FINANSIELLE DERIVATER	98
NOTE 29 AKSJER, ANDELER OG ANDRE EGENKAPITALINTERESSER	99
NOTE 30 IMMATERIELLE EIENDELER	101
NOTE 31 VARIGE DRIFTSMIDLER	102
NOTE 32 ANDRE EIENDELER	103
NOTE 33 INNSKUDD FRA KUNDER	103
NOTE 34 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	104
NOTE 35 ANNEN GJELD	105
NOTE 36 BUNDNE MIDLER	105
NOTE 37 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	106
NOTE 38 INVESTERINGER I EIERINTERESSER	107
ØVRIGE OPPLYSNINGER	
NOTE 39 VESENTLIGE TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER	110
NOTE 40 AKSJEKAPITAL OG EIERSTRUKTUR	111
NOTE 41 VIRKSOMHET SOM SKAL SELGES	113
NOTE 42 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN	113
REVISORS BERETNING	114
ERKLÆRING FRA STYRET OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR	116
KONTROLLKOMITEENS UTTALELSE	116

RESULTATREGNSKAP

Morbank		(tall i mill kroner)	Note	Konsern	
2014	2015			2015	2014
5 918	5 399	Renteinntekter	19	5 752	6 137
3 736	3 113	Rentekostnader	19	3 159	3 733
2 182	2 286	Netto renteinntekter		2 593	2 404
1 319	1 126	Provisjonsinntekter	20	1 605	1 804
73	70	Provisjonskostnader	20	78	78
6	6	Andre driftsinntekter	20	5	6
1 252	1 062	Netto provisjons- og andre inntekter		1 532	1 732
24	15	Utbytte		17	36
473	530	Inntekter fra eierinteresser	38	422	506
125	-173	Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter	21	-135	236
622	372	Netto inntekter fra finansielle investeringer		304	778
4 056	3 720	Sum netto inntekter		4 429	4 914
900	669	Personalkostnader	22	945	1 202
656	709	Andre driftskostnader	23	918	854
1 556	1 378	Sum driftskostnader før nedskrivninger på utlån		1 863	2 056
2 500	2 342	Driftsresultat før nedskrivninger på utlån		2 566	2 858
248	380	Nedskrivninger på utlån og garantier	11	420	257
2 252	1 962	Driftsresultat før skatt		2 146	2 601
446	340	Skattekostnad	25	400	506
1 806	1 622	Resultat etter skatt		1 746	2 095
		Utvidet resultatregnskap			
-415	187	Estimatavvik pensjoner		200	-444
112	-46	Skatteeffekt estimatavvik pensjoner		-50	120
-303	141	Sum poster som ikke reklassifiseres over resultatet		150	-324
-	-21	Endring skatt estimatavvik		-21	-
-	95	Verdiendring finansielle eiendeler tilgjengelig for salg		95	-
-	-	Andel av utvidet resultat i TS og FKV		32	5
-	74	Sum poster som kan reklassifiseres over resultatet		106	5
-303	215	Årets utvidede resultat		256	-319
1 503	1 837	Totalresultat		2 002	1 776
		Resultat pr aksje			
7,07	6,34	Resultat pr aksje		6,83	8,20
7,06	6,34	Utvannet resultat pr aksje		6,82	8,19
1,10	0,91	Resultat etter skatt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital		0,96	1,26

BALANSE

Morbank		(tall i mill kroner)	Note	Konsern	
2014	2015			2015	2014
Eiendeler					
1 847	931	Kontanter og fordringer på sentralbanken	36	931	1 847
8 117	8 813	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	2 984	2 222
134 158	137 506	Utlån til kunder	8,10,12,14	154 357	140 920
15 248	20 314	Sertifikater og obligasjoner	14,27	19 533	15 261
7 344	6 133	Finansielle derivater	28	6 135	7 340
477	300	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	29	441	626
22	168	Virksomhet som skal selges	41	168	22
3 250	3 172	Investering i eierinteresser	38	4 792	4 727
1 226	2 698	Investering i konsernselskap	38	-	-
-	2	Immaterielle eiendeler	30	61	20
295	342	Varige driftsmidler	31	404	327
1 310	1 963	Andre eiendeler	32	2 243	1 614
173 294	182 342	Sum eiendeler		192 049	174 926
Gjeld					
6 145	6 005	Gjeld til kredittinstitusjoner	7	5 296	6 139
81 723	89 632	Innskudd fra kunder	33	89 444	81 489
63 253	63 338	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	34	71 979	63 253
3 317	2 879	Finansielle derivater	28	2 786	3 317
102	544	Betalbar skatt	25	637	206
855	643	Utsatt skatteforpliktelse	25	654	821
1 138	708	Annen gjeld	35,24	880	1 334
2 964	3 459	Ansvarlig lånekapital	37	3 459	2 964
159 497	167 208	Sum gjeld		175 135	159 523
Egenkapital					
6 394	6 394	Aksjekapital	40	6 394	6 394
1 587	1 587	Overkursfond		1 587	1 587
512	384	Avsatt utbytte		384	512
59	163	Fond for urealiserte gevinster		163	59
5 245	6 606	Annen egenkapital		8 386	6 851
13 797	15 134	Sum egenkapital		16 914	15 403
173 294	182 342	Sum gjeld og egenkapital		192 049	174 926

Stavanger 3.3.2016

Ingvald Løyning
Styreleder

Kate Henriksen

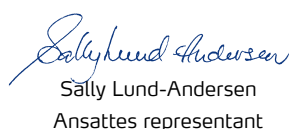

Erling Øverland

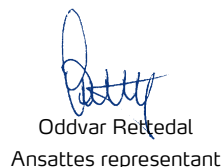

Tor Dahle

Birthe Cecilie Lepsøe

Siv Juvik Tveitnes

Odd Torland

Sally Lund-Andersen
Ansattes representant

Oddvar Rettedal
Ansattes representant

Arne Austreid
Administrerende direktør

ENDRING I EGENKAPITAL

(tall i mill kroner)

Morbank	Aksjekapital	Overkurs fond	Annen egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2013	6 394	1 587	4 561	162	12 704
Resultat etter skatt			1 909	-103	1 806
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning			-303		-303
Årets utvidede resultat			1 606	-103	1 503
Utbytte år 2013, endelig besluttet i 2014			-409		-409
Omsetning egne aksjer			-1		-1
Transaksjoner med aksjonærene			-410		-410
Egenkapital 31.12.2014	6 394	1 587	5 757	59	13 797
Resultat etter skatt			1 613	9	1 622
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning			120		120
Verdiendring finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				95	95
Årets utvidede resultat			1 733	104	1 837
Utbytte år 2014, endelig besluttet i 2015			-512		-512
Omsetning egne aksjer			12		12
Transaksjoner med aksjonærene			-500		-500
Egenkapital 31.12.2015	6 394	1 587	6 990	163	15 134
Konsern					
Egenkapital 31.12.2013	6 394	1 587	5 913	162	14 056
Resultat etter skatt			2 198	-103	2 095
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning			-324		-324
Andel utvidet resultat tilknyttede selskap			5		5
Årets utvidede resultat			1 879	-103	1 776
Korrigert egenkapital i tilknyttede selskap			-19		-19
Utbytte år 2013, endelig besluttet i 2014			-409		-409
Omsetning egne aksjer			-1		-1
Transaksjoner med aksjonærene			-410		-410
Egenkapital 31.12.2014	6 394	1 587	7 363	59	15 403
Resultat etter skatt			1 737	9	1 746
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning			129		129
Verdiendring finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				95	95
Andel utvidet resultat tilknyttede selskap			32		32
Årets utvidede resultat			1 898	104	2 002
Korrigert egenkapital i tilknyttede selskap			9		9
Utbytte år 2014, endelig besluttet i 2015			-512		-512
Omsetning egne aksjer			12		12
Transaksjoner med aksjonærene			-500		-500
Egenkapital 31.12.2015	6 394	1 587	8 770	163	16 914

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(tall i mill kroner)

Morbank				Konsern	
2014	2015		Note	2015	2014
-20 812	-3 466	Endring utlån til kunder	8	-13 522	-21 347
5 214	4 834	Renteinnbetalinger på utlån til kunder		5 329	5 570
9 883	7 909	Endring innskudd fra kunder	33	7 955	9 822
-1 760	-1 355	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder		-1 350	-1 734
-4 602	-1 795	Endring fordringer og gjeld på kredittinstitusjoner	7	-1 702	-4 129
-256	-381	Renter på fordring og gjeld til kredittinstitusjoner		-505	-438
5 804	-5 066	Endring sertifikater og obligasjoner	27	-4 272	5 804
480	384	Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner		384	480
2 075	1 025	Provisjonsinnbetalinger		1 533	2 557
267	-12	Kursgevinster ved omsetning trading		-15	267
-1 537	-1 323	Utbetalinger til drift		-1 847	-2 084
-280	-102	Betalt skatt	25	-206	-377
1 487	2 407	Andre tidsavgrensninger		2 883	1 563
-4 037	3 059	A Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter		-5 335	-4 046
-70	-129	Investering i varige driftsmidler	31	-208	-81
47	-	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	31	6	47
-456	-1 381	Langsiktige investeringer i aksjer		-1 406	-466
870	221	Innbetaling fra salg langsiktige investeringer i aksjer		221	884
497	545	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer		546	509
888	-744	B Netto likviditetsendring investering		-841	893
15 659	4 328	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	34	12 861	15 659
-8 292	-7 332	Tilbakebetaling - utstedelse av verdipapirer		-7 332	-8 292
-1 058	-1 018	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-1 070	-1 058
44	481	Opptak og salg av egne ansvarlige lån	37	481	44
-1 115	-	Tilbakebetaling - ansvarlig lånekapital	37	-	-1 115
-222	-137	Renteutbetalinger på ansvarlige lån		-137	-222
-409	-512	Utbytte til aksjeeiere		-512	-409
4 607	-4 190	C Netto likviditetsendring finansiering		4 291	4 607
1 458	-1 875	A+B+C Netto endring likvider i året		-1 885	1 454
1 526	2 984	Likviditetsbeholdning 1.1.		2 996	1 542
2 984	1 109	Likviditetsbeholdning 31.12.		1 111	2 996
		Likviditetsbeholdning spesifisert			
1 847	931	Kontanter og fordringer på sentralbanken		931	1 847
1 137	178	Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid		180	1 149
2 984	1 109	Likviditetsbeholdning 31.12.		1 111	2 996

Likviditetsbeholdningen inkluderer kontanter og fordringer på sentralbanken, samt den del av sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som gjelder rene plasseringer i kredittinstitusjoner. Kontantstrømoppstillingen viser hvordan morbanken og konsernet har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt. Totalt ble likviditetsbeholdningen i konsernet redusert med 1 885 mill kroner i 2015.

NOTE 1 GENERELL INFORMASJON

Konsernet SpareBank 1 SR-Bank består av morbanken SpareBank 1 SR-Bank ASA ("Banken") samt datterselskapene; SR-Boligkreditt AS, SpareBank 1 SR-Finans AS, EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS, SR-Investering AS, SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS, SR-Forvaltning AS, Finansparken Bjergsted AS, Etis AS og Rygir Industrier AS med datterselskaper (overtatte eiendeler).

SpareBank 1 Boligkreditt AS eies av Banken med 16,7 prosent, SpareBank 1 Næringskreditt AS eies av Banken med 26,8 prosent, BN Bank ASA eies av Banken med 23,5 prosent og SpareBank 1 Kredittkort AS eies av Banken med 18,1 prosent pr 31.12.2015. Disse inkluderes i konsernet som tilknyttede selskaper (TS).

Banken har videre en eierandel på 19,5 prosent i SpareBank 1 Gruppen AS og 17,7 prosent i SpareBank 1 Banksamarbeidet DA. Disse eierandelene behandles som felleskontrollert virksomhet (FKV).

SpareBank 1 Gruppen AS eies med 19,5 prosent hver av SpareBank 1 SR-Bank, SpareBank 1 SMN, SpareBank 1 Nord-Norge og Samarbeidende Sparebanker AS. Øvrige eiere er Sparebanken Hedmark (11,0 prosent) og LO (9,6 prosent) og Sparebanken 1 Oslo Akerhus (1,4 prosent). Styringsstrukturen for SpareBank 1-samarbeidet er regulert i en avtale mellom eierne. BN Bank ASA eies med 23,5 prosent hver av SpareBank 1 SR-Bank og SpareBank 1 Nord-Norge. SpareBank 1 SMN eier 33,0 prosent og Samarbeidende Sparebanker AS eier 20,0 prosent. Styringsstrukturen for BN Bank ASA er regulert i avtale mellom eierne.

Banken har hovedkontor i Stavanger og har totalt 49 kontorer i fylkene Rogaland, Vest-Agder, Aust-Agder og Hordaland. Noen av kontorene er samlokalisert med EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS. Alle datterselskapene har hovedkontor i Stavanger.

Konsernets hovedvirksomhet er salg og formidling av et bredt spekter av finansielle produkter og tjenester, investeringstjenester, regnskapstjenester samt leasing og eiendomsmegling.

Konsernregnskapet ble godkjent av styret 3.3.2016. Generalforsamlingen er Banken sitt øverste organ.

**NOTE 2 REGNSKAPSPRINSIPPER
GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV ÅRSREGNSKAPET**

Morbank- og konsernregnskapet 2015 for SpareBank 1 SR-Bank ("Konsernet") er satt opp i overensstemmelse med Internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som fastsatt av EU. Dette omfatter også fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité og dens forgjenger, Den faste fortolkningskomité (SIC).

Årsregnskapet for SpareBank 1 SR-Bank for 2015 er avlagt etter IFRS regelverket for morbank og konsern.

SpareBank 1 SR-Bank er et allmennaksjeselskap registrert hjemmehørende i Norge med hovedkontor i Stavanger. SpareBank 1 SR-Bank er notert på Oslo Børs.

Målegrunnlaget for både morbank- og konsernregnskapet er historisk kost med følgende modifikasjoner: finansielle derivater, deler av finansielle eiendeler og deler av finansiell gjeld regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av de internasjonale regnskapsstandarder at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige estimater, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for morbank- og konsernregnskapet, er beskrevet i note 3.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til IFRS standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskap som avlegges pr 31.12.2015. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Nye og endrede standarder som er tatt i bruk i 2015:

Fra 1. januar 2015 er følgende standarder tatt i bruk som påvirker regnskapet i større grad:

Endring i IAS 32 Finansielle instrumenter som klargjør når nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser kan foretas. Retten til motregning kan ikke være betinget av en framtidig hendelse. Motregningen må også være juridisk håndhevbar i alle situasjoner (ordinær drift, mislighold, insolvens eller konkurs) som selskapet og motparter kan komme i. Endringen vurderer også oppgjørsmekanismer. Endringen fikk ikke vesentlig effekt på konsernregnskapet.

Endringer i IAS 36 Verdifall på eiendeler som fjernet opplysningskrav om gjenvinnbart beløp for enkelte kontantgenererende enheter som ved en inkurie hadde blitt inkludert i IAS 36 ved implementeringen av IFRS 13.

Endring i IAS 39 Finansielle instrumenter - innregning og måling om motpartendring for derivater og videreføring av sikringsbokføring. Endringen behandler lovendringer som innfører krav om oppgjørssentraler for bilaterale avtaler. I henhold til IAS 39 ville motpartsending til en oppgjørssentral føre til opphør av sikringsbokføringen. Endringen fører til at sikringsbokføring ikke opphører når motpartsending av et sikringsinstrument oppfyller spesifikke kriterier. Endringen fikk ikke vesentlig effekt på konsernregnskapet.

IFRIC 21 Avgifter fastsetter regnskapsføringen av en plikt til å betale en avgift som faller innenfor virkeområdet til IAS 37 Avsetninger. Fortolkningen omhandler hva den utløsende hendelsen er, som medfører at avgiften skal innregnes som en forpliktelse. Fortolkningen medførte ingen vesentlige endringer i tidspunkt for innregning av avgifter for konsernet.

Andre standarder, endringer og fortolkninger som trådte i kraft for regnskapsåret 2015 var ikke vesentlige for konsernet.

Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk:

En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet har valgt å ikke tidlig anvende, er de vesentligste opplyst om nedenfor:

IFRS 9 Finansielle instrumenter omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring. Den komplette versjonen av IFRS 9 ble utgitt i juli 2014. Den erstatter de deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre kategorier: virkelig verdi over utvidet resultat, virkelig verdi over resultatet og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangsregnskapsføring av eiendelen. Klassifiseringen avhenger av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. Egenkapitalinstrumenter skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi over resultatet. Foretaket kan velge å presentere verdiendringene over utvidet resultat, men valget er bindende, og ved senere salg kan ikke gevinst/tap reklassifiseres over resultatet. Verdifall som skyldes kredittrisiko skal nå innregnes basert på forventet tap i stedet for dagens modell der tap må være pådratt. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdiopsjonen er tatt i bruk for en finansiell forpliktelse, skal endringer i virkelig verdi som skyldes endring i egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat. IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Samtidig sikringsdokumentasjon kreves fortsatt. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2018, men tidlig anvendelse er tillatt.

Banken forventer å anvende standarden på det pliktige ikraft-tredelsestidspunktet, fra og med regnskapsåret 2018. I løpet av 2015 har banken gjennomført en overordnet vurdering av virkningen av standarden. Denne foreløpige vurderingen er basert på informasjon som var tilgjengelig når vurderingen ble gjennomført og kan være gjenstand for endringer som følge av ytterligere detaljerte analyser eller ytterligere informasjon som blir tilgjengelig for banken i fremtiden. Bankens forventer ikke vesentlige effekter på balanse eller egenkapital som følge av den nye standarden, med unntak av effekten av å anvende standardens bestemmelser for nedskrivning av utlån. Nye prinsipper for nedskrivning vil kunne gi høyere tapsavsetninger, noe som i så fall vil gi et negativt utslag i egenkapitalen. Bankens vil i 2016 gjennomføre en detaljert vurdering for bestemme nivået på avsetningen mer eksakt.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter omhandler inntektsføring. Standarden fordrer en inndeling av kundekontrakten i de enkelte ytelsesplikter. En ytelsesplikt kan være en vare eller en tjeneste. Inntekt regnskapsføres når en kunde oppnår kontroll over en vare eller tjeneste, og dermed har muligheten til å bestemme bruken av og kan motta fordelene fra varen eller tjenesten. Standarden erstatter IAS 18 Driftsinntekter og IAS 11 Anleggskontrakter og tilhørende tolkninger. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2018, men tidlig anvendelse er tillatt. Konsernet vurderer for tiden virkningen av IFRS 15.

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

PRESENTASJONSVALUTA

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er Konsernets presentasjonsvaluta. Den funksjonelle valuta i morselskap og alle vesentlige datterselskaper er norske kroner (NOK). Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

DATTERSELSKAP

I morbank regnskapet blir eierandelene i datterselskap vurdert etter kostmetoden. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig.

Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger inntektsføres det året det vedtas av generalforsamlingen. Overstiger utbyttet/konsernbidraget andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital, men er i henhold til endring i IAS 27 inntektsført i utbetalingsåret.

KONSOLIDERING

Konsernregnskapet omfatter alle datterselskaper. Datterselskaper er alle enheter (inkludert strukturerte enheter) som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskaper konsolideres fra dagen kontroll oppstår, og dekonsolideres når kontroll opphører.

Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til oppkjøp kostnadsføres når de påløper.

Når oppkjøpet skjer i flere trinn skal eierandel fra tidligere kjøp verdsettes på nytt til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med resultatføring av verdiendringen.

Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Behandlingen av etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget er avhengig av om det betingede vederlaget klassifiseres som eiendel, gjeld eller egenkapital. Eiendeler og gjeld som ikke er finansielle eiendeler eller forpliktelser (dvs utenfor virkeområdet til IAS 39) måles til virkelig verdi med verdiendringene presentert i resultatet. Finansielle eiendeler eller forpliktelser måles til virkelig verdi og verdiendringene skal i henhold til IAS 39 resultatføres eller presenteres i utvidet resultat. Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender og urealisert gevinst mellom konsernselskaper elimineres.

Urealisert tap elimineres også. Rapporterte tall fra datterselskapene omarbeides om nødvendig for å oppnå samsvar med konsernet sine regnskapsprinsipper.

Minoritetens (ikke kontrollerende eiers) andel av konsernets resultat blir presentert i egen linje under resultat etter skatt i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises minoritetens andel som en egen post.

ENDRING I EIERINTERESSER I DATTERSELSKAPER UTEN TAP AV KONTROLL

Transaksjoner med minoritet (ikke-kontrollerende eiere) i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

AVHENDING AV DATTERSELSKAPER

Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet.

Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.

TILKNYTTET FORETAK

Tilknyttet foretak er enheter der Konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Normalt foreligger det betydelig innflytelse når Konsernet har en eierandel på mellom 20 og 50 prosent av stemmeberettiget kapital. Investering i tilknyttede foretak regnskapsføres etter kostmetoden i selskapsregnskapet og etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet.

I konsernregnskapet føres nyinvesteringer til anskaffelseskost. Investeringer i tilknyttet selskap inkluderer goodwill/badwill identifisert på oppkjøpstidspunktet, redusert ved eventuelle senere nedskrivninger.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskap resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringene. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

FELLESKONTROLLERTE ORDNINGER

Konsernet har tatt i bruk IFRS 11 for alle felleskontrollerte ordninger. Etter IFRS 11 skal investeringer i felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller felleskontrollerte virksomheter avhengig av de avtalemessige rettighetene og forpliktelsene til hver enkelt investor. SpareBank 1 SR-Bank har vurdert sine felleskontrollerte ordninger og kommet til at de er felleskontrollerte virksomheter. Felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden i konsernet og kostmetoden i selskapsregnskapet.

Ved bruk av egenkapitalmetoden regnskapsføres felleskontrollerte virksomheter opprinnelig til anskaffelseskost. Deretter reguleres det balanseførte beløpet for å innregne andelen av resultater etter kjøpet, samt andel av utvidet resultat. Når konsernets andel av tap i en felleskontrollert virksomhet overstiger balanseført beløp (inkludert andre langsiktige investeringer som i realiteten er en del av konsernets nettoinvestering i virksomheten) innregnes ikke ytterligere tap, med mindre det er pådratt forpliktelser eller det er gjennomført utbetalinger på vegne av de felleskontrollerte virksomhetene.

Urealisert gevinst på transaksjoner mellom konsernet og dets felleskontrollerte virksomheter elimineres i henhold til eierandelen i virksomheten. Urealiserte tap elimineres også med mindre transaksjonen gir bevis for et verdifall på den overførte eiendelen. Beløp rapportert fra felleskontrollerte virksomheter omarbeides om nødvendig for å sikre sammenfall med regnskapsprinsippene til konsernet.

UTLÅN OG NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN

Utlån med flytende rente måles til amortisert kost i samsvar med IAS 39. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen tatt hensyn til transaksjonskostnader, pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rentemetode, og fratrukket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid.

Fastrentelån til kunder øremerkes ved førstegangs innregning som vurdert til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet i henhold til IAS 39.9. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi bokføres over resultatregnskapet som verdiendring. Opptjente renter og over/underkurs regnskapsføres som renter. Banken benytter seg av virkelig verdi opsjon for måling av fastrente lån, da dette i stor grad vil eliminere inkonsistens i måling av sammenstilte instrumenter i balansen.

SALG AV UTLÅN

Banken har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I tråd med forvaltningsavtale mellom Banken og kredittforetakene, forestår Banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltning av utlånene. Avtalene mellom Banken og SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS ble i 2015 endret med virkning for nye og tidligere overførte lån. De nye avtalene innebærer at Banken har overført praktisk talt alle risikoer og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte lånene. Salgene er dermed behandlet som rene salg og lånene er derfor fullt ut fjernet fra Bankens balanse. Det vises til beskrivelse i note 9.

Banken har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SR-Boligkreditt AS. I tråd med forvaltningsavtale mellom Banken og kredittforetaket, forestår Banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltning av utlånene

VURDERING AV VERDIFALL PÅ FINANSIELLE EIENDELER

På hver balansedag vurderer Konsernet om det eksisterer objektive bevis på forhold som indikerer at forventet kontantstrøm ved første gangs balanseføring ikke vil realiseres og at dermed verdien på en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert. Verdittap på en finansiell eiendel vurdert til amortisert kost eller gruppe av finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost er pådratt dersom, og bare dersom, det eksisterer objektive bevis på verdifall som kan medføre redusert framtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs bokføring (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må også kunne måles pålitelig. Objektive bevis på at verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert omfatter observerbare data som blir kjent for konsernet som følgende tapshendelser:

- Vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker
- Mislighold av kontrakt, som manglende betaling av avdrag og renter
- Banken innvilger låntaker spesielle betingelser med bakgrunn i økonomiske eller legale grunner knyttet til låntakers økonomiske situasjon
- Sannsynlighet for at skyldner vil inngå gjeldsforhandlinger eller andre finansielle reorganiseringer
- På grunn av finansielle problemer opphører de aktive markedene for den finansielle eiendelen
- Observerbare data indikerer at det er målbar reduksjon i framtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler siden første gangs bokføring, selv om reduksjonen enda ikke kan fullt ut identifiseres til en individuell finansiell eiendel i gruppen inkludert:
 - ugunstig utvikling i betalingsstatus for låntakere i gruppen
 - nasjonale eller lokale økonomiske betingelser som korrelerer med mislighold av eiendelene i gruppen

Konsernet vurderer først om det eksisterer individuelle objektive bevis på verdifall for finansielle eiendeler som er individuelt signifikante. For finansielle eiendeler som ikke er individuelt signifikante, vurderes de objektive bevisene på verdifall individuelt eller kollektivt. Dersom Konsernet bestemmer at det ikke eksisterer objektive bevis på verdifall for en individuell vurdert finansiell eiendel, signifikant eller ikke, inkluderes eiendelen i en gruppe av finansielle eiendeler med samme kredittrisiko karakteristik. Gruppen vurderes så samlet for eventuell verdireduksjon. Eiendeler som vurderes individuelt med hensyn på verdireduksjon, og hvor et verdittap identifiseres eller fortsatt er identifisert, tas ikke med i en samlet vurdering av verdireduksjon. Se også note 3.

Dersom det er objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens bokførte verdi og nåverdien av estimerte framtidige kontantstrømmer (eksklusiv framtidige kredittap som ikke er pådratt) diskontert med den finansielle eiendelens sist fastsatte effektive rentesats. Bokført verdi av eiendelen reduseres ved bruk av en avsetningskonto og tapet bokføres over resultatregnskapet.

Framtidige kontantstrømmer fra en gruppe av finansielle eiendeler som samlet er vurdert med hensyn på verdireduksjon, estimeres med utgangspunkt i de kontraktsmessige kontantstrømmene for gruppen samt historiske tap for eiendeler med lignende kredittrisiko. Historiske tap justeres for eksisterende observerbare data for å kunne ta hensyn til effekter av eksisterende forhold som ikke var tilstede på tidspunktet for de historiske tapene samt justere effekter av tidligere forhold som ikke eksisterer i dag.

MISLIGHOLDTE/TAPSUTSATTE ENGASJEMENTER

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i Konsernets oversikter over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt 90 dager etter forfall, rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer, eller kunden er konkurs. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at Konsernet vil bli påført tap, klassifiseres som tapsutsatte engasjementer.

KONSTATERTE TAP

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte spesifiserte tapsavsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap uten dekning i tapsavsetningene, samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsavsetninger resultatføres.

OVERTATTE EIENDELER

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier overtar Konsernet i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi og verdien av låneengasjementet justeres tilsvarende. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som virksomhet som skal selges, beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg og regnskapsføres etter relevante IFRS standarder (normalt IAS 16, IAS 38, IAS 39 eller IFRS 5).

LEIEAVTALER

Finansielle leieavtaler er ført under hovedposten "Netto utlån til kunder" i balansen og regnskapsføres etter amortisert kost prinsippet. Alle faste inntekter innenfor leieavtalens forventede løpetid inngår i beregningen av avtalens effektive rente.

Konsernet har ikke kontrakter av typen "salg og tilbakeleie" av eiendom, anlegg og utstyr.

VERDIPAPIRER

Verdipapirer består av aksjer og andeler, sertifikater og obligasjoner. Aksjer og andeler klassifiseres enten som holde for omsetning eller som virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Sertifikater og obligasjoner klassifiseres enten som holde for omsetning, som virkelig verdi med verdiendring over resultatet, som holde til forfall eller som fordring. Konsernet benytter kurs på handelsdato ved førstegangsinnregning av verdipapirer.

Alle finansielle instrumenter som er klassifisert som holde for omsetning eller til virkelig verdi med verdiendring over resultatet, måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt fra finansielle investeringer. Det er Konsernets vurdering at finansielle instrumenter klassifisert som til virkelig verdi med verdiendring over resultatet gir mer relevant informasjon om verdiene av disse postene i balansen enn om de var vurdert til amortisert kost. De finansielle instrumentene som inngår i denne kategorien blir løpende rapportert og styrt ut fra en vurdering av virkelig verdi.

Sertifikater og obligasjoner som klassifiseres som holde til forfall, eller som fordring måles til amortisert kost ved en effektiv rentemetode. Se omtale av denne metoden under avsnittet om utlån.

DERIVATER OG SIKRING

Derivater består av valuta- og renteinstrumenter. Derivater føres til virkelig verdi over resultatet. Virkelig verdi av derivater inkluderer verdi av motpartsrisiko (CVA).

Konsernet benytter derivater i operasjonell og regnskapsmessig sikringsøyemed (innlån) for å minimere renterisiko på fastrenteinstrumenter (fastrenteinnlån, fastrenteutlån), obligasjoner (eiendel og gjeld) og sertifikater (eiendel og gjeld). Sikringens effektivitet vurderes og dokumenteres både ved første gangs klassifisering og på løpende basis. Ved virkeligverdisikring blir sikringsinstrumentet regnskapsført til virkelig verdi, men for sikringsobjektet regnskapsføres endringer i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen, i resultat og mot sikringsobjektet. Se note 28 for ytterligere opplysninger.

GOODWILL/BADWILL

Goodwill er den positive forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av bankens andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet er inkludert i investeringen, og testes for nedskrivning som en del av balanseført verdi på investeringen. Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36.

Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste nivå i foretaket hvor goodwill følges opp for interne ledelsesformål. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. I de tilfeller hvor anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet er lavere enn virkelig verdi av bankens andel av netto identifiserbare eiendeler på oppkjøpstidspunktet, såkalt badwill, inntektsføres differansen umiddelbart og inngår i inntekter fra eierinteresser.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre. Bygninger og driftsløsøre er bokført til kostpris fratrukket avskrivninger og nedskrivninger. Tomter er bokført til kostpris fratrukket nedskrivninger. Tomter avskrives ikke. Kostpris inkluderer alle direkte henførbare kostnader knyttet til kjøpet av eiendelen. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris fratrukket eventuell restverdi over driftsmidlenes brukstid.

VIRKSOMHET/EIENDELER SOM SKAL SELGES

Disse postene i balansen inneholder konsernets eiendeler som er besluttet solgt. Postene inneholder eiendeler og gjeld knyttet til overtatte eiendeler, samt eiendomsselskaper som skal syndikeres og selges ut i andeler til kunder. Posten er vurdert til virkelig verdi.

INNLÅN

Innlån regnskapsføres første gang til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag for transaksjonsutgifter. Innlån med flytende rente måles deretter til amortisert kost og eventuell over-/underkurs blir periodisert over løpetiden. Innlån med fast rente vurderes til virkelig verdi med neddiskontering etter gjeldende rentekurve, dog ikke hensyntatt endringer i egne kredittspreader og transaksjonskostnader da konsernet benytter virkeligverdisikring på slike innlån. Innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner vurderes til amortisert kost.

PENSJONER

SpareBank 1 SR-Bank konsernet har to typer pensjonsavtaler – ytelsesbasert og innskuddsbasert. Konsernet har både sikrede og usikrede ytelsesbaserte pensjonsavtaler. Den sikrede ytelsesbaserte pensjonsavtalen var frem til 31.12.15 dekket av konsernets pensjonskasse. I tillegg til pensjonsforpliktelsene som dekkes gjennom pensjonskassen, har konsernet udekkede pensjonsforpliktelser som ikke kan dekkes av midlene i de kollektive ordningene.

Den sikrede ytelsesbaserte pensjonsavtalen for konsernet ble lukket for nye medlemmer fra og med 1.4.2011. I tillegg ble det i styremøte i juni 2015 besluttet at ansatte som var igjen i den sikrede ytelsesbaserte pensjonsavtalen må gå over til innskuddsbasert pensjonsordning fra 1.1.2016.

Ytelsesbasert pensjonsavtale

En ytelsesordning er definert som en ordning som ikke er en innskuddsordning.

En ytelsesordning vil typisk definere et beløp en ansatt vil motta fra og med pensjoneringstidspunktet, vanligvis avhengig av alder, antall år i arbeid og lønn.

Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordningen er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelsen er beregnet av uavhengig aktuar som anvender lineærmetoden ("unit credit method") ved beregningene. Bruttoforpliktelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av renten på høykvalitets bedriftsobligasjoner, og med tilnærmet lik løpetid som utbetalingshorisonten av forpliktelsen.

Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuarmessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår. Virkningen av endringer i ordningenes ytelser resultatføres umiddelbart.

Innskuddsbasert pensjonsavtale

Ved innskuddsplaner betaler selskapet inn faste bidrag til et forsikringssselskap. Selskapet har ingen rettslige eller selvpålagte forpliktelser til å skyte inn ytterligere midler dersom det viser seg at det ikke er tilstrekkelige midler til å betale alle ansatte de ytelser som er knyttet til deres opptjening i denne eller tidligere perioder. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

USIKRE FORPLIKTELSER

Konsernet utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Brutto latent forpliktelse framgår av note 35. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av nedskrivninger på utlån og etter de samme prinsipper og rapporteres sammen med disse, jfr. note 11. Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

Avsetning for restruktureringsutgifter foretas når Konsernet har en avtalemessig eller rettslig forpliktelse, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved en overføring av økonomiske ressurser, og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet.

ANSVARLIGE LÅN OG FONDSOBLIGASJONER

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Tidsbegrenset ansvarlig lån kan telles med, med 50 prosent av kjernekapitalen i kapitaldekningen, mens evigvarende ansvarlige lån kan telle med inntil 100 prosent av kjernekapitalen. Ansvarlige lån klassifiseres som ansvarlig lånekapital i balansen og måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet eller amortisert kost slik som andre langsiktige lån. Banken benytter seg av virkelig verdi sikring for måling av fastrente lån.

En fondsobligasjon er en obligasjon med pålydende rente, men Konsernet har ikke plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, det vil si rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjon er godkjent som et element i kjernekapitalen. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives

ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens kjernekapitaldekning faller under 5 prosent eller kapitaldekningen faller under 8 prosent. Nedskrevne beløp på fondsobligasjonene skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til aksjonærene. Fondsobligasjoner klassifiseres som ansvarlig lånekapital i balansen og måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

UTBYTTE

Utbytte bokføres som egenkapital i perioden fram til det er vedtatt av bankens generalforsamling.

RENTEINNTEKTER OG -KOSTNADER

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Effektiv rente er den renten som medfører at nåverdien av forventet kontantstrøm, over forventet levetid for en finansiell eiendel eller finansiell forpliktelse, blir lik bokført verdi av den respektive finansielle eiendelen eller forpliktelsen. Ved beregningen av effektiv rente estimerer man kontantstrømmeffekten som ligger i avtalen, men uten å ta hensyn til framtidige kreditttap. Beregningen tar således hensyn til blant annet gebyrer, transaksjonskostnader, overkurs og underkurs.

Dersom en finansiell eiendel blir nedskrevet for tap blir ny effektiv rente beregnet basert på justert estimert kontantstrøm.

Renteinntekter og rentekostnader på finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi klassifiseres som henholdsvis renteinntekter og rentekostnader. Øvrige verdiendringer klassifiseres som inntekter fra finansielle instrumenter.

PROVISJONSINNTEKTER OG -KOSTNADER

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir levert/mottatt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes.

Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i Konsernets regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres.

TRANSAKSJONER OG BALANSEPOSTER I UTENLANDSK VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved kursen på transaksjonstidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av balanseposter i valuta på balansedagen resultatføres. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

For balanseposter benyttes kurs på balansedagen.

SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og utsatt skatt. Betalbar skatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skatte- lover og skatteregler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt på balansedagen.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes utsatt skatteforpliktelse eller -fordel på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller fordel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangs- innregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes utsatt skattefordel på framførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes framtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist. Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter direkteметoden.

SEGMENTRAPPORTERING

Et virksomhetssegment er en del av virksomheten som leverer produkter eller tjenester som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre virksomhetsområder. Et geografisk marked (segment) er en del av virksomheten som leverer produkter og tjenester innenfor et avgrenset geografisk område som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre geografiske markeder. Konsernledelsen anses i henhold til segmentrapportering som øverste beslutningsmyndighet. Tallene i segmentrapporteringen baserer seg på internrapportering til konsernledelsen.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Representantskap, generalforsamling og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskaps- estimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift.

Styrets forslag til utbytte framgår av årsberetningen og note 42. Foreslått utbytte klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt.

NOTE 3 KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

NEDSKRIVNINGER UTLÅN OG GARANTIER

Konsernet foretar en årlig evaluering av hele bedriftsmarkedsporteføljen. Store engasjement, engasjement i mislighold og engasjement med høy risiko evalueres kvartalsvis. Lån til privatpersoner evalueres når det er misligholdt med mer enn 60 dager. Større engasjement med mislighold evalueres kvartalsvis.

Konsernets systemer for risikoklassifisering er omtalt under finansiell risikostyring.

Konsernet nedskriver utlån og garantier individuelt dersom det foreligger en objektiv hendelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og den objektive hendelsen medfører redusert framtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Objektiv hendelse vil kunne være mislighold, konkurs, illikviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Individuelle nedskrivninger beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av framtidig kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs beregning av individuell nedskrivning. Senere renteendringer hensyntas for låneavtaler med flytende rente i den grad dette påvirker forventet kontantstrøm.

Gruppevis nedskrivninger beregnes på grupper av utlån der det foreligger objektive bevis på at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring av utlånene. Objektive bevis omfatter observerbare data som fører til en målbar reduksjon i estimerte framtidige kontantstrømmer fra utlånsgruppen, herunder negative endringer i betalingsstatus til debitorer i utlånsgruppen - eller nasjonale eller lokale økonomiske forhold som korrelerer med mislighold i utlånsgruppen. Dersom objektive bevis for verdifall finnes, beregnes tap på utlån som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av de estimerte framtidige kontantstrømmene neddiskontert med effektiv rente.

VIRKELIG VERDI PÅ EGENKAPITALINTERESSER

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatet vil normalt omsettes i aktive markeder og verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet. For eiendeler som klassifiseres som tilgjengelig for salg, herunder investering i Visa Norge FLI, vil virkelig verdi være basert på estimater som er beheftet med usikkerhet. Tilsvarende vil markedsverdier for eiendeler og forpliktelser som regnskapsføres til amortisert kost og som framkommer i noter, kunne være estimater basert på diskonterte forventede kontantstrømmer, multiplikatoranalyser eller andre beregningsmetoder. Slike vil kunne være beheftet med betydelig usikkerhet. Med unntak av noen få aksjer er det norske aksjemarkedet lite likvid. Aksjekurser vil i de fleste tilfeller være sist omsatte kurs.

VIRKELIG VERDI PÅ DERIVATER

Virkelig verdi av derivater framkommer vanligvis ved bruk av verdigrundlagte vurderingsmodeller der prisen på underliggende, for eksempel renter og valuta, innhentes i markedet. For opsjoner vil volatiliteter være observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende.

PENSJONER

Netto pensjonsforpliktelser og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater hvor avkastning på pensjonsmidlene, framtidig rente- og inflasjonsnivå, lønnsutvikling, turnover, utvikling i G (Folketrygdens grunnbeløp) og den generelle utviklingen i antall uføretrygdede og levealder er av stor betydning. Usikkerheten er i stor grad knyttet til bruttoforpliktelsen og ikke til den nettoforpliktelsen som framkommer i balansen. Estimaterendringer som følge av endringer i nevnte parametere vil løpende føres via utvidet resultat.

INNTEKTSSKATT

Ved fastsettelse av inntektsskatten i konsernet er det påkrevd betydelig bruk av skjønn. For mange transaksjoner og beregninger vil det være usikkerhet knyttet til den endelige skatteforpliktelsen. Konsernet balansefører skatteforpliktelser knyttet til framtidige avgjørelser i skatte- og tvistesaker basert på om ytterligere inntektsskatt vil påløpe. Hvis det endelige utfallet i en sak avviker fra opprinnelig avsatt beløp, vil avviket påvirke regnskapsført skattekostnad og avsetning for utsatt skatt i den perioden avviket fastslås.

NOTE 4 SEGMENTRAPPORTERING

Ledelsen har vurdert hvilke segmenter som er rapporterbare med utgangspunkt i distribusjonsform, produkter og kunder. Det primære rapporteringsformatet tar utgangspunkt i eiendelens risiko og avkastningsprofil og er delt opp i personmarked (inkludert selvstendig næringsdrivende), bedriftsmarked, kapitalmarked og datterselskap av vesentlig betydning. Stab/støtte morbank omfatter administrasjon, forvaltning, investeringstjenester, strategi og eierskap, treasury og økonomi funksjoner i banken. Tallene for virksomhetsområder og geografi er basert på intern ledelsesrapportering. Provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt rapporteres under posten "Netto provisjons- og andre inntekter".

Rapportering pr virksomhetsområde:

(tall i mill kroner)

31.12.2015	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital- marked	Egenhandel/ stab/støtte	Eiendoms- Megler 1	SR-Finans	Øvrig virksomhet	Elimin- eringer	SR-Bank Konsern
Renteinntekter	1 855	1 679	1 168	822	3	390	2	-166	5 752
Rentekostnader	775	607	1 096	710	-	136	-	-165	3 159
Netto renteinntekter ¹⁾	1 080	1 072	72	112	3	254	2	-2	2 593
Provisjonsinntekter	744	333	36	15	383	4	141	-50	1 605
Provisjonskostnader	38	25	5	3	-	23	33	-48	78
Andre driftsinntekter	1	-	-	5	-	-	1	-2	5
Netto provisjons- og andre inntekter	706	308	31	17	383	-19	109	-3	1 532
Utbytte	3	-	1	11	-	-	1	-	17
Inntekter fra eierinteresser	-	40	-	490	-	-	-	-108	422
Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter	12	-91	-22	-74	-	-	-30	70	-135
Netto inntekter fra finansielle investeringer	15	-51	-21	427	-	-	-29	-38	304
Personalkostnader	383	179	57	49	216	24	39	-3	945
Administrasjonskostnader	103	30	13	276	41	9	7	-	480
Andre driftskostnader	101	34	10	150	99	12	35	-3	438
Sum driftskostnader før nedskrivninger på utlån	587	243	80	475	356	45	81	-6	1 863
Driftsresultat før nedskrivninger på utlån	1 214	1 086	2	81	30	190	2	-37	2 566
Endring individuell nedskrivning utlån og garantier	3	242	-	-	-	35	-	-	280
Endring gruppenedskrivning utlån og garantier	5	130	-	-	-	5	-	-	140
Driftsresultat før skatt	1 206	713	2	81	30	150	2	-37	2 146
Netto renteinntekter									
Netto eksterne renteinntekter	1 080	1 072	72	-21	-	390	-	-	2 593
Netto interne renteinntekter	-	-	-	133	3	-136	2	-2	-
Netto renteinntekter	1 080	1 072	72	112	3	254	2	-2	2 593
Balanse									
Brutto utlån til kunder	89 133	55 852	698	2 509	-	7 000	-	-2	155 190
Individuelle nedskrivninger	-66	-219	-	-	-	-30	-	-	-315
Nedskrivninger på grupper av utlån	-45	-406	-	-	-	-67	-	-	-518
Sertifikater/obligasjoner/finansielle derivater	-	-	6 022	20 520	-	1	17	-892	25 668
Andre eiendeler	55	962	142	17 937	168	105	572	-7 917	12 024
Sum eiendeler	89 077	56 190	6 862	40 966	168	7 008	589	-8 811	192 049
Innskudd fra kunder	46 910	38 359	3 699	664	-	-	-	-188	89 444
Annen gjeld og egenkapital ¹⁾	42 167	17 830	3 164	40 302	168	7 008	589	-8 623	102 605
Sum gjeld og egenkapital	89 077	56 190	6 862	40 966	168	7 008	589	-8 811	192 049
Sum utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt									
	28 168	538	-	-					28 706

fortsettelse note 4

31.12.2014	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital- marked	Egenhandel/ stab/støtte	Eiendoms- Megler 1	SR-Finans	Øvrig virksomhet	Elimin- eringer	SR-Bank Konsern
Renteinntekter	2 085	1 651	1 183	997	4	395	2	-181	6 137
Rentekostnader	1 041	686	1 130	879	-	168	4	-175	3 733
Netto renteinntekter¹⁾	1 045	965	54	118	4	227	-2	-6	2 404
Provisjonsinntekter	937	345	30	7	434	4	100	-53	1 804
Provisjonskostnader	40	26	4	2	-	21	29	-45	78
Andre driftsinntekter	-	-	-	6	-	-	1	-1	6
Netto provisjons- og andre inntekter	897	318	27	9	434	-17	73	-9	1 732
Utbytte	-	-	3	21	-	-	12	-	36
Inntekter fra eierinteresser	-	-	-	473	-	-	-	33	506
Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter	9	25	8	84	7	-	5	98	236
Netto inntekter fra finansielle investeringer	9	25	11	578	7	-	16	131	778
Personalkostnader	376	175	53	295	248	32	28	-7	1 202
Administrasjonskostnader	108	24	15	266	40	9	7	-	468
Andre driftskostnader	97	26	5	115	100	13	19	10	386
Sum driftskostnader før nedskrivninger på utlån	581	225	73	677	389	54	54	4	2 056
Driftsresultat før nedskrivninger på utlån	1 370	1 082	19	28	56	155	34	113	2 858
Endring individuell nedskrivning utlån og garantier	15	164	-	-	-	3	-	-	182
Endring gruppenedskrivning utlån og garantier	6	63	-	-	-	6	-	-	75
Driftsresultat før skatt	1 349	855	19	28	56	146	34	113	2 601
Netto renteinntekter									
Netto eksterne renteinntekter	1 045	965	54	-50	-	395	-4	-	2 404
Netto interne renteinntekter	-	-	-	168	4	-168	2	-6	-
Netto renteinntekter	1 045	965	54	118	4	227	-2	-6	2 404
Balanse									
Brutto utlån til kunder	79 727	52 019	671	2 359	-	6 853	-	-9	141 620
Individuelle nedskrivninger	-60	-242	-	-	-	-20	-	-	-322
Nedskrivninger på grupper av utlån	-40	-276	-	-	-	-61	-	-	-378
Sertifikater/obligasjoner/finansielle derivater	-	-	6 641	15 951	-	-	13	-3	22 601
Andre eiendeler	84	912	2 546	13 003	209	250	560	-6 159	11 405
Sum eiendeler	79 710	52 413	9 859	31 312	209	7 022	573	-6 172	174 926
Innskudd fra kunder	44 681	32 837	1 700	2 505	-	-	-	-234	81 489
Annen gjeld og egenkapital ¹⁾	35 029	19 576	8 159	28 807	209	7 022	573	-5 938	93 437
Sum gjeld og egenkapital	79 710	52 413	9 859	31 312	209	7 022	573	-6 172	174 926
Sum utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt									
	32 288	584							32 872

¹⁾ Netto renteinntekter og annen gjeld inneholder allokert mellomregning mellom segmentene. Mellomregningsrenter for personmarkedsdivisjonen og bedriftsmarkedsdivisjonen fastsettes med basis i en forventet observerbar markedsrente (NIBOR) med tillegg for forventede merkostnader knyttet til konsernets langsiktige finansiering (kredittpremie). Avvik mellom konsernets faktiske finansieringskostnader og de anvendte mellomregningsrentene elimineres i morbank.

fortsettelse note 4

Konsernet opererer hovedsakelig i et geografisk avgrenset område fra Grimstad i sørøst til Bergen i nordvest. I tillegg er viktige eiendelsklasser (utlån og innskudd) fordelt geografisk i egne noter under innskudd og utlån.

Geografisk fordeling	Rogaland		Agder		Hordaland		SR-Bank Konsern	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Netto renteinntekter	2 171	1 999	203	204	219	201	2 593	2 404
Netto provisjons- og andre inntekter	1 260	1 435	136	149	136	148	1 532	1 732
Netto inntekter fra finansielle investeringer	301	766	-3	2	6	10	304	778
Driftskostnader før nedskrivning på utlån	1 574	1 807	138	127	151	122	1 863	2 056
Driftsresultat før nedskrivninger på utlån	2 158	2 393	198	228	210	237	2 566	2 858
Nedskrivning på utlån og garantier	388	123	5	71	27	63	420	257
Driftsresultat før skatt	1 770	2 270	193	157	183	174	2 146	2 601
Brutto utlån til kunder	125 795	115 260	14 790	14 248	14 605	12 112	155 190	141 620
Individuelle nedskrivninger	-174	-179	-85	-99	-56	-44	-315	-322
Nedskrivninger på grupper av utlån	-502	-364	-6	-6	-10	-8	-518	-378
Sertifikater/obligasjoner/finansielle derivater	25 668	22 601	-	-	-	-	25 668	22 601
Andre eiendeler	11 991	11 342	14	29	19	34	12 024	11 405
Sum eiendeler	162 778	148 660	14 713	14 172	14 558	12 094	192 049	174 926
Innskudd fra kunder	79 676	73 527	5 276	4 239	4 492	3 723	89 444	81 489
Annen gjeld og egenkapital	83 102	75 133	9 437	9 933	10 066	8 371	102 605	93 437
Sum gjeld og egenkapital	162 778	148 660	14 713	14 172	14 558	12 094	192 049	174 926
Sum utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	25 348	28 809	2 105	2 554	1 252	1 509	28 706	32 872

NOTE 5 KAPITALDEKNING

(tall i mill kroner)

Finansdepartementet fastsatte 22. august 2014 endringer i forskrifter om kapitalkrav med virkning fra 30. september 2014. Endringene er en tilpasning til EUs nye kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak (CRD IV / CRR), og innebærer at minstekrav til ren kjernekapitaldekning vil øke gradvis fram til 30. juni 2016.

Per 31. desember 2015 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og motsyklisk buffer 1,0 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 11,0 prosent. Motsyklisk buffer er varslet økt til 1,5 prosent med virkning fra 30. juni 2016. I tillegg vil Finanstilsynet i løpet av 2016 fastsette et individuelt Pilar 2- krav som vil bli lagt på minimumskravet til ren kjernekapital.

SpareBank 1 SR-Bank har tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. I februar 2015 fikk SpareBank 1 SR-Bank tillatelse fra Finanstilsynet til å gå over til IRB-Avansert for de foretaksporteføljene som tidligere ble rapportert etter IRB-Grunnleggende.

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet blir bokført etter egenkapitalmetoden i konsernet og etter oppkjøpsmetoden i morbanken. Investeringene blir behandlet likt for kapitaldekningsformål bortsett fra konsernet sine investeringer i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt og BN Bank. I konsernet sin kapitaldekning foretas en forholdsmessig konsolidering.

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
6 394	6 394	Aksjekapital	6 394	6 394
1 587	1 587	Overkursfond	1 587	1 587
512	384	Avsatt utbytte	384	512
59	163	Fond for urealiserte gevinster	163	59
5 245	6 606	Annen egenkapital	8 386	6 851
13 797	15 134	Sum balanseført egenkapital	16 914	15 403

fortsettelse note 5

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
		Kjernekapital		
-	-2	Utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-67	-24
-512	-384	Frødrag for avsatt utbytte	-384	-512
-622	-380	Frødrag forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	-421	-676
-	-	Frødrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-191	-326
-35	-39	Verdi av derivatforpliktelser til virkelig verdi	-57	-48
12 628	14 329	Sum ren kjernekapital	15 794	13 817
794	794	Fondsobligasjon	1 088	1 011
13 422	15 123	Sum kjernekapital	16 882	14 828
		Tilleggskapital		
2 069	2 536	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	3 111	2 697
-60	-60	Frødrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-60	-60
2 009	2 476	Sum tilleggskapital	3 051	2 637
15 431	17 599	Netto ansvarlig kapital	19 933	17 465
		Kredittrisiko Basel II		
21 786	14 820	SMB	14 822	21 789
30 354	20 445	Spesialiserte foretak	22 148	32 685
8 429	6 316	Øvrige foretak	6 830	8 789
1 011	1 092	Massemarked SMB	1 236	1 144
14 468	20 024	Massemarked pant i fast eiendom	27 170	20 661
823	928	Øvrige massemarked	950	845
6 944	7 802	Egenkapitalposisjoner	-	-
83 815	71 427	Sum kreditt- og motpartsrisiko IRB	73 156	85 913
72	70	Stater og sentralbanker	70	72
6	116	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	191	150
5 126	5 628	Institusjoner	5 985	5 872
2 157	2 075	Foretak	6 886	6 642
116	121	Massemarked	1 386	1 258
-	-	Massemarked pant i fast eiendom	4 114	5 612
1 051	1 228	Obligasjoner med fortrinnsrett	1 205	1 101
2 995	4 600	Egenkapital posisjoner	4 661	3 642
1 639	1 507	Øvrige eiendeler	1 840	1 982
13 162	15 345	Sum kreditt- og motpartsrisiko standardmetoden	26 338	26 331
598	-	Posisjonsrisiko for egenkapitalinstrumenter	-	598
524	499	Risiko for svekket kredittverdighet hos motpart (CVA)	1 050	1 127
4 760	5 295	Operasjonell risiko	6 794	6 220
-	1 429	Overgangsordning	11 786	-
102 859	93 995	Risikovektet balanse	119 124	120 189
4 629	4 230	Minimumskrav ren kjernekapital 4,5 %	5 361	5 409
		Bufferkrav		
2 571	2 350	Bevaringsbuffer 2,5 %	2 978	3 005
3 086	2 820	Systemrisikobuffer 3 %	3 574	3 606
	940	Motsyklisk buffer 1 %	1 191	
5 657	6 110	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	7 743	6 610
2 342	3 990	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	2 690	1 798
15,00 %	18,72 %	Kapitaldekning	16,73 %	14,53 %
13,05 %	16,09 %	herav kjernekapitaldekning	14,17 %	12,34 %
1,95 %	2,63 %	herav tilleggskapitaldekning	2,56 %	2,19 %
12,28 %	15,24 %	Ren kjernekapitaldekning	13,26 %	11,50 %
15,00 %	19,01 %	Kapitaldekning IRB	18,57 %	14,53 %
13,05 %	16,34 %	Kjernekapitaldekning IRB	15,73 %	12,34 %
12,28 %	15,48 %	Ren kjernekapitaldekning, IRB	14,71 %	11,50 %
7,30 %	7,67 %	Uvektet kjernekapital (Leverage Ratio)	6,30 %	6,11 %

NOTE 6 FINANSIELL RISIKOSTYRING

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 SR-Bank skal skape finansiell og strategisk merverdi gjennom:

- å ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyringen og konsernets verdigrunnlag
- å ha en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjening og tap
- i størst mulig grad prise aktiviteter og produkter i tråd med underliggende risiko
- å ha en tilstrekkelig soliditet ut fra valgt risikoprofil, og samtidig tilstrebe en optimal kapitalanvendelse på de ulike forretningsområdene
- å utnytte diversifiseringseffekter
- å unngå at enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

SpareBank 1 SR-Bank bygger risiko- og kapitalstyringen på følgende hovedprinsipper:

- Konsernets rammeverk for risiko- og kapitalstyring skal være dokumentert og bygge på beste internasjonale praksis
- Konsernet skal ha en kontroll- og styringsstruktur som fremmer forsvarlig og uavhengig styring og kontroll
- Risiko- og kapitalstyringen skal være en integrert del av styrings- og beslutningsprosessen i konsernet
- Risiko- og kapitalstyringen i konsernet skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning
- Konsernet skal ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risiko- og kapitalstyring
- Styret skal minimum årlig vedta konsernets ønskede risikoprofil
- Konsernet skal ha en risikovilje som gir tilstrekkelig buffer i forhold til konsernets risikoevne, og der ingen enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad
- Prosessen for risikoidentifikasjon skal gjennomføres jevnt, være framoverskuende og dekke alle vesentlige risikoområder
- Kvantifiseringen av risiko skal bygge på anerkjente metoder og være tilstrekkelig konservativ slik at eventuelle modellsvakheter hensyntas på en god måte
- Det skal gjennomføres grundige analyser av de identifiserte risikoene for å forstå risikoenes påvirkning på inntekter, kostnader og tap
- På bakgrunn av risikoanalysen skal det etableres effektive kontroll- og styringstiltak for de enkelte risikoene. Sannsynlighetsreducerende tiltak skal prioriteres foran konsekvensreducerende tiltak
- Konsernet skal minst årlig gjennomføre en finansiell framskrivning med varighet på minimum fem år, og den skal minimum dekke en forventet finansiell utvikling samt en periode med et alvorlig økonomisk tilbakeslag. Det alvorlige økonomiske tilbakeslaget skal være strengt, men realistisk
- Avkastningen på risikojustert kapital skal være et av de viktigste strategiske resultatmålene i den interne styringen i konsernet
- Konsernet skal ha en oversiktlig og periodisk risikooppfølging og -rapportering
- Konsernet skal i størst mulig grad prise aktiviteter og produkter i tråd med den underliggende risiko for å sikre riktig risikotaking

- Konsernet skal utarbeide robuste beredskaps- og gjenopprettelsesplaner for å i best mulig grad kunne håndtere kritiske situasjoner hvis de oppstår
- Konsernet skal ha entydige og klare definisjoner av de ulike risikotypene

SpareBank 1 SR-Bank eksponeres for ulike typer risiko:

Kredittrisiko: risikoen for tap som følge av kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser

Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader

Markedsrisiko: risikoen for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder

Operasjonell risiko: risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser

Eierisiko: risikoen for at SpareBank 1 SR-Bank blir påført negative resultat fra eierposter i strategisk eide selskap og/eller må tilføre ny egenkapital til disse selskapene. Eierselskap defineres som selskaper hvor SpareBank 1 SR-Bank har en vesentlig eierandel og innflytelse

Compliance risiko: risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter

Forretningsrisiko: risikoen for uventede inntekts- og kostnadssvingninger som følge av endringer i eksterne forhold som markedsituasjonen eller myndighetenes reguleringer

Omdømme risiko: risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, det vil si hos kunder, motparter, aksjemarked og myndigheter

Strategisk risiko: risikoen for tap som følge av feilslåtte strategiske satsinger

Konsentrasjonsrisiko: risikoen for at det oppstår en opphopning av eksponering mot en enkelt kunde, bransje eller geografisk område. Konsentrasjonsrisiko på tvers er eksponeringer som kan oppstå på tvers av ulike risikotyper eller forretningsområder i konsernet, for eksempel på grunn av en felles underliggende risikodriver (for eksempel oljepris)

RISIKOEKSPONERING I SPAREBANK 1 SR-BANK

SpareBank 1 SR-Bank eksponeres for ulike typer risiko, og de viktigste risikoene er beskrevet nedenfor:

Kredittrisikoen styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyling. Konsernets kredittstrategi består av overordnede kredittstrategiske rammer for å sikre en diversifisert portefølje og en tilfredsstillende risikoprofil.

Rammene setter grenser for misligholdssannsynlighet, forventet tap, risikostyrt kapital og hvor stor andel av samlet utlånseksponering som kan være mot bedriftsmarkedet.

Konsernet har et særskilt fokus på konsentrasjonsrisiko knyttet til eksponeringen mot store enkeltkunder og mot enkeltbransjer. For å unngå uønsket konsentrasjonsrisiko setter de kredittstrategiske rammene også begrensninger knyttet til eksponering og risikoprofil på porteføljenivå, og for ulike bransjer og enkeltkunder. Disse begrensningene kommer i tillegg til de rammer som "Forskrift om store engasjementer" fastsetter. De kredittpolitiske retningslinjene fastsetter minimumskrav som gjelder for alle typer finansiering, unntatt for engasjementer innvilget som ledd i utøvelse av særskilte kredittsikringsfullmakter. I tillegg til de generelle kredittpolitiske retningslinjene er det utarbeidet et sett av mer spesifikke kredittpolitiske retningslinjer knyttet til bransjer eller segmenter som kan innebære en særskilt risiko. Eksempelvis settes det ved finansiering av eiendomsengasjementer minimumskrav til henholdsvis egenkapital, forhåndssalg på boligprosjekter og finansieringsgrad i forhold til leieinntekter på eiendom for utleie.

Styret er ansvarlig for konsernets låne- og kredittinnvilgelser, men delegerer innen visse rammer kredittfullmaktene til administrerende direktør, som igjen kan videre delegerer disse innenfor egne fullmakter. De delegerte kredittfullmaktene er knyttet opp mot et engasjements forventede tap og dets misligholdssannsynlighet. Fullmaktene er personlige. Kredittbehandlingsrutinene regulerer i detalj alle forhold knyttet til konsernets kredittgivning og engasjementsoppfølging.

Konsernet bruker kredittmodeller for risikoklassifisering, risikoprising og porteføljestyring. Risikoklassifiseringssystemet baserer seg på følgende hovedkomponenter:

- 1. Sannsynlighet for mislighold (PD):** Kundene blir klassifisert i misligholdsklasser ut fra sannsynligheten for mislighold i løpet av en 12 måneders periode basert på et langsiktig utfall i en full tapssyklus. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall knyttet til inntjening og tæring, samt på grunnlag av ikke finansielle kriterier som atferd og alder. Ved finansiering av næringseiendom for utleie benyttes det internt en egen kredittmodell som beregner misligholdssannsynligheten på grunnlag av forventet kontantstrøm fra utleievirksomheten kombinert med kriterier for atferd. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni misligholdsklasser (A – I). I tillegg har konsernet to misligholdsklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjementer.
- 2. Eksponering ved mislighold (EAD):** Dette er en beregnet størrelse som angir konsernets eksponering mot kunden ved mislighold. Denne eksponeringen består av henholdsvis utlånsvolum, garantier og innvilgede, men ikke trukne rammer. For personkunder blir innvilgede, men ikke trukne rammer multiplisert med en konverteringsfaktor på 100 prosent. For bedriftsmarkedskunder blir innvilgede, men ikke trukne rammer multiplisert med en konverteringsfaktor som for normalscorede kunder varierer mellom 60 og 90 prosent, avhengig av kundens misligholdssannsynlighet.

Garantier multipliseres med en konverteringsfaktor på enten 50 eller 100 prosent, avhengig av garantitype.

- 3. Tapsgrad ved mislighold (LGD):** Dette er en beregnet størrelse av hvor mye konsernet potensielt kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Vurderingen tar hensyn til verdien av underliggende sikkerheter og de kostnadene konsernet har ved å drive inn misligholdte engasjementer. Konsernet fastsetter realisasjonsverdien på stilte sikkerheter på bakgrunn av egne erfaringer over tid, og slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer den antatte realisasjonsverdi i en lavkonjunktur. Det benyttes sju klasser (1 – 7) for klassifisering av engasjementer i henhold til tapsgrad ved mislighold.

Konsernet driver kontinuerlig videreutvikling og etterprøving av risikostyringssystemet og kredittinnvilgesprosessen for å sikre at dette holder en god kvalitet over tid. Den kvantitative valideringen skal sikre at de benyttede estimater for misligholdssannsynlighet, eksponering ved mislighold og tapsgrad ved mislighold holder en tilstrekkelig god kvalitet. Det gjennomføres analyser som vurderer modellenes evne til å rangere kundene etter risiko (diskriminerings-evne), og evnen til å fastsette riktig nivå på risikoparameterne. I tillegg analyseres stabiliteten i modellenes estimater og modellenes konjunkturfølsomhet. Den kvantitative valideringen vil i enkelte tilfeller suppleres med mer kvalitative vurderinger, dette gjelder særlig dersom tilfanget av statistiske data er begrenset.

I tillegg til kredittrisikoen i utlånsporteføljen har konsernet kredittrisiko gjennom likviditetsreserveporteføljen. Denne porteføljen skal i hovedsak bestå av obligasjoner og sertifikater med lav risiko som kvalifiserer for låneadgang i Norges Bank. Konsernet eksponeres også for kredittrisiko gjennom porteføljen i SpareBank 1 SR-Finans AS som består fortrinnsvis av leasing og billån. Porteføljen utgjør om lag 3 prosent av total utlånseksponering. For ytterligere informasjon vises til notene 7 – 14.

Likviditetsrisiko styres gjennom konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstyringen bygger på konservative rammer og gjenspeiler konsernets moderate risikoprofil. Det er konsernets treasuryavdeling som har ansvaret for likviditetsstyringen, mens avdeling for risikostyring og compliance overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien.

Konsernets utlån finansieres hovedsakelig med kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld. Likviditetsrisikoen begrenses ved at verdipapirgjelden fordeles på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

For ytterligere informasjon vises til note 17 og 18.

Markedsrisiko styres gjennom markedsrisikostategien som definerer konsernets risikovilje. Strategien med tilhørende spesifikasjon av nødvendige risikorammer, rapporteringslinjer og fullmakter behandles og godkjennes av styret minimum årlig.

Markedsrisiko i SpareBank 1 SR-Bank relateres i all hovedsak til konsernets langsiktige investeringer i verdipapirer. I tillegg har konsernet en viss eksponering for markedsrisiko fra handelsaktiviteter i rente- og valutamarkedene, samt fra aktiviteter som understøtter ordinær innlåns- og utlånsvirksomhet. Konsernets markedsrisiko måles og overvåkes med bakgrunn i konservative rammer som fornyes og godkjennes av styret minimum årlig. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser. Konsernets eksponering overfor markedsrisiko er moderat.

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Konsernets renterisiko reguleres av rammer for maksimal verdiendring ved en endring i rentenivået på ett prosentpoeng. Rentebindingen på konsernets instrumenter er i all hovedsak kort og konsernets renterisiko er lav.

Valutakursrisiko er risikoen for tap ved endringer i valutakursene. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutaer hvor konsernet har eksponering. Valutakursrisikoen reguleres av nominelle rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i en enkeltvaluta. Omfanget av konsernets handelsaktiviteter i valuta er beskjedent og valutakursrisikoen vurderes som lav.

Kursrisiko knyttet til verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på konsernets obligasjoner, sertifikater og egenkapitalinstrumenter. Spreadrisiko defineres som risikoen for endringer i markedsverdi av obligasjoner som følge av generelle endringer i kredittspreader. Kredittspreadrisiko uttrykker tapspotensialet på obligasjonsporteføljene som går utover konkurrisikoen. Kvantifisering av risikostyrt kapital for spreadrisiko i obligasjonsporteføljene beregnes med utgangspunkt i Finanstilsynets modell for risikobasert tilsyn av markedsrisiko i forsikringsselskaper. Konsernets risikoeksponering mot denne formen for risiko er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene.

For ytterligere informasjon vises til notene 15, 16 og 28.

Operasjonell risiko styres gjennom risikostrategien som fastsettes årlig av styret for å definere konsernets risikovilje. I henhold til gjeldende strategi skal det tilstrebes en god balanse mellom tillit og kontroll som sikrer at effektivitet ivaretas, samtidig som konsernet ikke eksponeres for unødvendig risiko. Strategien inneholder konkrete rammer for hvor mye operasjonell risikoeksponering som tillates.

For å sikre at det styres etter et oppdatert og relevant risikobilde har konsernet en dynamisk tilnærming til styring av operasjonell risiko, hvor nye og endrede risikoestimer oppdateres løpende og risiko-reducerende tiltak vurderes. I tillegg gjennomføres det en årlig totalgjennomgang i samarbeid med prosess- og risikoeiere for vesentlige forretningsområder.

SpareBank 1 SR-Bank anser organisasjonskultur for å være den viktigste enkeltfaktoren i operasjonell risikostyring. Det gjennomføres derfor jevnlig en organisasjonsundersøkelse som måler operasjonell risikokultur for alle ansatte. Undersøkelsen er utviklet som del av

forskningsprosjektet i samarbeid med Universitetet i Stavanger, og gir verdifull innsikt i konsernets risikokultur og hvordan denne varierer mellom enheter og regioner. Undersøkelsen ble sist gjennomført høsten 2015.

Eierisiko styres gjennom fastsatte rammer for risikostyrt kapital som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Eierselskap defineres som selskaper hvor SpareBank 1 SR-Bank har en vesentlig eierandel og innflytelse. SpareBank 1 SR-Bank har i hovedsak eierisiko gjennom eierandelene i SpareBank 1 Gruppen AS (19,5 prosent), BN Bank ASA (23,5 prosent), SpareBank 1 Boligkreditt AS (16,7 prosent), SpareBank 1 Næringskreditt AS (26,8 prosent), SpareBank 1 Kredittkort AS (18,1 prosent) og SpareBank 1 Mobilbetaling AS (19,7 prosent)

Compliance risiko (etterlevelse) styres gjennom rammeverket for compliance som i hovedsak bygger på EBA Internal Governance GL44, Basel Committee on Banking Supervision, "Compliance and the compliance function in banks", ESMA "Guidelines on certain aspects of the MiFID compliance function requirements ESMA/2012/388 og Finanstilsynets "Modul for evaluering av overordnet styring og kontroll". SpareBank 1 SR-Bank sin compliance policy skal sikre at konsernet ikke pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomisk tap som følge av manglende implementering og etterlevelse av lover og forskrifter. Konsernets compliance policy vedtas av styret og beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering.

SpareBank 1 SR-Bank er opptatt av å ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Fokusområder er fortløpende oppfølging av etterlevelse av gjeldende regelverk og å sørge for at konsernet har beste tilpasning til kommende endringer i regelverk.

SpareBank 1 SR-Bank sin compliance funksjon er organisert uavhengig av forretningsenhetene. Avdelingen har det overordnede ansvaret for rammeverk, oppfølging og rapportering innenfor compliance området. Verdipapirforetaket og datterselskaper har egne compliance ansvarlige der dette er påkrevd.

NOTE 7 KREDITTINSTITUSJONER - FORDRINGER OG GJELD

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
		Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		
1 480	2 212	Uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	2 214	1 492
6 637	6 601	Med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	770	730
8 117	8 813	Sum	2 984	2 222
		Spesifisert på de vesentligste valutasorter		
6 456	8 201	NOK	2 805	1 085
914	106	EUR	106	914
608	402	USD	7	133
139	104	Andre valutasorter	66	90
8 117	8 813	Sum	2 984	2 222
2,3 %	1,8 %	Gjennomsnittlig rente	1,8 %	2,3 %
		Gjeld til kredittinstitusjoner		
2 990	3 883	Uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	3 176	2 984
3 130	2 110	Med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	2 108	3 130
25	12	Opptjente renter	12	25
6 145	6 005	Sum	5 296	6 139
		Spesifisert på de vesentligste valutasorter		
1 404	3 373	NOK	2 665	1 402
4 177	1 938	EUR	1 938	4 177
538	675	USD	674	534
1	7	Andre valutasorter	7	1
25	12	Opptjente renter	12	25
6 145	6 005	Sum	5 296	6 139
0,9 %	0,6 %	Gjennomsnittlig rente	0,6 %	0,9 %
		Mottatte verdipapirer som kan selges eller pantsettes		
		Gjensalgsavtaler		
343	2 013	Sertifikater og obligasjoner	2 013	343
343	2 013	Sum mottatte verdipapirer	2 013	343
		Herav mottatte verdipapirer som er solgt eller pantsatt		
-	-	Sertifikater og obligasjoner	-	-

Verdipapirer som er kjøpt med en avtale om tilbakesalg innregnes ikke, da risiko og avkastning forbundet med eierskapet til eiendelene ikke er overført. Slike transaksjoner omfatter i hovedsak rentebærende verdipapirer. Mottatte verdipapirer, inkludert sikkerhetsstillelser, registreres utenfor balansen uavhengig av om konsernet har lov til å selge eller pantsette verdipapiret. Ved salg av mottatte verdipapirer vil konsernet registrere en forpliktelse i balansen. Balanseposten utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner inkluderer fordringer i forbindelse med gjensalgsavtaler.

NOTE 8 UTLÅN TIL KUNDER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
		Fordeling på fordringstype		
-	-	Leiefinansieringsavtaler (finansiell leasing)	5 183	5 194
22 193	24 808	Kasse-, drifts- og brukskreditter	25 705	22 193
4 680	3 970	Byggelån	3 970	4 680
107 157	108 842	Nedbetalingslån	119 713	108 817
423	339	Merverdi fastrente utlån/amortisering etableringsgebyr	323	411
323	284	Opptjente renter	296	325
134 776	138 242	Brutto utlån	155 190	141 620
-302	-285	Individuelle nedskrivninger	-315	-322
-316	-451	Nedskrivninger av grupper av utlån	-518	-378
134 158	137 506	Netto utlån	154 357	140 920
		Fordeling på markeder		
76 107	75 719	Personmarkedet	87 229	77 651
57 761	61 437	Bedriftsmarkedet	66 705	62 880
162	464	Offentlig	637	353
423	339	Merverdi fastrente utlån/amortisering etableringsgebyr	323	411
323	284	Opptjente renter	296	325
134 776	138 242	Brutto utlån	155 190	141 620
-302	-285	Individuelle nedskrivninger	-315	-322
-316	-451	Nedskrivninger av grupper av utlån	-518	-378
134 158	137 506	Netto utlån	154 357	140 920
		Herav ansvarlig lånekapital		
46	45	Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner	45	46
46	45	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	45	46
1 975	1 906	Utlån til ansatte	2 490	2 562
775	725	Herav lån i SpareBank 1 Boligkreditt AS Vilkårene er ett prosent-poeng under normrenten som fastsettes av Finansdepartementet.	945	1 005
32 288	28 168	Utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt	28 168	32 288
462	254	Mottatt provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt	254	462
584	538	Utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt	538	584
6	4	Mottatt provisjon fra SpareBank 1 Næringskreditt	4	6
		Totalt engasjement fordelt på misligholdssannsynlighet PD ^{1) 2) 3) 4)}		
79 750	88 074	0,00 - 0,50 %	97 124	80 331
61 960	58 193	0,50 - 2,50 %	63 894	65 831
13 698	12 763	2,50 - 5,00 %	14 197	14 945
9 109	8 400	5,00 - 99,9 %	9 290	10 176
965	1 391	Mislighold	1 485	1 043
165 482	168 821	Totalt engasjement	185 990	172 326
-17 827	-19 167	Ubenyttede kreditter til kunder	-19 388	-17 827
-12 879	-11 412	Garantier	-11 412	-12 879
134 776	138 242	Brutto utlån	155 190	141 620
		Brutto utlån fordelt på misligholdssannsynlighet PD ^{1) 2) 3) 4)}		
66 966	72 498	0,00 - 0,50 %	81 333	67 574
48 649	47 127	0,50 - 2,50 %	52 828	52 511
10 445	9 857	2,50 - 5,00 %	11 288	11 687
7 075	6 805	5,00 - 99,9 %	7 695	8 140
896	1 332	Mislighold	1 427	973
746	623	Opptjente renter og merverdi fastrente utlån/amortisering etableringsgebyr	619	736
134 776	138 242	Brutto utlån	155 190	141 620

fortsettelse note 8

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
		Individuelle nedskrivninger fordelt på risikogrupper⁴⁾		
302	285	Mislighold	315	322
302	285	Totalt	315	322
		Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap fordelt på misligholdssannsynlighet PD^{1) 2) 3) 4)}		
8	9	0,00 - 0,50 %	9	8
76	74	0,50 - 2,50 %	79	81
69	55	2,50 - 5,00 %	61	74
106	93	5,00 - 99,9 %	104	119
9	13	Mislighold	16	12
268	245	Totalt	269	294
		Totalt engasjement fordelt på sektor og næring		
6 991	6 124	Jordbruk/skogbruk	6 363	7 224
738	1 119	Fiske/fiskeoppdrett	1 301	867
4 910	6 269	Bergverksdrift/utvinning	6 502	5 041
3 665	4 014	Industri	4 656	4 341
4 493	3 791	Kraft og vannforsyning/bygg og anlegg	4 667	5 332
3 796	3 378	Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	3 777	4 151
8 066	10 829	Utenriks sjøfart, rørtransport, øvrig transport	11 384	8 663
36 382	35 745	Eiendomsdrift	35 880	36 523
8 576	8 548	Tjenesteytende virksomhet	10 531	10 590
4 572	4 854	Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	5 027	4 763
82 189	84 671	Sum næring	90 088	87 495
83 293	84 150	Personmarked	95 902	84 831
165 482	168 821	Totalt	185 990	172 326
		Brutto utlån fordelt på sektor og næring		
4 225	4 204	Jordbruk/skogbruk	4 443	4 458
467	721	Fiske/fiskeoppdrett	903	596
4 210	5 097	Bergverksdrift/utvinning	5 330	4 341
1 973	2 451	Industri	3 093	2 650
2 681	2 561	Kraft og vannforsyning/bygg og anlegg	3 437	3 520
2 174	2 179	Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	2 578	2 529
7 642	9 112	Utenriks sjøfart, rørtransport, øvrig transport	9 666	8 239
27 020	27 435	Eiendomsdrift	27 568	27 164
5 845	6 104	Tjenesteytende virksomhet	8 113	7 859
1 686	2 037	Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	2 209	1 877
57 923	61 900	Sum næring	67 342	63 233
76 107	75 719	Personmarked	87 229	77 651
746	623	Opptjente renter og merverdi fastrente utlån/amortisering etableringsgebyr	619	736
134 776	138 242	Totalt	155 190	141 620
		Individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring		
19	19	Jordbruk/skogbruk	20	20
-	-	Fiske/fiskeoppdrett	-	-
-	-	Bergverksdrift/utvinning	-	-
4	9	Industri	12	15
20	13	Kraft og vannforsyning/bygg og anlegg	14	22
24	34	Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	40	24
36	19	Utenriks sjøfart, rørtransport, øvrig transport	19	36
115	118	Eiendomsdrift	121	118
43	20	Tjenesteytende virksomhet	35	44
-	-	Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	-	-
261	232	Sum næring	261	279
41	53	Personmarked	54	43
302	285	Totalt	315	322

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap fordelt på sektor og næring^{1) 2) 3)}				
3	3	Jordbruk/skogbruk	4	5
1	1	Fiske/fiskeoppdrett	2	2
18	17	Bergverksdrift/utvinning	17	19
17	14	Industri	18	21
60	48	Kraft og vannforsyning/bygg og anlegg	52	63
20	22	Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	24	22
18	21	Utenriks sjøfart, rørtransport, øvrig transport	23	21
86	77	Eiendomsdrift	78	86
21	20	Tjenesteytende virksomhet	25	27
7	6	Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	7	9
250	228	Sum næring	249	273
18	17	Personmarked	20	21
268	245	Totalt	269	294
Brutto utlån fordelt på geografiske områder				
98 672	99 150	Rogaland	111 268	103 117
12 479	12 170	Agder-fylkene	13 719	13 102
18 618	21 757	Hordaland	24 007	19 683
1 999	2 574	Utlandet	2 610	1 999
3 008	2 591	Øvrige	3 586	3 719
134 776	138 242	Totalt	155 190	141 620
Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler				
Bruttoinvesteringer knyttet til finansielle leieavtaler				
Inntil 1 år			1 599	1 617
Mellom 1 og 5 år			3 310	3 458
Mer enn 5 år			444	468
Sum			5 353	5 543
Nettoinvesteringer knyttet til finansielle leieavtaler				
Inntil 1 år			1 441	1 427
Mellom 1 og 5 år			3 088	3 168
Senere enn 5 år			426	439
Sum			4 955	5 034

¹⁾ PD = Probability of Default (misligholdssannsynlighet)

²⁾ Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er det beløp som morbanken og konsernet statistisk forventer å tape på utlånsporteføljen i løpet av en 12 måneders periode. Beregningene er basert på et langsiktig snitt gjennom en konjunktursyklus.

³⁾ I forbindelse med overgang til IRBA ble alle modeller rekalkulert tilbake i tid for å få sammenlignbare tall.

⁴⁾ Ved nedskrivning blir kapital på alle utlån uavhengig av tidligere risikoklassifisering flyttet til risikoklassen mislighold.

NOTE 9 UTLÅN SOLGT TIL SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT OG SPAREBANK 1 NÆRINGSKREDITT

Utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Næringskreditt AS i Stavanger. Banken har en eierandel på 16,7 prosent pr 31.12.2015 (20,1 prosent pr 31.12.2014). Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av boliglån til konkurransedyktige priser. Obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt av

SpareBank 1 Boligkreditt AS har en rating på Aaa og AAA fra henholdsvis Moody's og Fitch. SpareBank 1 Boligkreditt AS utsteder også obligasjoner som ikke er OMF til en lavere rating. SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av alliansen kan Banken tilby SpareBank 1 Boligkreditt AS å kjøpe utlån, og som en del av Bankens finansieringsstrategi er det solgt utlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av

fortsettelse note 9

SpareBank 1 Boligkreditt AS og Banken har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2015 er bokført verdi av overdratte utlån 28,2 mrd kroner (2014 32,3 mrd kroner).

Banken forestår forvaltningen av de solgte utlånene og Banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har solgt og kostnadene i selskapet.

Utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditt AS ble etablert i 2009 og har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). OMF utstedt av SpareBank 1 Næringskreditt AS har en Aaa rating fra Moody's. Foretaket er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Boligkreditt AS i Stavanger. Banken har en eierandel på 26,8 prosent pr 31.12.2015 (26,8 prosent pr 31.12.2014). Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av næringseiendom til konkurransedyktige priser. SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver utlån med pant i næringseiendom og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av SpareBank 1-alliansen kan Banken tilby foretaket å kjøpe utlån, og som en del av bankens finansieringsstrategi er det solgt utlån fra Banken. Lån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i

næringseiendom innenfor 60 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt AS og Banken har, utover retten til å forestå forvaltning og å motta provisjon for dette og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2015 er bokført verdi av solgte utlån 0,54 mrd kroner (2014 0,58 mrd kroner). Banken forestår forvaltningen av solgte utlån og Banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene Banken har solgt og kostnadene i selskapet.

De lånene som er solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet. Banken har frem til første kvartal 2015 regnskapsført lånene som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS etter reglene om fortsatt involvering. Virkelig verdi av fortsatt involvering ble beregnet og konstatert uvesentlig. Beløpene ble således ikke regnskapsført brutto som eiendel og gjeld i Banken sin balanse.

I første kvartal 2015 ble avtalene mellom Banken, SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS endret. De nye avtalene dekker nye lån som selges fra banken og lån som tidligere er solgt fra Banken. De nye avtalene innebærer at Banken har overført praktisk talt alle risikoer og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte lånene. Salget er dermed behandlet som et rent salg og lånene er derfor fullt ut fjernet fra Bankens balanse.

NOTE 10 ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVNE UTLÅN

(tall i mill kroner)

Tabellen angir forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskudd fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen.

Morbank

2015	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	1 095	32	20	92	1 239
- Bedriftsmarked ¹⁾	377	-	-	561	938
Sum	1 472	32	20	654	2 178

2014

Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	1 248	44	32	136	1 460
- Bedriftsmarked	342	2	-	63	407
Sum	1 590	46	32	199	1 867

Konsern

2015	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	1 100	36	24	106	1 266
- Bedriftsmarked ¹⁾	419	18	1	594	1 032
Sum	1 519	54	25	701	2 299

2014

Utlån til og fordringer på kunder					
- Personmarked	1 248	52	32	161	1 493
- Bedriftsmarked	342	25	9	67	443
Sum	1 590	77	41	228	1 936

¹⁾ En vesentlig del av økningen i forfall over 91 dager skyldes konkurs i ett engasjement.

NOTE 11 NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN OG GARANTIER

(tall i mill kroner)

Morbank

	2015			2014		
	Person- marked	Bedrifts- marked	Totalt	Person- marked	Bedrifts- marked	Totalt
Nedskrivninger på utlån og garantier						
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	6	-20	-14	-4	-99	-103
Periodens endring i gruppenedskrivninger	5	130	135	6	63	69
Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	10	61	71	15	202	217
Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	2	199	201	1	59	60
Periodens endring i nedskrivninger overtatte eiendeler	-	1	1	-	-	-
Amortisert utlån	1	6	7	5	6	11
Inngang på tidligere nedskrevet utlån og garantier	-18	-3	-21	-2	-4	-6
Sum nedskrivninger på utlån og garantier	6	374	380	21	227	248
Individuelle nedskrivninger						
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 1.1.	60	242	302	64	341	405
Konstaterte tap i perioden på utlån og garantier hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	-10	-61	-71	-15	-202	-217
Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	-14	-88	-102	-10	-25	-35
Økning i nedskrivninger på engasjement hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	12	53	65	9	33	42
Amortisert kost	-	-2	-2	-2	-	-2
Nedskrivninger på engasjement hvor det tidligere år ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	22	74	96	14	95	109
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 31.12.	70	219	288	60	242	302
Nedskrivninger på grupper av utlån						
Nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 1.1.	40	276	316	34	213	247
Periodens nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier	5	130	135	6	63	69
Gruppenedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 31.12.	45	406	451	40	276	316
Nedskrivninger fordelt på sektor og næring						
Jordbruk/skogbruk		0 %	-	1 %		2
Fiske/fiskeoppdrett		0 %	-	0 %		-
Bergverksdrift/utvinning		0 %	-	0 %		-
Industri		2 %	6	0 %		1
Kraft og vannforsyning/bygg og anlegg		3 %	12	8 %		21
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet		5 %	20	10 %		25
Utenriks sjøfart, rørtransport, øvrig transport		47 %	179	-1 %		-3
Eiendomsdrift		8 %	31	46 %		113
Tjenesteytende virksomhet		-2 %	-7	3 %		8
Overført fra nedskrivninger på grupper av utlån		36 %	135	28 %		69
Personmarked		1 %	4	5 %		12
Nedskrivninger på utlån og garantier		100 %	380	100 %		248
Misligholdte og tapsutsatte engasjement		2015	2014	2013	2012	2011
Misligholdte engasjement ¹⁾		829	395	804	406	384
Øvrige tapsutsatte engasjement		493	481	378	641	587
Totalt tapsutsatte engasjement		1 322	876	1 182	1 047	971
Individuelle nedskrivninger		-288	-302	-405	-437	-357
Netto tapsutsatte engasjement		1 034	574	777	610	614

fortsettelse note 11

Konsern

	2015			2014		
	Person- marked	Bedrifts- marked	Totalt	Person- marked	Bedrifts- marked	Totalt
Nedskrivninger på utlån og garantier						
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	6	-10	-4	-4	-120	-124
Periodens endring i gruppenedskrivninger	8	132	140	8	67	75
Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	11	67	78	15	214	229
Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	18	205	223	6	68	74
Periodens endring i nedskrivninger overtatte eiendeler	-	1	1	-	-	-
Amortisert utlån	1	6	7	5	6	11
Inngang på tidligere nedskrevet utlån og garantier	-22	-4	-25	-3	-5	-8
Sum nedskrivninger på utlån og garantier	22	397	420	27	230	257
Individuelle nedskrivninger						
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 1.1.	60	262	322	64	382	446
Konstaterte tap i perioden på utlån og garantier hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	-10	-68	-78	-15	-213	-228
Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	-14	-93	-107	-10	-44	-54
Økning i nedskrivninger på engasjement hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	12	53	65	9	33	42
Amortisert kost	-	-2	-2	-2	-	-2
Nedskrivninger på engasjement hvor det tidligere år ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	22	96	117	14	105	118
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 31.12.	70	248	318	60	263	322
Nedskrivninger på grupper av utlån						
Nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 1.1.	50	328	378	41	261	302
Periodens nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier	8	132	140	8	67	75
Gruppenedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 31.12.	58	460	518	50	328	378
Nedskrivninger fordelt på sektor og næring						
Jordbruk/skogbruk		0 %	2	1 %		2
Fiske/fiskeoppdrett		0 %	-	0 %		-
Bergverksdrift/utvinning		0 %	-	0 %		-5
Industri		1 %	3	0 %		5
Kraft og vannforsyning/bygg og anlegg		3 %	13	8 %		22
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet		6 %	27	10 %		26
Utenriks sjøfart, rørtransport, øvrig transport		43 %	179	-1 %		-6
Eiendomsdrift		7 %	30	46 %		112
Tjenesteytende virksomhet		2 %	10	3 %		8
Overført fra nedskrivninger på grupper av utlån		33 %	140	28 %		75
Personmarked		4 %	16	5 %		18
Nedskrivninger på utlån og garantier		100 %	420	100 %		257
Misligholdte og tapsutsatte engasjement						
Misligholdte engasjement ¹⁾		2015	2014	2013	2012	2011
		853	427	830	460	415
Øvrige tapsutsatte engasjement		548	513	439	589	696
Totalt tapsutsatte engasjement		1 401	940	1 269	1 049	1 111
Individuelle nedskrivninger		-318	-322	-446	-424	-420
Netto tapsutsatte engasjement		1 083	618	823	625	691

Inntektsførte renter i 2015 på engasjement med nedskrivning pr 31.12.2015 utgjør 3 mill kroner i morbank og 2 mill kroner i konsern. Virkelig verdi av panteverdier knyttet til utlån og fordringer som er gjenstand for individuell nedskrivning er lik bokført verdi pluss nedskrivningen. De pantsatte verdiene består av kontanter, verdipapirer, garantibrev og eiendommer.

¹⁾ En vesentlig del av økningen av misligholdte engasjement i 2015 skyldes konkurs i ett engasjement.

NOTE 12 KREDITTRISIKOEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKOKATEGORI

(beløp i mill kroner)

	Gjennomsnittlig usikret eksponering	Totalt engasjement	Gjennomsnittlig usikret eksponering	Totalt engasjement
Morbank	2015		2014	
Misligholdssannsynlighet PD ¹⁾				
0,00 - 0,50 %	17,0 %	88 074	16,4 %	79 750
0,50 - 2,50 %	28,1 %	58 193	27,5 %	61 960
2,50 - 5,00 %	31,4 %	12 763	36,4 %	13 698
5,00 - 99,9 %	28,8 %	8 400	32,8 %	9 109
Mislighold og nedskrevet	46,8 %	1 391	48,6 %	965
Totalt	22,7 %	168 821	23,3 %	165 482
Konsern				
Misligholdssannsynlighet PD ¹⁾				
0,00 - 0,50 %	17,0 %	97 124	16,5 %	80 331
0,50 - 2,50 %	28,1 %	63 894	27,5 %	65 831
2,50 - 5,00 %	31,0 %	14 197	35,2 %	14 945
5,00 - 99,9 %	29,6 %	9 290	33,3 %	10 176
Mislighold og nedskrevet	46,3 %	1 485	48,1 %	1 043
Totalt	23,1 %	185 990	23,6 %	172 326

¹⁾ PD = Probability of Default (misligholdssannsynlighet)

Endring i tall rapportert for 2014 skyldes at det ble implementert nye parametre for sikkerhetsverdier etter at SpareBank 1 SR-Bank fikk IRBA-tillatelse i 2015. Porteføljens historikk ble rekalkulert for å gi sammenliknbare tall.

NOTE 13 MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING

(tall i mill kroner)

Maksimal eksponering mot kredittrisiko for komponentene i balansen, inkludert derivater.**Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantestillelser og tillatte motregninger.**

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
		Eiendeler		
1 610	728	Fordringer på sentralbanken	728	1 610
8 117	8 813	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2 984	2 222
134 158	137 506	Utlån til og fordringer på kunder	154 357	140 920
15 248	20 314	Sertifikater og obligasjoner	19 533	15 261
7 344	6 133	Derivater	6 135	7 340
166 477	173 494	Sum kreditteksponering balanseposter	183 737	167 353
		Finansielle garantistillelser og lånetilsagn		
12 879	11 412	Stilte garantier	11 412	12 879
122	5 532	Ubenyttede kreditter til kredittinstitusjoner	-	-
17 827	19 167	Ubenyttede kreditter til kunder	19 388	17 827
1 653	1 723	Lånetilsagn	1 807	1 777
32 481	37 834	Sum finansielle garantistillelser og lånetilsagn	32 607	32 483
198 958	211 328	Total kredittrisikoeksponering	216 344	199 836

Kredittrisikoeksponering knyttet til finansielle eiendeler fordelt på geografiske områder

Morbank			Konsern	
2014	2015	Bank aktiviteter	2015	2014
130 328	134 770	Rogaland	135 678	128 656
15 361	14 891	Agder-fylkene	16 474	15 983
23 039	26 709	Hordaland	28 895	24 140
2 464	3 154	Utlandet	3 137	2 441
5 174	5 357	Øvrige	6 492	6 015
176 366	184 881	Totalt bank aktiviteter	190 676	177 235
		Markets aktiviteter		
7 954	10 546	Norge	9 765	7 967
6 719	9 608	Europa/Asia	9 608	6 719
575	160	Nord Amerika/Oseania	160	575
15 248	20 314	Totalt markets aktiviteter	19 533	15 261
7 344	6 133	Derivater	6 135	7 340
198 958	211 328	Totalt fordelt på geografiske områder	216 344	199 836

NOTE 14 KREDITTKVALITET PR KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER

(tall i mill kroner)

Kredittkvaliteten av finansielle eiendeler håndteres ved at banken benytter sine interne retningslinjer for kredittrater. Tabellen angir kredittkvaliteten pr klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på kunden sin misligholdssannsynlighet i % (probability of default, PD).

Morbank

2015	0,00 - 0,50 %	0,50 - 2,50 %	2,50 - 5,00 %	5,00 - 99,99 %	Mislighold	Ned- skrivninger	Sum
Netto utlån							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	8 813	-	-	-	-	-	8 813
Utlån til og fordringer på kunder							
- Personmarked	57 108	15 757	1 079	1 489	286	-98	75 621
- Bedriftsmarked	15 494	31 295	8 763	5 304	1 044	-638	61 262
- Opptjente renter, merverdi fastrente utlån og amortisering etableringsgebyr	-	-	-	-	-	-	623
Sum netto utlån	81 414	47 052	9 842	6 793	1 330	-736	146 319
Finansielle investeringer							
Norske statsobligasjoner	-	-	-	-	-	-	-
Noterte obligasjoner og sertifikater	18 726	86	39	202	-	-	19 053
Unoterte obligasjoner og sertifikater	1 128	-	-	-	-	-	1 128
Opptjente renter	-	-	-	-	-	-	133
Sum finansielle investeringer	19 854	86	39	202	-	-	20 314
Sum utlånsrelaterte eiendeler	101 268	47 138	9 881	6 995	1 330	-736	166 633

Morbank

2014							
Netto utlån ¹⁾							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	8 117	-	-	-	-	-	8 117
Utlån til og fordringer på kunder							
- Personmarked	54 174	18 543	1 372	1 706	312	-86	76 021
- Bedriftsmarked	12 790	30 107	9 073	5 369	584	-532	57 391
- Opptjente renter, merverdi fastrente utlån og amortisering etableringsgebyr	-	-	-	-	-	-	746
Sum netto utlån	75 081	48 650	10 445	7 075	896	-618	142 275
Finansielle investeringer							
Norske statsobligasjoner	-	-	-	-	-	-	-
Noterte obligasjoner og sertifikater	14 057	144	52	227	-	-	14 480
Unoterte obligasjoner og sertifikater	620	-	-	45	-	-	665
Opptjente renter	-	-	-	-	-	-	103
Sum finansielle investeringer	14 677	144	52	272	-	-	15 248
Sum utlånsrelaterte eiendeler	89 758	48 794	10 497	7 347	896	-618	157 523

fortsettelse note 14

Konsern

2015	0,00 - 0,50 %	0,50 - 2,50 %	2,50 - 5,00 %	5,00 - 99,99 %	Mislighold	Ned-skrivninger	Sum
Netto utlån							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2 984	-	-	-	-	-	2 984
Utlån til og fordringer på kunder							
- Personmarked	65 195	18 782	1 279	1 666	307	-110	87 119
- Bedriftsmarked	16 585	33 724	9 940	5 982	1 111	-723	66 619
- Opptjente renter, merverdi fastrente utlån og amortisering etableringsgebyr	-	-	-	-	-	-	619
Sum netto utlån	84 764	52 506	11 219	7 648	1 418	-833	157 341
Finansielle investeringer							
Norske statsobligasjoner	-	-	-	-	-	-	-
Noterte obligasjoner og sertifikater	17 944	86	39	202	-	-	18 271
Unoterte obligasjoner og sertifikater	1 128	-	-	-	-	-	1 128
Opptjente renter	-	-	-	-	-	-	133
Sum finansielle investeringer	19 072	86	39	202	-	-	19 533
Sum utlånsrelaterte eiendeler	103 836	52 593	11 258	7 850	1 418	-833	176 874

Konsern

2014

Netto utlån¹⁾							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2 222						2 222
Utlån til og fordringer på kunder							
- Personmarked	54 178	19 852	1 484	1 801	336	-96	77 555
- Bedriftsmarked	13 763	32 396	10 144	6 298	632	-604	62 629
- Opptjente renter, merverdi fastrente utlån og amortisering etableringsgebyr	-	-	-	-	-	-	736
Sum netto utlån	70 163	52 248	11 628	8 099	968	-700	143 142
Finansielle investeringer							
Norske statsobligasjoner	-	-	-	-	-	-	-
Noterte obligasjoner og sertifikater	14 057	144	52	227	-	-	14 480
Unoterte obligasjoner og sertifikater	620	-	-	58	-	-	678
Opptjente renter	-	-	-	-	-	-	103
Sum finansielle investeringer	14 677	144	52	285	-	-	15 261
Sum utlånsrelaterte eiendeler	84 840	52 392	11 680	8 384	968	-700	158 403

Klassifisering av finansielle investeringer:

Obligasjonene allokeres til SpareBank 1 SR-Bank sitt estimat av PD, basert på eksterne ratinger. Dersom et verdipapir har en offisiell rating skal denne benyttes, men i tilfeller hvor offisiell rating ikke eksisterer benyttes eksterne megleres skyggerating som grunnlag for risikoklassifiseringen. Oversikten under illustrerer sammenhengen mellom SpareBank 1 SR-Bank sin PD og Standard & Poor's ratingmatrise (Long-Term Credit Ratings).

Bankens risikoklassifisering	S&P rating
PD 0,00 - 0,50 %	AAA til BBB-
PD 0,50 - 2,50 %	BB+ til BB-
PD 2,50 - 5,00 %	B+
PD 5,00 - 99,99 %	B og lavere

¹⁾ Endring i tall rapportert for 2014 skyldes at det ble implementert nye parametre for sikkerhetsverdier etter at SpareBank 1 SR-Bank fikk IRBA-tillatelse i 2015. Porteføljens historikk ble rekalkulert for å gi sammenliknbare tall.

NOTE 15 MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO

(tall i mill kroner)

Tabellen angir resultateffekten ved et positivt parallellskift i rentekurven på ett prosentpoeng ved utgangen av de to siste årene før skatt dersom samtlige finansielle instrumenter ble vurdert til virkelig verdi.

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
-20	-21	Sertifikater og obligasjoner	-21	-20
-13	-13	Fastrenteutlån til kunder	-13	-13
-79	-86	Øvrige utlån og innskudd	-86	-79
92	88	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	99	92
2	1	Annet	1	2
-18	-31	Total renterisiko	-20	-18
		Løpetidsbånd		
-25	-27	0 - 3 mnd	-16	-25
-10	-15	3 - 6 mnd	-15	-10
6	5	6 - 9 mnd	5	6
7	8	9 - 12 mnd	8	7
3	5	12 - 18 mnd	5	3
6	-	18 - 24 mnd	-	6
-6	-7	2 - 10 år	-7	-6
1	-	10 år +	-	1
-18	-31	Total renterisiko	-20	-18
		Valuta		
-14	15	NOK	26	-14
-1	-31	EUR	-31	-1
-8	-11	USD	-11	-8
6	-1	CHF	-1	6
-1	-3	Øvrige	-3	-1
-18	-31	Total renterisiko	-20	-18

Renterisiko oppstår ved at konsernet kan ha ulik rentebindingstid på sine eiendeler og forpliktelser. Handelsaktivitetene knyttet til omsetning av renteinstrumenter skal til enhver tid skje innenfor vedtatte rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimalt potensielt tap. Den kommersielle risikoen kvantifiseres og overvåkes kontinuerlig.

Konsernets overordnede rammer for renterisiko definerer maksimalt tap ved renteendring på ett prosentpoeng. Maksimum tap ved renteendring på ett prosentpoeng er totalt 95 mill kroner fordelt på 30 mill kroner og 65 mill kroner på totalbalansen for henholdsvis SR-Bank Markets og Treasury.

NOTE 16 MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL VALUTARISIKO

(tall i mill kroner)

Tabellen angir netto valutaeksponering medregnet finansielle derivater pr 31.12. beregnet i henhold til kapitalkravsforskriften § 38-3.

Morbank			Konsern		
2014	2015		2015	2014	
		Valuta			
1	-46	EUR	-46	1	1
1	4	USD	4	1	1
-	-2	CHF	-2	-	-
-	1	GBP	1	-	-
-2	-48	SEK	-48	-2	-2
-4	1	Øvrige	1	-4	-4
-4	-90	Sum	-90	-4	-4
0,1	2,7	Resultat effekt ved 3 prosent endring før skatt	2,7	0,1	0,1

Valutarisiko oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser i den enkelte valuta. Handelsaktivitetene knyttet til omsetning av valuta skal til enhver tid skje innenfor vedtatte rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimal nettoeksponering i valuta, målt i kroner. Den kommersielle risikoen kvantifiseres og overvåkes kontinuerlig.

Konsernet har utarbeidet rammer for nettoeksponeringen i hver enkelt valuta, samt rammer for aggregert netto valutaeksponering (uttrykt som den høyeste av sum lange og korte posisjoner). Overnatten kursrisiko for spothandel i valuta må netto ikke overstige 100 mill kroner pr enkeltvaluta og 175 mill kroner aggregert.

NOTE 17 LIKVIDITETSRISIKO

(tall i mill kroner)

Tabellen angir kontantstrømmer inklusiv kontraktmessige renteforfall.

Morbank ¹⁾

2015	På fore- spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totall
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 207	1 643	2	1 172	-	6 024
Innskudd fra kunder	85 575	1 656	2 401	-	-	89 632
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	2 596	11 713	36 139	14 373	64 821
Ansvarlig lånekapital	-	23	777	3 016	-	3 816
Totale forpliktelser	88 782	5 918	14 893	40 327	14 373	164 293
Derivater						
Kontraktmessige kontantstrømmer ut	-	-25 140	-15 789	-12 249	-4 850	-58 028
Kontraktmessige kontantstrømmer inn	-	25 983	16 080	13 850	5 257	61 170

2014						
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 016	1 588	454	7	1 091	6 156
Innskudd fra kunder	77 908	2 067	1 748	-	-	81 723
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	5 334	1 827	41 917	17 632	66 710
Ansvarlig lånekapital	-	25	140	3 326	-	3 491
Totale forpliktelser	80 924	9 014	4 169	45 250	18 723	158 080
Derivater						
Kontraktmessige kontantstrømmer ut	-	-14 769	-5 372	-13 541	-8 246	-41 928
Kontraktmessige kontantstrømmer inn	-	14 393	4 768	12 298	7 935	39 394

Konsern ¹⁾

2015						
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 498	1 643	2	1 172	-	5 315
Innskudd fra kunder	85 387	1 656	2 401	-	-	89 444
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	2 611	11 784	45 793	14 373	74 561
Ansvarlig lånekapital	-	23	777	3 016	-	3 816
Totale forpliktelser	87 885	5 933	14 964	49 981	14 373	173 136
Derivater						
Kontraktmessige kontantstrømmer ut	-	-25 164	-15 860	-22 143	-4 850	-68 017
Kontraktmessige kontantstrømmer inn	-	25 985	16 109	23 577	5 257	70 928

2014						
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 010	1 588	454	7	1 091	6 150
Innskudd fra kunder	77 674	2 067	1 748	-	-	81 489
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	5 334	1 827	41 917	17 632	66 710
Ansvarlig lånekapital	-	25	140	3 326	-	3 491
Totale forpliktelser	80 684	9 014	4 169	45 250	18 723	157 840
Derivater						
Kontraktmessige kontantstrømmer ut	-	-14 557	-5 372	-13 541	-8 246	-41 716
Kontraktmessige kontantstrømmer inn	-	14 392	4 766	12 085	7 935	39 178

¹⁾ Se også note 6 finansiell risikostyring.

NOTE 18 FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG GJELD/FORPLIKTELSER

(tall i mill kroner)

Morbank

31.12.2015	På fore- spørse¹⁾	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanken	203	728	-	-	-	931
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	6 470	2 213	-	-	130	8 813
Brutto utlån til kunder	51 422	1 825	4 171	15 966	64 858	138 242
- Individuelle nedskrivninger	-285	-	-	-	-	-285
- Nedskrivninger på grupper av utlån	-451	-	-	-	-	-451
Utlån til kunder	50 686	1 825	4 171	15 966	64 858	137 506
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	126	1 865	4 139	13 120	1 064	20 314
Finansielle derivater	785	915	561	2 067	1 805	6 133
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	300	-	-	-	-	300
Virksomhet som skal selges	168	-	-	-	-	168
Investering i eierinteresser	3 172	-	-	-	-	3 172
Investering i konsernselskaper	2 698	-	-	-	-	2 698
Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	344	-	-	-	-	344
Andre eiendeler	1 963	-	-	-	-	1 963
Sum eiendeler	66 915	7 546	8 871	31 153	67 857	182 342
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	4 134	717	-	-	1 154	6 005
Innskudd fra kunder	85 575	1 656	2 401	-	-	89 632
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	793	96	11 603	36 458	14 388	63 338
Finansielle derivater	273	319	365	1 141	781	2 879
Betalbar skatt	544	-	-	-	-	544
Utsatt skatteforpliktelse	643	-	-	-	-	643
Annen gjeld	708	-	-	-	-	708
Ansvarlig lånekapital	12	-	-	-	3 447	3 459
Sum gjeld	92 682	2 788	14 369	37 599	19 770	167 208

fortsettelse note 18

Konsern

31.12.2015	På forespørsel¹⁾	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanken	203	728	-	-	-	931
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 204	1 780	-	-	-	2 984
Brutto utlån til kunder	52 330	1 961	4 681	21 245	74 973	155 190
- Individuelle nedskrivninger	-315	-	-	-	-	-315
- Nedskrivninger på grupper av utlån	-518	-	-	-	-	-518
Utlån til kunder	51 497	1 961	4 681	21 245	74 973	154 357
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	126	1 865	4 139	12 332	1 071	19 533
Finansielle derivater	841	908	561	2 057	1 768	6 135
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	441	-	-	-	-	441
Virksomhet som skal selges	168	-	-	-	-	168
Investering i eierinteresser	4 792	-	-	-	-	4 792
Investering i konsernselskaper	-	-	-	-	-	-
Vårige driftsmidler og immaterielle eiendeler	465	-	-	-	-	465
Andre eiendeler	2 243	-	-	-	-	2 243
Sum eiendeler	61 980	7 242	9 381	35 634	77 812	192 049
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 425	717	-	-	1 154	5 296
Innskudd fra kunder	85 387	1 656	2 401	-	-	89 444
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	835	96	11 603	45 057	14 388	71 979
Finansielle derivater	273	319	365	1 048	781	2 786
Betalbar skatt	637	-	-	-	-	637
Utsatt skatteforpliktelse	654	-	-	-	-	654
Annen gjeld	880	-	-	-	-	880
Ansvarlig lånekapital	12	-	-	-	3 447	3 459
Sum gjeld	92 103	2 788	14 369	46 105	19 770	175 135

¹⁾ Kasse-, drifts- og brukskreditter (inkludert flexilån) og opptjente renter er inkludert i intervallet "På forespørsel".

Ikke finansielle eiendeler og gjeld er for presentasjonsformål lagt i kolonne på forespørsel.

Innskudd, med unntak av fastrenteinnskudd, er lagt i kolonne på forespørsel men det forventes ikke at alle innskudd må gjøres opp innen kort tid.

NOTE 19 NETTO RENTEINNTEKTER

(tall i mill kroner)

Morbank						Konsern					
2014			2015			2015			2014		
Vurdert til virkelig verdi	Vurdert til amortisert kost	Totalt	Vurdert til virkelig verdi	Vurdert til amortisert kost	Totalt	Totalt	Vurdert til amortisert kost	Vurdert til virkelig verdi	Totalt	Vurdert til amortisert kost	Vurdert til virkelig verdi
Renteinntekter											
-	205	205	-	197	197	50	50	-	43	43	-
442	4 736	5 178	422	4 370	4 792	5 298	4 876	422	5 558	5 116	442
435	45	480	407	-	407	402	-	402	480	45	435
-	55	55	-	3	3	2	2	-	56	56	-
877	5 041	5 918	829	4 570	5 399	5 752	4 928	824	6 137	5 260	877
Sum renteinntekter											
Rentekostnader											
425	54	479	549	42	591	586	40	546	498	73	425
-	1 759	1 759	-	1 355	1 355	1 350	1 350	-	1 734	1 734	-
-355	1 576	1 221	-474	1 442	968	1 024	1 504	-480	1 224	1 579	-355
-21	234	213	-23	160	137	137	160	-23	213	234	-21
-	64	64	-	62	62	62	62	-	64	64	-
49	3 687	3 736	52	3 061	3 113	3 159	3 116	43	3 733	3 684	49
828	1 354	2 182	777	1 509	2 286	2 593	1 812	781	2 404	1 576	828
Sum rentekostnader											
Netto renteinntekter											

NOTE 20 NETTO PROVISJONS- OG ANDRE INNTEKTER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern		
2014	2015		2015	2014	
111	134	Garantiprovisjon	128	103	
12	10	Interbankprovisjon	10	12	
17	18	Verdipapiromsetning	18	16	
-	-	Forvaltning	92	83	
113	124	Formidlingsprovisjon	82	76	
468	258	Provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	258	468	
292	291	Betalingsformidling	290	292	
173	187	Forsikringstjenester	191	177	
133	104	Andre provisjonsinntekter	153	143	
-	-	Eiendomsomsetning	383	434	
1 319	1 126	Sum provisjonsinntekter	1 605	1 804	
8	7	Interbankprovisjon	7	8	
63	60	Betalingsformidling	60	63	
2	3	Andre provisjonskostnader	11	7	
73	70	Sum provisjonskostnader	78	78	
5	6	Driftsinntekter fast eiendom	5	5	
1	-	Andre driftsinntekter	-	1	
6	6	Sum andre driftsinntekter	5	6	
1 252	1 062	Netto provisjons- og andre inntekter	1 532	1 732	

NOTE 21 NETTO INNETEKTER/TAP FRA FINANSIELLE INSTRUMENTER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
122	-79	Netto gevinster/tap på egenkapitalinstrumenter	-39	233
-92	-274	Netto gevinster/tap på obligasjoner og sertifikater	-275	-92
41	91	Netto derivater, obligasjoner og sertifikater	91	41
-	-66	Netto motpartsrisiko derivater, inkludert CVA	-66	-
6	-35	Netto derivater fastrente	-35	6
-72	-	Netto derivater gjeld	-	-72
12	85	Netto derivater basis swap spread	85	12
108	105	Netto gevinst valuta	104	108
125	-173	Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter	-135	236

NOTE 22 GODTGJØRELSESERKLÆRING, PERSONALKOSTNADER OG YTELSE TIL LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

STYRETS ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

SpareBank 1 SR-Bank ASA sin godtgjørelsespolitikk

SpareBank 1 SR-Bank ASA har etablert en godtgjørelsesordning som gjelder alle ansatte.

Konsernets godtgjørelsesordning skal:

- være i samsvar med konsernets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser
- bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med konsernets risiko
- motvirke for høy eller uønsket risikotaking
- bidra til å unngå interessekonflikter
- være i samsvar med Forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond av 1.12.2010 (Forskrift om godtgjørelsesordninger).

Den samlede godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende. Den skal sikre at konsernet over tid tiltrekker, utvikler og beholder dyktige medarbeidere. Ordningen skal sikre en belønningsmodell som oppleves rettferdig, forutsigbar, framtidigrettet og motiverende.

Beslutningsprosess

Styret i SpareBank 1 SR-Bank ASA har opprettet et godtgjørelsesutvalg som består av tre styremedlemmer hvorav den ene er ansattrepresentant.

Godtgjørelsesutvalget skal forberede saker for styret og har i hovedsak ansvar for å

- Årlig vurdere og foreslå total lønn og annen godtgjørelse for administrerende direktør
- Årlig behandle forslag til konsernmålekort (administrerende direktørs målekort)
- Årlig behandle konsernets godtgjørelsesordning, inkludert strategi og hovedprinsipper for variabel godtgjørelse
- Være rådgiver for administrerende direktør vedrørende saker om lønn og annen godtgjørelse og andre vesentlige personalrelaterte forhold for konsernets ledende ansatte
- Påse at praktiseringen av konsernets godtgjørelsesordninger årlig blir gjennomgått av en uavhengig kontrollfunksjon
- Forberede erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte (jfr. allmennaksjeloven § 6-16 a)
- Vurdere andre forhold som bestemt av styret og/eller godtgjørelsesutvalget
- Gjennomgå andre personalpolitiske saker angående konsernets godtgjørelsesordning som kan antas å innebære vesentlig renommérisiko

Veiledende retningslinjer for det kommende regnskapsåret

Godtgjørelse til administrerende direktør

Administrerende direktørs lønn og øvrige økonomiske ytelser fastsettes årlig av styret etter innstilling fra godtgjørelsesutvalget. Vurderingen tar utgangspunkt i oppnådde resultater, individuelle prestasjoner samt lønnsutviklingen i sammenlignbare stillinger. Variabel godtgjørelse kan opptjenes årlig, men skal være basert på oppnådde mål siste to år. Administrerende direktør kan motta konsernbonus på lik linje med øvrige ansatte i konsernet. Eventuell variabel godtgjørelse, inkludert konsernbonus, kan utgjøre inntil 25 prosent av fast lønn inkludert feriepengene. Det tildeles ikke resultatbaserte ytelser utover nevnte ordninger. Variabel lønn inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Det kan ikke tildeles variabel lønn til administrerende direktør dersom det ikke utbetales konsernbonus.

Halvparten av den variable godtgjørelsen, med unntak av konsernbonus, gis i form av aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA, hvor 1/3 av aksjene tildeles hvert av de kommende tre år. Den delen av den variable godtgjørelsen som utbetales i aksjer, kan reduseres dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger.

Administrerende direktør kan i tillegg gis naturalytelser i den grad ytelsene har tilknytning til administrerende direktørs funksjon i konsernet og er i tråd med markedsmessig praksis for øvrig.

Der er inngått livsvarig pensjonsavtale med administrerende direktør hvor pensjonsalder er ved utgangen av det året administrerende direktør fyller 64 år. Årlig driftspensjon frem til fylte 67 år utgjør 67 prosent av pensjonsgivende lønn. Fra fylte 67 år gis en tilleggs-pensjon som sammen med pensjon fra SpareBank 1 SR-Banks pensjonsordning, pensjon fra folketrygden og AFP skal utgjøre 67 prosent av pensjonsgivende lønn, gitt full opptjening.

Administrerende direktør har ingen avtale om etterlønn ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder.

Godtgjørelse til øvrige ledende ansatte

Administrerende direktør fastsetter godtgjørelse til ledende ansatte etter rammer drøftet med godtgjørelsesutvalget og basert på retningslinjer vedtatt av styret.

Lønn fastsettes etter vurdering av prestasjon samt vilkår i markedet for de ulike områdene. Lønn skal fremme gode prestasjoner og sikre at konsernet når strategiske mål. Lønnsfastsettelsen skal ikke skade konsernets omdømme eller være markedsledende. Lønnsbør sikre at konsernet har evne til å tiltrekke og beholde ledende ansatte med ønsket kompetanse og erfaring.

Variabel godtgjørelse fastsettes på bakgrunn av konsernet sin oppnådde egenkapitalavkastning og for øvrig fastsatte mål i balansert målekort. Variabel godtgjørelse kan opptjenes årlig, men skal være basert på oppnådde mål siste to år. Ledende ansatte kan motta konsernbonus på lik linje med øvrige ansatte i konsernet. Eventuell variabel lønn, inkludert konsernbonus, kan utgjøre inntil 25 prosent av fast lønn inkludert feriepengene. Det kan ikke tildeles variabel lønn dersom det ikke utbetales konsernbonus. Det tildeles ikke

resultatbaserte ytelser utover nevnte ordninger. Variabel lønn inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Konserndirektør risikostyring og compliance og konserndirektør Organisasjon og HR mottar ikke variabel lønn utover konsernbonus.

Halvparten av den variable godtgjørelsen, med unntak av konsernbonusen, gis i form av aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA, hvor 1/3 av aksjene tildeles hvert av de kommende tre år. Den delen av den variable godtgjørelsen som utbetales i aksjer kan reduseres dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger. Naturalytelser kan tilbys ledende ansatte i den grad ytelsene har en tilknytning til den enkeltes funksjon i konsernet og er i tråd med markedsmessig praksis for øvrig.

Pensjonsordning skal ses i sammenheng med øvrig godtgjørelse og skal gi konkurransedyktige betingelser. Medlemmer av konsernledelsen har en pensjonsalder på 62 år, med unntak av de to siste ansatte konsernmedlemmene som har en pensjonsalder på 67 år. Konsernledelsen, med unntak av de to siste ansatte, har fra fylte 67 år en tilleggspensjon som sammen med pensjon fra SpareBank 1 SR-Banks pensjonsordning, pensjon fra tidligere arbeidsgiver, pensjon fra folketrygden og AFP skal utgjøre 70 prosent av pensjongsivende lønn, gitt full opptjening. Ordningen ble endret for nye konsernmedlemmer fra og med 2011. Det vil si at for medlemmer av konsernledelsen som er ansatt etter dette tidspunkt, er pensjonsgrunnlaget begrenset til 12 G. Fra og med 2016 har SpareBank 1 SR-Bank endret pensjonsordning fra ytelsesordning til innskuddsordning. Innskuddssatsene er 7 prosent av pensjongsgrunnlag inntil 7,1G, og 22 prosent av pensjongsgrunnlag mellom 7,1G og 12G. De ansatte i konsernledelsen som har pensjonsalder på 62 år, har fra fylte 62 år til fylte 67 år rett på en pensjon tilsvarende 70 prosent av pensjongsivende lønn i form av driftspensjon.

Ingen ledende ansatte har avtale om etterlønn ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder.

Godtgjørelse til ledende ansatte med kontrolloppgaver

Godtgjørelse til ledende ansatte med kontrolloppgaver skal være uavhengig av resultatet i virksomheten de kontrollerer.

Ansatte med kontrolloppgaver mottar ikke variabel godtgjørelse utover konsernbonus.

Godtgjørelse til tillitsvalgte samt øvrige ansatte med tilsvarende godtgjørelse som ledende ansatte

Godtgjørelse vil følge ovennevnte retningslinjer for ledende ansatte.

Konsernbonus

Konsernet har en konsernbonusordning som omfatter samtlige ansatte i konsernet. Konsernbonusen fastsettes som en lik prosent av fast lønn, og kan maksimalt utgjøre 1,5 månedslønn. Konsernbonusen fastsettes av styret i forhold til oppnådde finansielle mål. Konsernbonusen utbetales i sin helhet som kontanter.

Bindende retningslinjer for aksjer, tegningsretter, opsjoner med videre for det kommende regnskapsåret

Administrerende direktør og ledende ansatte gis, på lik linje med øvrige ansatte i konsernet, adgang til å delta i rettede emisjoner mot konsernets ansatte.

Av variabel lønn opptjent i 2015 for administrerende direktør og andre ansatte som er omfattet av forskrift om godtgjørelse i finansinstitusjoner, vil halvparten av variabel godtgjørelse, med unntak for konsernbonusen, gis i form av et løfte om aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA. Aksjene tildeles med en tredjedel hvert av de kommende tre år.

Redegjørelse for lederlønnspolitikken i foregående regnskapsår

Styret bekrefter at retningslinjene om lederlønn for 2015 gitt i fjorårets erklæring er blitt fulgt.

fortsettelse note 22

PERSONALKOSTNADER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern		
2014	2015		2015	2014	
655	632	Lønn	851	888	
102	-102	Pensjonskostnader ^(note 24)	-95	125	
86	91	Sosiale kostnader	128	119	
57	48	Øvrige personalkostnader	61	70	
900	669	Sum personalkostnader	945	1 202	
973	945	Gjennomsnittlig antall ansatte	1 233	1 249	
866	870	Antall årsverk pr 31.12.	1 161	1 106	
958	937	Antall ansatte pr 31.12.	1 249	1 220	
165 890	124 581	Utestående antall aksjer fra bonusaksjeprogram	131 098	174 477	
-	-	Utestående fondsandeler fra bonusaksjeprogram	288	-	

Ytelser til konsernledelsen

(beløp i tusen kroner)

2015		Lønn ¹⁾	Kort-siktige ytelser ¹⁾	Andre godtgjørelser ¹⁾	Opptjent bonus inneværende år ¹⁾	Sum opptjente pensjonsrettigheter	Pensjonskostnad	Lån	Utestående antall aksjer fra bonusaksje-program		
									Antall aksjer ²⁾		
	Arne Austreid	3 427	11	132	659	4 230	9 668	2 057	1 034	73 662	9 169
	Inge Reinertsen	2 062	6	273	306	2 647	10 054	763	7 930	63 837	6 090
	Tore Medhus	2 063	7	241	306	2 617	15 054	755	5 780	35 438	6 105
	Jan Friestad	2 028	7	225	301	2 561	3 718	163	8 722	31 372	5 900
	Glenn Sæther	1 763	5	188	261	2 217	6 455	1 075	4 575	14 649	5 137
	Thor-Christian Haugland	1 503	6	175	223	1 907	8 843	661	2 920	13 648	4 435
	Frode Bø ²⁾	1 760	-	314	21	2 094	10 942	728	-	16 268	865
	Inglén Haugland ²⁾ (fra 1.2.2015)	1 419	14	164	18	1 615	4 928	179	3 325	25 301	-
	Wenche Drønen										
	Christenssen ²⁾ (til 31.1.2015)	115	-	30		145					
2014											
	Arne Austreid	3 405	49	135	824	4 413	8 787	1 855	1 218	16 999	7 993
	Stian Helgøy ^(til 25.8.2014)	1 329	3	150	382	1 864		366			
	Stig Eriksen ^(fra 25.8.2014 til 31.10.2014)	524	-	32	230	786		32			
	Inge Reinertsen	1 990	8	269	482	2 749	10 575	644	7 860	40 822	5 696
	Tore Medhus	1 992	17	240	482	2 731	15 906	654	9 143	32 299	5 822
	Jan Friestad	1 952	12	210	474	2 648	4 532	136	9 000	28 508	5 421
	Glenn Sæther	1 697	3	206	412	2 317	6 517	769	4 281	12 137	4 737
	Thor-Christian Haugland	1 450	33	175	351	2 009	9 396	575	3 017	11 456	4 141
	Frode Bø ²⁾	1 767	11	303	107	2 119	10 262	629	1 953	14 452	2 533
	Wenche Drønen Christenssen ²⁾	1 491	13	374	91	1 969	7 105	720	6 074	11 000	4 293

For ytterligere opplysninger om godtgjørelse til ledende ansatte vises til styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.

¹⁾ Ytelser er kostnadsført inneværende år.

²⁾ Ansatte med kontrolloppgaver mottar ikke variabel godtgjørelse utover konsernbonus.

³⁾ Antall aksjer vedkommende eier i SpareBank 1 SR-Bank pr 31.12. Det er også tatt med aksjer tilhørende den nærmeste familie og kjente selskap der vedkommende har avgjørende innflytelse, jfr Aksjeloven § 1-2.

Ytelser til styret og kontrollkomite

(beløp i tusen kroner)

		Honorar	Andre godtgjørelser	Lån	Antall aksjer ⁴⁾
2015					
Ingvald Løyning	Styreleder	413	-	-	41 052
Kate Henriksen ^(fra 4.6.2015)	Styremedlem	113	18	-	-
Gunn-Jane Håland ^(til 4.6.2015)	Styremedlem	100	22	-	-
Birthe Cecilie Lepsøe	Styremedlem	213	85	-	-
Erling Øverland ⁵⁾	Styremedlem	213	70	-	28 935
Odd Torland	Styremedlem	213	33	-	-
Siv Juvik Tveitnes	Styremedlem	213	46	-	-
Tor Dahle ⁵⁾	Styremedlem	213	1 197	1 810	72 462 443
Sally Lund-Andersen	Styremedlem (ansattrepresentant)	213	840	3 269	941
Oddvar Rettedal	Styremedlem (ansattrepresentant)	213	940	833	8 313
Odd Jo Forsell	Leder kontrollkomiteen	140	-	2 841	-
Vigdis Wiik Jacobsen	Medlem kontrollkomiteen	90	-	-	18 581
Egil Fjogstad	Medlem kontrollkomiteen	90	-	-	2 565 000
2014					
Ingvald Løyning ^(fra 5.6.2014)	Styreleder	200	-	3 459	41 052
Kristian Eidesvik ^(til 5.6.2014)	Styreleder	200	24	-	-
Gunn-Jane Håland	Styremedlem	200	28	455	-
Birthe Cecilie Lepsøe	Styremedlem	200	60	-	-
Erling Øverland ⁵⁾	Styremedlem	200	68	-	18 935
Catharina Hellerud ^(til 5.6.2014)	Styremedlem	100	28	-	-
Odd Torland	Styremedlem	200	18	-	-
Siv Juvik Tveitnes ^(fra 5.6.2014)	Styremedlem	100	35	-	-
Tor Dahle ⁵⁾	Styremedlem	200	1 115	3 887	72 462 175
Sally Lund-Andersen	Styremedlem (ansattrepresentant)	200	818	2 398	2 194
Oddvar Rettedal	Styremedlem (ansattrepresentant)	200	871	1 259	8 089
Odd Jo Forsell	Leder kontrollkomiteen	140	-	2 615	-
Vigdis Wiik Jacobsen	Medlem kontrollkomiteen	90	-	-	18 581
Egil Fjogstad	Medlem kontrollkomiteen	90	7	-	2 525 000

⁴⁾ Antall aksjer vedkommende eier i SpareBank 1 SR-Bank pr 31.12. Det er også tatt med aksjer tilhørende den nærmeste familie og kjente selskap der vedkommende har avgjørende innflytelse, jfr Aksjeloven § 1-2. I tillegg er det tatt med aksjer fra den institusjonen som vedkommende tillitsmann er valgt på vegne av.

⁵⁾ Erling Øverland er styremedlem og Tor Dahle er daglig leder i Sparebankstiftelsen SR-Bank.

NOTE 23 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
262	284	IT kostnader	301	277
74	69	Markedsføring	90	96
77	69	Øvrige administrasjonskostnader	89	95
64	72	Avskrivninger (note 30 og 31)	77	88
-	8	Nedskrivninger (note 30 og 31)	8	-
39	38	Driftskostnader faste eiendommer	41	37
41	47	Eksterne honorarer	71	56
99	122	Andre driftskostnader	241	205
656	709	Sum andre driftskostnader	918	854

Godtgjørelse til ekstern revisor - spesifisering av revisjonshonorar.

(tall i tusen kroner)

2 432	1 824	Lovpålagt revisjon	3 917	4 583
145	52	Skatterådgivning ¹⁾	251	632
398	217	Andre attestasjonstjenester	514	711
424	600	Andre tjenester utenfor revisjon ¹⁾	1 146	856
3 399	2 693	Sum	5 828	6 782
116	-	¹⁾ Honorar til Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers som inngår i skatterådgivning og andre tjenester utenfor revisjonen	262	161

Alle beløp er inklusive merverdiavgift

NOTE 24 PENSJONER

SpareBank 1 SR-Bank konsernet har pr 31.12.2015 innskuddspensjon og ytelsebasert pensjon for sine ansatte. Selskapets og konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Innskuddspensjon

Representantskapet vedtok 24.3.2011 endringer i pensjonsordningen for SpareBank 1 SR-Bank konsernet. Den ytelsebaserte ordningen ble lukket med mulighet for frivillig overgang til innskuddsordning for ansatte som var medlem før lukkingen 1.4.2011.

Det ble ikke gjort noen endringer i alderspensjonsdekningen i gjenværende ytelsesordning, ellers ble følgende endringer vedtatt: Ektefellepensjon/samboerpensjon opphørte og det ble utstedt fripoliser for pensjonsrettigheter opptjent frem til 1.4.2011. Uføre- og barnepensjon ble videreført som tidligere, men uten fripoliseopptjening for den ansatte. Premiefritak for nye uføre- og barnepensjonister ble videreført som tidligere.

Ytelsespensjon

Ytelses pensjonsordningene for SpareBank 1 SR-Bank ASA, SR-Forvaltning AS og SR-Finans AS var frem til 31.12.2015 dekket av konsernets pensjonskasse. Pensjonsmidler som ble forvaltet av pensjonskassen var regulert av norsk lov og praksis. Forholdet mellom konsernet og pensjonskassen ble regulert av gjeldende lover. Ansvaret for forvaltningen av ordningene inkludert investeringsbeslutningene og premienivå hvilte i fellesskap på konsernet og styret for pensjonskassen. Styret i pensjonskassen var sammensatt av representanter fra konsernet og deltakere i pensjonsordningene i henhold til reglene i pensjonsordningene.

SpareBank 1 SR-Bank ASA, SR-Forvaltning AS og SR-Finans AS hadde frem til 31.12.2015 ensartede ordninger hvor hovedbetingelsene var 30 års opptjening, tilnærmet 70 prosent pensjon i forhold til pensjonsgrunnlaget 1.1. det året man fyller 67 år samt uføre- og barnepensjon. Alle pensjonsytelser ble samordnet med forventede ytelser fra folketrygden. Dersom det ble vedtatt endringer i folketrygden som medførte reduserte ytelser, ville ikke slike reduksjoner bli kompensert fra pensjonsordningene. 31.12.2015 hadde pensjonsordningene i konsernet 586 aktive medlemmer (555 aktive medlemmer for banken) og 516 pensjonister (485 pensjonister for banken).

Det ble i styremøte i juni 2015 besluttet at ansatte som var i ytelsesordningen i konsernets pensjonskasse må gå over til innskuddsbasert pensjonsordning fra 1.1.2016.

Ved overgang til innskuddsbasert pensjonsordning fra 1.1.2016 fikk ansatte som var med i ytelsesordningen fripolise på opptjente rettigheter fra ytelsesordningen.

Endringen har medført reduksjon i pensjonsforpliktelsen. Effekten som ble tatt inn i regnskapet i 3. og 4. kvartal 2015 var:

Morbank	2015	4. kv. 2015	3. kv. 2015
Avkortning og oppgjør ført mot resultatet	-213	-153	-60
Konsern	2015	4. kv. 2015	3. kv. 2015
Avkortning og oppgjør ført mot resultatet	-226	-163	-63

Fripoliser forvaltes av pensjonskassen som fra 1.1.2016 blir en fripolisekasse. Det er opprettet en rammeavtale mellom SpareBank 1 SR-Bank og pensjonskassen som blant annet omhandler finansiering, kapitalforvaltning mv. På grunn av ansvaret SpareBank 1 SR-Bank ASA fremdeles har, vil fremtidig forpliktelse måtte innarbeides i regnskapet.

Styret i pensjonskassen skal være sammensatt av representanter fra konsernet og deltakere i pensjonsordningene i henhold til vedtektene i pensjonskassen.

I tillegg til pensjonsforpliktelsene som dekkes gjennom pensjonskassen, har konsernet udekkede pensjonsforpliktelser som ikke kan dekkes av midlene i de kollektive ordningene.

Forpliktelsene gjelder personer som ikke er innmeldt i pensjonskassen, tilleggspensjoner utover 12 G, ordinære førtidspensjoner og førtidspensjoner etter AFP (Avtalefestet pensjon).

AFP-ordningen, som gjelder fra og med 1.1.2011, er å anse som en ytelsebasert flerforetaksordning, men regnskapsføres som en innskuddsordning fram til det foreligger pålitelig og tilstrekkelig informasjon slik at banken og konsernet kan regnskapsføre sin proporsjonale andel av pensjonskostnad, pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler i ordningen. Bankens og konsernets forpliktelse er dermed ikke balanseført som gjeld pr. 31.12.2015. AFP-forpliktelsen etter den gamle ordningen var balanseført som gjeld og ble inntektsført i 2010 med unntak av den forpliktelsen som knyttet seg til tidligere ansatte som nå er pensjonister i ordningen.

fortsettelse note 24

Følgende økonomiske forutsetninger er lagt til grunn for beregning av pensjonsforpliktelsene:

	2015	2014
Diskonteringsrente	2,70 %	2,30 %
Forventet avkastning på midlene	2,70 %	2,30 %
Framtidig lønnsutvikling	2,50 %	2,75 %
G-regulering	2,25 %	2,50 %
Fripoliseregulering/pensjonsregulering	1,60% / 2,00%	2,00 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %
Frivillig avgang før 45 år - sikret ordning	Ikke aktuelt	5,00 %
Frivillig avgang etter 45 år - sikret ordning	Ikke aktuelt	2,00 %
Frivillig avgang før 45 år - usikret ordning	5,00 %	5,00 %
Frivillig avgang etter 45 år - usikret ordning	2,00 %	2,00 %
Gjenværende gjennomsnittlig opptjeningsstid (i antall år) for medlemmene av sikret ytelsesplanen er beregnet til ca.	Ikke aktuelt	9,84
Gjenværende gjennomsnittlig opptjeningsstid (i antall år) for medlemmene av usikret ytelsesplanen er beregnet til ca.	9,36	9,84
Gjennomsnittlig forventet levetid (i antall år) for en person som på balansedagen fyller 65 år er som følger:		
Mann	21,24	21,10
Kvinne	24,40	24,30
Gjennomsnittlig forventet levetid (i antall år) for en person som 20 år etter balansedagen fyller 65 år er som følger:		
Mann	23,04	23,00
Kvinne	26,32	26,20
Dødelighetsgrunnlag som er justert for startdødelighet og dødelighetsnedgang	K2013BE	K2013BE

Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte framtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i renten på en obligasjon utstedt av et selskap med høy kredittverdighet (foretaksobligasjonsrente eller OMF renten) i den samme valuta og med løpetid som er tilnærmet den samme som løpetiden for den relaterte pensjonsforpliktelsen. Bruk av foretaksobligasjonsrente som utgangspunkt for diskonteringsrenten krever at det finnes foretaksobligasjoner med lang løpetid og høy kvalitet i samme valuta, og at det er et dypt marked for slike obligasjoner. Markedsaktører har fremholdt at OMF-markedet er tilstrekkelig dypt og at prisingen i markedet er pålitelig. Analyser utført av aktuar Gabler AS samt bankens egen analyse hensyntatt rentebytteavtaler underbygger at det finnes et dypt og likvid marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, konsentrert til OMF ("obligasjoner med fortrinnsrett"). Det norske markedet for OMF har blitt mer velutviklet etter finanskrisen og har høy kreditt-rating. Banken og konsernet har derfor valgt å legge til grunn OMF renten som diskonteringsrente for beregning av pensjonsforpliktelse.

fortsettelse note 24
(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
		Balansført forpliktelse		
464	78	Pensjonsytelser - sikret ordning	94	505
161	160	Pensjonsytelser - usikret ordning	169	169
625	238	Sum balansført forpliktelse	263	674
		Kostnad belastet resultatregnskapet		
64	-135	Pensjonsytelser - sikret ordning	-143	69
14	11	Pensjonsytelser - usikret ordning	12	14
78	-124	Sum kostnad belastet resultatregnskapet	-131	83
		Pensjonsforpliktelse i ytelsesbaserte pensjonsordninger		
1 292	1 740	Nåverdi pensjonsforpliktelse 1.1.	1 838	1 360
59	67	Pensjon opptjent i perioden	71	63
49	42	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	44	52
		Virkning av rekalkulering:		
392	-160	- Endring i finansielle forutsetninger	-169	416
-8	-11	- Erfaringsavvik	-13	-6
-46	-52	Utbetaling/utløsning fra fond	-53	-49
-	-187	Avkortning	-198	-
2	-	Andre endringer	-	2
1 740	1 439	Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12.	1 520	1 838
1 599	1 299	herav fondsbaserte	1 372	1 690
141	140	herav ikke fondsbaserte	148	148
		Pensjonsmidler		
1 096	1 192	Pensjonsmidler 1.1.	1 247	1 148
39	31	Renteinntekt	32	41
29	-7	Faktisk avkastning midler ift resultatført renteinntekt	-7	30
79	66	Innbetaling fra arbeidsgiver	71	82
-46	-52	Utbetaling/utløsning fra fond	-53	-49
-4	-	Avkortning	-	-4
-1	-	Andre endringer	-	-1
1 192	1 230	Pensjonsmidler 31.12.	1 290	1 247
		Netto pensjonsforpliktelse i balansen		
1 740	1 439	Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12.	1 520	1 838
1 192	1 230	Pensjonsmidler 31.12.	1 290	1 247
548	209	Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	230	591
77	29	Arbeidsgiveravgift	33	83
625	238	Netto pensjonsforpliktelse i balansen	263	674
		Periodens pensjonskostnad		
59	67	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	71	63
49	42	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	44	52
-39	-31	Renteinntekt	-32	-41
-4	-213	Avkortning og oppgjør	-226	-4
3	-	Tidligere perioders opptjening innregnet i perioden	-	3
68	-135	Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravgift	-143	73
10	11	Periodisert arbeidsgiveravgift	12	10
78	-124	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	-131	83
19	22	Innskuddsbasert pensjonskostnad og fellesordning AFP	36	32
5	-	Andre utbetalinger	-	10
102	-102	Periodens pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet	-95	125

fortsettelse note 24

Sammensetning av pensjonsmidler i konsernet	2015	2014
Eiendom	14	16
- herav brukt av banken	-	-
Aksjer	261	241
Andre eiendeler	1 015	990
Sum pensjonsmidler	1 290	1 247

Utvikling siste fem år i ytelsesbasert pensjonsordning for konsernet	2015	2014	2013	2012	2011
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12.	1 520	1 838	1 360	1 203	1 730
Pensjonsmidler 31.12.	1 290	1 247	1 148	1 049	1 116
Netto underskudd	230	591	212	154	614

Sensitiviteten i beregningene av pensjonsforpliktelsen ved endring i vektet forutsetning er som følger:

Påvirkning på pensjonsforpliktelsen

	Endring i forutsetning	Økning i forutsetning	Reduksjon i forutsetning
Diskonteringsrente	0,50 %	Reduksjon på 8,6 %	Økning på 10,3 %
Lønnsvekst	0,50 %	Økning på 0,6 %	Reduksjon på 0,4 %
Pensjonsvekst	0,25 %	Økning på 4,9 %	Reduksjon på 4,6 %
Forventet levetid	1 år	Økning på 4,3 %	Reduksjon på 4,4 %

Sensitivitetsanalysen over er basert på endring i en av forutsetningene, gitt at alle andre forutsetninger holdes konstante. I praksis vil dette neppe skje, og endringer i noen av forutsetningene kan samvariere. Sensitivitetsberegning er utført ved bruk av samme metode som aktuarberegningen for beregning av pensjonsforpliktelsen i balansen.

NOTE 25 SKATT

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
2 252	1 962	Driftsresultat før skatt	2 146	2 601
-620	-455	Permanente forskjeller ¹⁾	-390	-685
-271	-122	Konsernbidrag	-	-
-569	444	Endring i midlertidige forskjeller	412	-1 002
-415	187	Endring i midlertidige forskjeller ført direkte mot egenkapitalen	193	-445
377	2 016	Årets skattegrunnlag/skattepliktige inntekt	2 361	469
102	544	Herav betalbar skatt 27 %	637	127
73	33	Skatteeffekt konsernbidrag	-	-
154	-120	Endring i utsatt skatt	-111	253
112	-50	Endring i utsatt skatt som ikke føres over resultatregnskapet	-52	120
-	-68	Endring utsatt skatt fra 27 % til 25 %	-77	-
5	1	For mye/lite betalbar skatt avsatt tidligere år	3	6
446	340	Sum skattekostnad	400	506
		Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 27 % av resultat før skatt		
608	530	27 % skatt av resultat før skatt	579	702
-167	-123	27 % skatt av permanente forskjeller ¹⁾	-105	-185
-	-	Inntektsført utsatt skatt fra tidligere år	-	-18
-	-68	Endring utsatt skatt fra 27 % til 25 % på midlertidige forskjeller	-77	-
5	1	For mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år	3	7
446	340	Beregnet skattekostnad	400	506
		Utsatt skattefordel		
-188	-117	- utsatt skattefordel som reverserer om mer enn 12 mnd	-132	-209
-4	-7	- utsatt skattefordel som reverserer innen 12 mnd	-7	-5
-192	-124	Sum utsatt skattefordel	-139	-214
		Utsatt skatt		
974	736	- utsatt skatt som reverserer om mer enn 12 mnd	793	1 035
73	31	- utsatt skatt som reverserer innen 12 mnd	-	-
1 047	767	Sum utsatt skatt	793	1 035
855	643	Netto utsatt skatt/utsatt skattefordel	654	821
		Spesifikasjon over midlertidige forskjeller		
19	16	Gevinst og tapskonto	-17	-31
3 546	2 743	Forskjeller knyttet til finansposter	2 741	3 596
-	-	Utlån	36	-1
-625	-238	Pensjonsforpliktelse	-263	-675
-13	-29	Regnskapsmessige avsetninger	-1	-14
-	-	Leasing driftsmidler	172	175
-32	-43	Varige driftsmidler	-50	-8
271	123	Avgitt konsernbidrag	-	-
-	-	Underskudd til fremføring	-2	-3
3 166	2 572	Sum midlertidige forskjeller	2 616	3 039
27 %	25 %	Anvendt skattesats	25 %	27 %

¹⁾ Inkluderer skattefritt utbytte, ikke fradragsberettigede kostnader, netto skattefri gevinst ved realisasjon av aksjer innenfor EØS området, samt fradrag for resultatandel knyttet til tilknyttede selskaper (resultatandel trekkes ut ettersom den allerede er skattlagt hos det enkelte selskap).

NOTE 26 KLASSIFISERING AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

(tall i mill kroner)

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet			Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til amortisert kost og opptjener renter	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle eiendeler som holdes til forfall	Sum
	Holdt for omsetning	Regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle derivater som sikrings- instrument				
2015							
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanken				931			931
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				2 984			2 984
Utlån til kunder		10 565		143 792			154 357
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	19 533						19 533
Finansielle derivater		3 030	3 105				6 135
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	344				97		441
Virksomhet som skal selges		168					168
Andre eiendeler				2 243			2 243
Sum eiendeler	19 877	13 763	3 105	149 950	97		186 792
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner				5 296			5 296
Innskudd fra kunder				89 444			89 444
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer ¹⁾				71 979			71 979
Finansielle derivater		2 420	366				2 786
Annen gjeld				880			880
Ansvarlig lånekapital ¹⁾				3 459			3 459
Sum gjeld		2 420	366	171 058			173 844
2014							
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanken				1 847			1 847
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				2 222			2 222
Utlån til kunder		9 994		130 926			140 920
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	15 261						15 261
Finansielle derivater		4 152	3 188				7 340
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	505	118			3		626
Virksomhet som skal selges		22					22
Andre eiendeler				1 614			1 614
Sum eiendeler	15 766	14 286	3 188	136 609	3	-	169 852
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner				6 139			6 139
Innskudd fra kunder				81 489			81 489
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer ¹⁾				63 253			63 253
Finansielle derivater		2 912	405				3 317
Annen gjeld				1 334			1 334
Ansvarlig lånekapital ¹⁾				2 964			2 964
Sum gjeld		2 912	405	155 179			158 496

¹⁾ Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital inneholder sikret gjeld.

fortsettelse note 26

Opplysninger om virkelig verdi**Konsern**

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1).

Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen (nivå 2).

Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke-observerbare forutsetninger) (nivå 3).

2015	Verdsettelse etter priser i aktivt marked	Verdsettelse etter observerbare mar- kedsdata	Verdsettelse etter annet enn observer- bare markedsdata	Sum
Eiendeler				
Utlån kunder			10 565	10 565
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	15 109	4 424		19 533
Finansielle derivater		6 135		6 135
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	186	18	236	440
Virksomhet som skal selges			168	168
Gjeld				
Finansielle derivater		2 786		2 786
2014				
Eiendeler				
Utlån kunder			9 994	9 994
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	14 203	1 058		15 261
Finansielle derivater		7 340		7 340
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	217	118	288	623
Virksomhet som skal selges			22	22
Gjeld				
Finansielle derivater		3 317		3 317

Ingen overføring mellom nivå 1 og 2

Beholdningsendring i regnskapsåret på eiendeler verdsatt etter annet enn observerbare markedsdata

Konsern	Utlån til kunder	Aksjer, andeler og andre egenkapital- interesser	Virksomhet som skal selges
	2015	2015	2015
Saldo 1.1.	9 994	288	22
Tilgang	3 985	25	137
Avgang	-3 319	-145	-
Overført fra eller til verdsettelse etter priser i aktivt marked eller observerbare markedsdata	-	-	-
Verdiendring ²⁾	-95	68	9
Saldo 31.12.	10 565	236	168
Nominell verdi /kostpris	10 145	180	107
Virkelig verdi justering	420	56	61
Saldo 31.12.	10 565	236	168
Konsern			
	2014	2014	2014
Saldo 1.1.	11 421	625	85
Tilgang	442	16	-
Avgang	-2 101	-371	-47
Overført fra eller til verdsettelse etter priser i aktivt marked eller observerbare markedsdata	-	-	-
Verdiendring ²⁾	232	18	-16
Saldo 31.12.	9 994	288	22
Nominell verdi /kostpris	9 475	241	29
Virkelig verdi justering	519	47	-7
Saldo 31.12.	9 994	288	22

fortsettelse note 26

Eierandelene i Bank 1 Oslo Akershus verdivurderes hvert kvartal av SpareBank 1 Gruppen og distribueres til alle alliansebankene. Verdivurdering av eierandelene i Bank 1 Oslo Akershus er basert på et gjennomsnitt av fem ulike metoder hvor siste kjente transaksjonskurs, resultat pr aksje, utbytte pr aksje og EBITDA er input i vurderingene. Sparebanken Hedmark har i 2015 benyttet seg av opsjon på kjøp av resterende aksjer i Bank 1 Oslo Akershus og endelig gjennomføring av transaksjonen forventes første kvartal 2016.

SpareBank 1 SR-Bank er medlem i Visa Norge FLI. Visa Norge FLI er som gruppemedlem i Visa Europe også aksjonær i Visa Europe Ltd. Den 2.11.2015 ble det offentliggjort en avtale om salg av Visa Europe Ltd til Visa Inc. Transaksjonen som forventes å bli gjennomført i andre kvartal 2016 vil øke egenkapitalen i Visa Norge IFS betydelig. Eierinteressene som SpareBank1 SR-Bank har i Visa Norge IFS er vurdert å være en finansiell eiendel i kategorien tilgjengelig for salg (AFS investering) og skal da regnskapsføres til virkelig verdi så lenge virkelig verdi kan måles pålitelig. Vederlaget består av aksjer i Visa Inc, et kontantvederlag og et betinget vederlag. Visa Europe Ltd har estimert en verdi på aksjene i Visa Inc. Ved vurdering av virkelig verdi er aksjene i Visa Inc fastsatt ved bruk av kurs på aksjene og valutakurs pr 31.12.2015 med fradrag for likviditetsrabatt priset i oppkjøpsanalyse og estimert likviditetsrabatt av SpareBank 1 SR-Bank. Kontantvederlaget er indikert av Visa Europe Ltd. SpareBank 1 SR-Bank har benyttet sin stemmeandel på 3,1 prosent i Visa Norge IFS for å beregne andel av total estimert verdi. Estimert virkelig verdi ble benyttet i kvartalsregnskapet og medførte en inntekt i utvidet resultat på 95,2 mill kroner i fjerde kvartal 2015.

Andre eierandeler er vurdert ved ulike metoder som siste kjente transaksjonskurs, resultat pr aksje, utbytte pr aksje, EBITDA og neddiskonterte kontantstrømmer.

Verdsettelsen av fastrentelånene er basert på avtalt rente med kunden. Utlånene diskonteres med gjeldende rentekurve hensyntatt ett markeds-påslag, som er justert for fortjenestemargin. Gjennomført sensitivitetsanalyse indikerer at en økning i diskonteringsrenten på 10 basispunkter ville medført en negativ resultateffekt på 32 mill kroner.

²⁾ Verdiendringer er resultatført under netto inntekter fra finansielle instrumenter

Konsern

Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost (tall i mill kroner)	Balanseført verdi 2015	Virkelig verdi 2015
Eiendeler		
Konter og fordringer på sentralbanken	931	931
Utlån til og fordringer til kredittinstitusjoner	2 984	2 984
Utlån til kunder 1)	143 792	143 792
Sertifikater og obligasjoner holdes til forfall	-	-
Sum eiendeler til amortisert kost	147 707	147 707
Gjeld		
Gjeld til kredittinstitusjoner	5 296	5 296
Innskudd fra kunder 1)	89 444	89 444
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	71 979	70 775
Ansvarlig lånekapital	3 459	3 466
Sum gjeld til amortisert kost	170 178	168 981

¹⁾ For utlån og innskudd til kunder til amortisert kost, utgjør bokført verdi beste estimat på virkelig verdi.

NOTE 27 SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

(tall i mill kroner)

Morbank		Sertifikater og obligasjoner	Konsern	
2014	2015		2015	2014
		Stat		
1 714	1 488	pålydende	1 488	1 714
1 764	1 553	virkelig verdi	1 553	1 764
		Annen offentlig utsteder		
151	2 457	pålydende	2 457	151
152	2 453	virkelig verdi	2 453	152
		Obligasjoner med fortrinnsrett		
10 392	12 229	pålydende	11 432	10 392
10 509	12 284	virkelig verdi	11 487	10 509
		Øvrige finansielle foretak		
2 183	3 490	pålydende	3 490	2 183
2 228	3 570	virkelig verdi	3 570	2 228
		Ikke-finansielle foretak		
561	422	pålydende	439	576
492	328	virkelig verdi	343	505
103	126	Opptjente renter	127	103
15 001	20 086	Sum sertifikater og obligasjoner til pålydende	19 306	15 016
15 248	20 314	Sum sertifikater og obligasjoner	19 533	15 261

NOTE 28 FINANSIELLE DERIVATER

Generell beskrivelse:

Virkelig verdi av finansielle derivater framkommer ved bruk av verdilvurderingsmodeller der prisen på underliggende, eksempelvis rente og valuta innhentes i markedet. I de tilfeller konsernets risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil normalt kjøpskurs bli anvendt i prising. Med nøytral risikoposisjon menes for eksempel at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I motsatt fall brukes den relevante kjøps- eller salgskurs for å vurdere nettoposisjon. Det tas utgangspunkt i netto positive markedsverdier per motpart ved vurdering av CVA (Credit Valuation Adjustment) for derivattransaksjoner. For motparter med løpende utveksling av sikkerheter og for norske kommuner anses CVA-risikoen å være marginal. For øvrige motparter er CVA-beregningen basert på misligholdssannsynlighet sammenholdt med restløpetid på derivatposisjonene og forventet tap gitt mislighold.

Konsernet gjennomfører en verdisikring av fastrenteinnlån. Hver enkelt sikring er dokumentert med en henvisning til konsernets risikostyringsstrategi, en entydig identifikasjon av sikringsobjektet og sikringsinstrumentet, en entydig beskrivelse av den sikrede risikoen, en beskrivelse av hvorfor sikringen er forventet å være svært sannsynlig og en beskrivelse av når og hvordan konsernet skal dokumentere at sikringen har vært effektiv i regnskapsperioden og forventes å være svært effektiv i neste regnskapsperiode. Konsernet har definert den sikrede risikoen som verdiendringer knyttet til NIBOR-komponenten av de sikrede fastrentene i NOK og verdiendringen knyttet til LIBOR komponentene av de sikrede fastrentene i utenlandsk valuta.

Pr 31.12.2015 var virkelig verdi av sikringsinstrumentene netto 2 225 mill kroner (2 318 mill kroner eiendeler og 93 mill kroner forpliktelser). Tilsvarende for 2014 var 2 232 mill kroner (2 341 mill kroner eiendeler og 109 mill kroner forpliktelser). Det var ikke ineffektivt resultat på sikringsinstrumenter i 2015.

ISDA-avtaler med CSA-tillegg regulerer motpartsrisikoen gjennom innbetaling av marginer i henhold til eksponeringsgrenser. Kontraktsum og effekt av reinvesteringskostnad omfattet av motregningsavtaler utgjør henholdsvis 146,9 mrd kroner og 3,2 mrd kroner pr 31.12.2015. Konsernet har ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

Konsern ¹⁾

(tall i mill kroner)

Til virkelig verdi over resultatet	2015			2014		
	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter						
Valutaterminer (forwards)	2 891	239	27	4 661	288	80
Valutabytteavtaler (swap)	44 129	1 104	323	32 235	1 332	498
Valutaoppsjoner	-	-	-	25	-	-
Sum valutainstrumenter	47 020	1 343	350	36 921	1 620	578
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (swap, dekker også cross currency)	66 073	1 687	2 068	69 404	2 528	2 334
Andre rentekontrakter	164	2	2	-	-	-
Sum renteinstrumenter	66 237	1 689	2 070	69 404	2 528	2 334
Renteinstrumenter, sikring						
Rentebytteavtaler (swap, dekker også cross currency)	53 512	2 318	93	53 065	2 341	109
Sum renteinstrumenter sikring	53 512	2 318	93	53 065	2 341	109
Opptjente renter						
Opptjente renter	-	785	273	-	851	296
Sum opptjente renter	-	785	273	-	851	296
Sum valutainstrumenter	47 020	1 343	350	36 921	1 620	578
Sum renteinstrumenter	119 749	4 007	2 163	122 469	4 869	2 443
Sum opptjente renter	-	785	273	-	851	296
Sum valuta- og renteinstrumenter	166 769	6 135	2 786	159 390	7 340	3 317

¹⁾ Noter er tilnærmet lik for morbank.

NOTE 29 AKSJER, ANDELER OG ANDRE EGENKAPITALINTERESSER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
		Til virkelig verdi over resultatet		
102	67	- Børsnoterte	67	102
115	119	- Verdipapirfond	119	115
257	17	- Unoterte	158	406
474	203	Sum til virkelig verdi over resultatet	344	623
		Tilgjengelig for salg		
3	97	- Unoterte	97	3
3	97	Sum tilgjengelig for salg	97	3
		Sum aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	441	626
477	300			

Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser klassifiseres innenfor kategoriene virkelig verdi og tilgjengelig for salg. Verdipapirer som kan måles pålitelig og som rapporteres internt til virkelig verdi klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet. Øvrige aksjer klassifiseres som tilgjengelig for salg.

Plasseringer i aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Morbank (beløp i tusen kroner)	Selskapets aksjekapital	Eierandel	Antall aksjer / andeler	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ markedsverdi
Til virkelig verdi over resultatet					
Sandnes Sparebank	710 581	13,9 %	985 009	94 477	67 227
Børsnoterte selskaper				94 477	67 227
SR-Kombinasjon A			30 000	30 000	37 200
SR-Rente			53 485	53 480	52 821
SR-Utbytte A			20 000	20 000	29 085
Verdipapirfond				103 480	119 106
Unoterte selskaper					
Kortsiktige plasseringer i aksjer					
Øvrige ikke børsnoterte selskaper				34 827	17 449
Sum unoterte selskaper				34 827	17 449
Sum til virkelig verdi over resultatet aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser				232 784	203 782
Tilgjengelig for salg					
Visa Norge IFS					95 200
Ikke børsnoterte selskaper					1 301
Sum tilgjengelig for salg					96 501
Sum aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser morbank					300 283

fortsettelse note 29

Plasseringer i aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Konsern (beløp i tusen kroner)	Selskapets aksjekapital	Eierandel	Antall aksjer /andeler	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ markedsverdi
Til virkelig verdi over resultatet					
Sum børsnoterte selskaper morbank				94 477	67 227
Sum børsnoterte i datterselskaper				-	-
Sum børsnoterte selskaper konsern				94 477	67 227
Sum kombinasjonsfond morbank					
Sum kombinasjonsfond i datterselskaper				103 480	119 106
Sum kombinasjonsfond konsern				-	-
Sum kombinasjonsfond konsern				103 480	119 106
Sum unoterte selskaper morbank					
				34 827	17 449
HitecVision Asset Solution LP		1,2 %		21 924	23 917
HitecVision Private Equity IV LP		2,0 %		17 456	10 716
Energy Ventures III LP		1,1 %		11 459	10 787
Energy Ventures IV LP		0,7 %		11 209	10 876
SR-PE-Feeder III KS		36,5 %		17 572	17 556
Øvrige unoterte selskaper i datterselskaper				100 152	66 529
Sum unoterte i datterselskaper				179 772	140 381
Sum unoterte selskaper konsern				214 599	157 830
Sum til virkelig verdi over resultatet aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser				412 556	344 163
Tilgjengelig for salg					
Ikke børsnoterte selskaper morbank					96 501
Ikke børsnoterte selskaper i datterselskaper					100
Sum aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser konsern					440 764

NOTE 30 IMMATERIELLE EIENDELER

(tall i mill kroner)

Morbank				Konsern		
Kunde kontrakter	Goodwill	Totalt	2015	Totalt	Goodwill	Kunde kontrakter
-	-	-	Anskaffelseskost 1.1.	20	20	-
3	-	3	Tilgang	43	33	10
-	-	-	Avgang	-	-	-
3	-	3	Anskaffelseskost 31.12.	63	53	10
-	-	-	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.	-	-	-
-	-	-	Årets avgang	-	-	-
1	-	1	Årets avskrivning og nedskrivning	2	-	2
1	-	1	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.	2	-	2
2	-	2	Balanseført verdi 31.12.	61	53	8
Fordeling av balanseført verdi						
-	-	-	SR-Forvaltning - kjøp av 33,3 prosent av aksjene i 2009	20	20	-
2	-	2	SpareBank 1 SR Bank - kjøp av kundekontrakter fra Swedbank i 2015	2	-	2
-	-	-	SpareBank 1 Regnskapshuset SR - kjøp av SpareBank 1 Regnskapshuset Østland sine Rogalandsavdelinger i 2015	27	24	3
-	-	-	SpareBank 1 Regnskapshuset SR - kjøp av 100 % av aksjene i ODB-Regnskap AS i 2015	12	9	3
2	-	2	Balanseført verdi 31.12.	61	53	8
2014						
-	-	-	Anskaffelseskost 1.1.	39	39	-
-	-	-	Tilgang	-	-	-
-	-	-	Avgang	19	19	-
-	-	-	Anskaffelseskost 31.12.	20	20	-
-	-	-	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.	-	-	-
-	-	-	Årets avgang	19	19	-
-	-	-	Årets avskrivning og nedskrivning	19	19	-
-	-	-	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.	-	-	-
-	-	-	Balanseført verdi 31.12.	20	20	-
Fordeling av balanseført verdi						
-	-	-	SR-Forvaltning - kjøp av 33,3 prosent av aksjene i 2009	20	20	-
-	-	-	Balanseført verdi 31.12.	20	20	-

Beløpene framkommer som differanse mellom identifiserbare eiendeler inklusive merverdi og kostpris for de identifiserbare eiendelene. Goodwill postens elementer relaterer seg til framtidig inntjening i selskapet, og underbygges av nåverdiberegninger av framtidig forventet inntjening, som dokumenterer en framtidig økonomisk fordel ved kjøp av selskapet.

Goodwill postens elementer verdivurderes årlig og nedskrives dersom det etter en konkret vurdering er grunnlag for det.

NOTE 31 VARIGE DRIFTSMIDLER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern			
Bygn. og fast eiendom	Mask, inv. og transp. midl.	Totall		Totall	Mask, inv. og transp. midl.	Bygn. og fast eiendom
221	708	929	Anskaffelseskost 1.1.2015	1 040	787	253
40	86	126	Tilgang	165	90	75
-	41	41	Avgang	56	41	15
261	753	1 014	Anskaffelseskost 31.12.2015	1 149	836	313
112	523	635	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.2015	713	589	124
4	67	71	Årets avskrivning	75	71	4
-	8	8	Årets nedskrivning	8	8	-
-	41	41	Årets avgang	51	41	10
116	557	673	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2015	745	627	118
146	196	342	Balanseført verdi 31.12.2015	404	209	195
380			Virkelig verdi			380
268	676	944	Anskaffelseskost 1.1.2014	1 044	752	292
-	70	70	Tilgang	81	73	8
47	38	85	Avgang	85	38	47
221	708	929	Anskaffelseskost 31.12.2014	1 040	787	253
108	500	608	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.2014	682	562	120
4	60	64	Årets avskrivning	69	65	4
-	-	-	Årets nedskrivning	1	1	-
-	37	37	Årets avgang	39	39	-
112	523	635	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2014	713	589	124
110	185	295	Balanseført verdi 31.12.2014	327	198	129
385			Virkelig verdi			385

Sikkerhetsstillelse

Konsernet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Omvurderinger/avskrivning

Konsernet foretar ikke løpende omvurderinger av anleggsmidler. I forbindelse med første gangs implementering av IFRS ble bygninger vurdert til kostpris med fradrag for akkumulerte avskrivninger i henhold til dagens norske regelverk. Prosentstøt for ordinære avskrivninger er 10 til 33 prosent for maskiner, inventar og transportmidler og 2 prosent for bankbygg og annen fast eiendom.

Bygninger og fast eiendom

Av samlet bokført verdi på bygninger og fast eiendom er 128 mill kroner til bruk i bankvirksomheten. Virkelig verdi på bygningsmassen er fastsatt ved takst.

Operasjonelle leieavtaler

Konsernet har ingen vesentlige operasjonelle leieavtaler.

NOTE 32 ANDRE EIENDELER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
29	15	Opptjente ikke mottatte inntekter fra SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt	15	29
16	25	Forskuddsbetalte kostnader	29	17
35	35	Kapitalinnskudd SR-Bank Pensjonskasse	35	35
1 053	1 756	Uoppgjorte handler	1 756	1 053
177	132	Andre eiendeler	408	480
1 310	1 963	Sum andre eiendeler	2 243	1 614

NOTE 33 INNSKUDD FRA KUNDER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
70 555	78 834	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	78 658	70 334
11 166	10 796	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	10 783	11 153
2	2	Påløpte renter	2	2
81 723	89 632	Sum innskudd fra kunder	89 444	81 489
Innskudd fordelt på sektor og næring				
1 121	1 146	Jordbruk/skogbruk	1 146	1 121
252	351	Fiske/fiskeoppdrett	351	252
2 135	2 529	Bergverksdrift/utvinning	2 529	2 135
1 403	1 426	Industri	1 426	1 403
2 030	2 090	Kraft og vannforsyning/bygg og anlegg	2 090	2 030
2 210	2 599	Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	2 599	2 210
1 369	1 662	Utenriks sjøfart, rørtransport, øvrig transport	1 662	1 369
6 883	7 078	Eiendomsdrift	7 078	6 883
9 730	12 431	Tjenesteytende virksomhet	12 243	9 496
15 043	16 217	Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	16 217	15 043
42 176	47 529	Sum næring	47 341	41 942
39 545	42 101	Personmarked	42 101	39 545
2	2	Påløpte renter næring og personmarked	2	2
81 723	89 632	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	89 444	81 489
Innskudd fordelt på geografiske områder				
61 464	63 695	Rogaland	63 507	61 230
5 665	7 272	Agder-fylkene	7 272	5 665
6 957	8 485	Hordaland	8 485	6 957
2 204	4 605	Utland	4 605	2 204
5 433	5 576	Øvrige	5 576	5 433
81 723	89 632	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	89 444	81 489

NOTE 34 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
59 942	60 336	Obligasjonsgjeld ¹⁾	68 935	59 942
2 468	2 209	Verdijusteringer	2 242	2 468
843	793	Påløpte renter	802	843
63 253	63 338	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	71 979	63 253
2,7 %	2,3 %	Gjennomsnittlig rente	2,3 %	2,7 %
		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer fordelt på forfallstidspunkt ¹⁾	Forfall	
5 661	-		2015	5 661
10 274	11 699		2016	10 274
9 062	10 309		2017	9 062
12 919	13 702		2018	12 919
5 834	6 134		2019	5 834
5 909	6 313		2020	5 909
6 992	7 447		2021	6 992
-	97		2022	-
1 496	1 498		2023	1 496
-	329		2025	-
422	442		2033	422
108	113		2034	108
-	315		2035	-
203	208		2037	203
326	341		2043	326
1 270	1 329		2044	1 270
-	257		2045	-
203	207		2046	203
424	436		2047	424
250	261		2053	250
1 057	1 108		2054	1 057
843	793	Påløpte renter	802	843
63 253	63 338	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	71 979	63 253
		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer fordelt på valutaer ¹⁾		
14 911	13 956	NOK	17 755	14 911
43 197	42 959	EUR	47 792	43 197
1 825	1 997	SEK	1 997	1 825
2 292	2 752	CHF	2 752	2 292
185	881	USD	881	185
843	793	Påløpte renter	802	843
63 253	63 338	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	71 979	63 253

¹⁾ Egne obligasjoner og sertifikater er fratrukket.

Konsern	Balanse	Emitert	Forfalt/innløst	Valutakurs- og	Balanse
Endring av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	31.12.2015	2015	2015	andre endringer	31.12.2014
Obligasjoner, nominell verdi	68 935	12 866	-7 332	3 459	59 942
Verdijusteringer	2 242	-	-	-226	2 468
Påløpte renter	802	-	-	-41	843
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	71 979	12 866	-7 332	3 192	63 253

NOTE 35 ANNEN GJELD

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015	Annen gjeld	2015	2014
625	238	Pensjonsforpliktelser (note 24)	263	674
1	3	Spesifiserte tapsavsetninger garantier	3	1
20	27	Leverandørgjeld	45	38
37	39	Skattetrekk	53	52
191	162	Annen gjeld inklusiv uoppgjorte handler	194	209
70	71	Påløpte feriepenger	97	94
194	168	Øvrige påløpte kostnader	225	266
1 138	708	Sum annen gjeld	880	1 334
Stille garantier (avtalte garantibeløp)				
2 070	1 883	Betalingsgarantier	1 883	2 070
2 843	2 625	Kontraktsgarantier	2 625	2 843
2 379	2 407	Lånegarantier	2 407	2 379
101	146	Garantier for skatter	146	101
5 486	4 351	Annet garantiansvar	4 351	5 486
-	-	Garanti overfor Bankenes sikringsfond	-	-
12 879	11 412	Sum stille garantier	11 412	12 879
Andre forpliktelser				
122	5 532	Ubenyttede kreditter til kredittinstitusjoner	-	-
17 827	19 167	Ubenyttede kreditter til kunder	19 388	17 827
1 653	1 723	Innvilgede lånetilsagn	1 807	1 777
17	18	Remburser	18	17
19 619	26 440	Sum andre forpliktelser	21 213	19 621
33 636	38 560	Totale forpliktelser	33 505	33 834
Pantstillelser				
8 955	9 292	Pantstillelser i verdipapirer	9 292	8 955

Pågående rettsvister

Konsernet er part i flere rettsaker med et samlet økonomisk omfang som ikke vurderes å ha vesentlig betydning tatt i betraktning at konsernet har foretatt tapsavsetninger i de saker hvor det antas å være sannsynlighetsovervekt for at konsernet vil lide tap som følge av rettsakene.

Operasjonelle leasingbetalinger

Konsernets operasjonelle leasingavtaler har en løpetid på 3 - 5 år. Den årlige kostnaden er på omtrent 7 mill kroner. Leasingavtalene går hovedsakelig via SpareBank 1 SR-Finans AS.

NOTE 36 BUNDNE MIDLER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
38	39	Skattetrekk	53	52
38	39	Sum bundne midler	53	52

NOTE 37 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

(tall i mill kroner)

Morbank				Konsern			
2014	2015	Hovedstol	Betingelser	Forfall	Første forfallstidspunkt	2015	2014
Tidsbegrenset							
745	746	750	NOK 3 mnd Nibor + 3,50 % p.a.	2021	2016	746	745
499	499	500	NOK 3 mnd Nibor + 1,80 % p.a.	2023	2018	499	499
-	502	50	EUR 4 % p.a til 21.12.2017, deretter 6 mnd Euribor + 1,725 % p.a.	2030	2030	502	-
825	825	825	NOK 3 mnd Nibor + 2,75 % p.a.	2022	2017	825	825
2 069	2 572		Sum tidsbegrenset			2 572	2 069
Fondsobligasjon							
767	759	684	NOK 9,35 % p.a. til 9.12.2019, deretter 3 mnd Nibor + 5,75 % p.a.		2019	759	767
116	116	116	NOK 3 mnd Nibor + 4,75 % p.a. til 9.12.2019, deretter Nibor + 5,75 % p.a.		2019	116	116
883	875		Sum fondsobligasjon			875	883
12	12		Påløpte renter			12	12
2 964	3 459		Sum ansvarlig lånekapital			3 459	2 964

Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon i utenlandsk valuta inngår i konsernets totale valutaposisjon slik at det ikke er valutarisiko knyttet til lånene. Av totalt 3 459 mill kroner i ansvarlig lånekapital teller 794 mill kroner som kjernekapital og 2 536 mill kroner som tidsbegrenset ansvarlig kapital. Aktiverte kostnader ved låneopptak blir reflektert i beregning av amortisert kost.

Konsern

Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån ¹⁾	2015	2014
Ordinær ansvarlig lånekapital, nominell verdi	2 550	2 069
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	795	794
Verdijusteringer	102	89
Påløpte renter	12	12
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	3 459	2 964

Endring av gjeld stiftet ved utstedelse av ansvarlig lån/fondsobligasjonslån ¹⁾	Balanse 31.12.2015	Emitert/salg egne 2015	Forfalt/innløst 2015	Valutakurs- og andre endringer 2015	Balanse 31.12.2014
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, nominell verdi	2 550	481	-	-	2 069
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	795	-	-	1	794
Verdijusteringer	102	-	-	13	89
Påløpte renter	12	-	-	-	12
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	3 459	481	-	14	2 964

¹⁾ Notene er identisk for morbank.

NOTE 38 INVESTERINGER I EIERINTERESSER**Datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet**

Firma	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel i prosent ¹⁾
Investeringer i datterselskaper			
Aksjer eid av morbanken			
SpareBank 1 SR-Finans	1987	Stavanger	100,00
EiendomsMegler 1 SR-Eiendom	1990	Stavanger	100,00
SR-Forvaltning	2001	Stavanger	100,00
SR-Investering	2005	Stavanger	100,00
SpareBank 1 Regnskapshuset SR	2007	Stavanger	100,00
Etis Eiendom	2012	Stavanger	100,00
Finansparken Bjergsted	2014	Stavanger	100,00
Rygir Industrier konsern	2012	Stavanger	100,00
SR-Boligkreditt	2015	Stavanger	100,00
Aksjer eid av datterselskaper			
Jærmegleren	2007	Stavanger	100,00
ODB Regnskap	2015	Sotra	100,00
Investeringer i tilknyttede selskaper			
Admi-senteret	1984	Jørpeland	50,00
SpareBank 1 Boligkreditt	2005	Stavanger	16,69
SpareBank 1 Næringskreditt	2009	Stavanger	26,80
BN Bank	2008	Trondheim	23,50
SpareBank 1 Kredittkort	2012	Trondheim	18,09
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest	2010	Oslo	3,27
SpareBank 1 Mobilbetaling	2015	Oslo	19,70
Investeringer i felleskontrollert virksomhet			
SpareBank 1 Gruppen	1996	Oslo	19,50
SpareBank 1 Banksamarbeidet	2004	Oslo	17,74

¹⁾ Stemmeandel og eierandel er lik for alle selskaper

Datterselskap**Aksjer i datterselskap morbank**

Investeringer er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Det foretas full konsolidering i konsernregnskapet.

(beløp i tusen kroner)

2015	Selskapets aksjekapital	Eierandel i prosent	Antall aksjer	Pålydende verdi	Eiendeler	Gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi
SpareBank 1 SR-Finans	167 000	100,00	334 000	167 000	7 008 028	6 008 575	235 339	45 273	113 851	811 689
SR-Boligkreditt	1 275 000	100,00	1 275 000	1 275 000	10 753 598	9 449 244	48 670	8 894	28 710	1 275 150
Sum investeringer i kredittinstitusjoner			1 442 000	1 442 000	17 761 626	15 457 819	284 009	54 167	142 561	2 086 839
EiendomsMegler 1 SR-Eiendom	1 500	100,00	150	1 500	167 761	92 787	385 888	356 246	20 908	97 205
SR-Investering	35 000	100,00	3 500	35 000	164 773	500	-22 770	807	-18 796	164 225
SR-Forvaltning	6 000	100,00	6 000	6 000	65 698	23 246	59 902	24 052	26 051	29 018
SpareBank 1 Regnskapshuset SR	800	100,00	8 000	800	81 547	10 011	35 526	34 903	345	70 125
Rygir Industrier konsern	14 400	100,00	90 000	14 400	207 787	3 228	8 922	20 185	-9 698	191 106
Etis Eiendom	1 000	100,00	10 000	1 000	10 838	1 555	799	792	-96	1 730
Finansparken Bjergsted	16 000	100,00	16 000	16 000	58 274	256	266	350	-83	58 016
Sum andre investeringer			74 700	74 700	756 678	131 583	468 533	437 335	18 631	611 425
Sum investeringer i datterselskap morbank			1 516 700	1 516 700	18 518 304	15 589 402	752 542	491 502	161 192	2 698 264

2014

SpareBank 1 SR-Finans	167 000	100,00	334 000	167 000	7 022 365	6 108 485	209 265	54 169	104 989	635 758
Sum investeringer i kredittinstitusjoner				167 000	7 022 365	6 108 485	209 265	54 169	104 989	635 758
EiendomsMegler 1 SR-Eiendom	1 500	100,00	150	1 500	209 221	115 193	444 096	388 563	42 070	97 205
Westbroker Finans	100	100,00	100	100	-	-	-	-	-	218
SR-Investering	35 000	100,00	3 500	35 000	188 344	5 275	1 309	781	-415	180 725
SR-Forvaltning	6 000	100,00	6 000	6 000	59 633	25 745	54 921	28 180	19 381	29 019
SR-Forretningservice	100	100,00	1 000	100	1 202	11	300	173	143	125
Rygir Industrier konsern	14 400	100,00	90 000	14 400	253 558	8 927	15 880	9 691	8 782	222 706
Etis Eiendom	1 000	100,00	10 000	1 000	11 840	7 352	846	868	-16	1 730
Finansparken Bjergsted	16 000	100,00	16 000	16 000	58 342	239	462	351	83	58 016
Sum andre investeringer				74 100	782 140	162 742	517 814	428 607	70 028	589 744
Sum investeringer i datterselskap morbank				241 100	7 804 505	6 271 227	727 079	482 776	175 017	1 225 502

fortsettelse note 38

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2014	2015		2015	2014
3 552	3 250	Balanseført verdi 1.1.	4 727	4 710
-302	-78	Tilgang/avgang	-77	-302
-	-	Egenkapital endringer	44	13
-	-	Resultatandel	422	506
-	-	Utbetalt utbytte	-324	-200
3 250	3 172	Balanseført verdi 31.12.	4 792	4 727
-	-	Resultatandel fra SpareBank 1 Gruppen	251	356
-	-	Resultatandel fra SpareBank 1 Boligkreditt	91	49
-	-	Resultatandel fra SpareBank 1 Næringskreditt	24	32
-	-	Resultatandel fra BN Bank	29	66
-	-	Resultatandel fra SpareBank 1 Banksamarbeidet	6	-2
-	-	Resultatandel fra Samarbeidende Sparebanker Bankinvest	1	2
-	-	Resultatandel fra SpareBank 1 Kredittkort	20	2
-	-	Resultatandel fra Admiserenteret	-	1
33	189	Utbytte fra SpareBank 1 Gruppen	-	-
100	42	Utbytte fra SpareBank 1 Boligkreditt	-	-
9	30	Utbytte fra SpareBank 1 Næringskreditt	-	-
57	62	Utbytte fra BN Bank	-	-
1	1	Utbytte fra Samspar Bank Invest	-	-
200	324	Sum inntekter	422	506

Investeringene i alle selskap vurderes etter kostmetoden i morbanken og egenkapitalmetoden i konsernet.

Investeringer i Felleskontrollert virksomhet i konsernet 31.12.2015 inkluderer goodwill på 23 mill kroner (2014: 23 mill kroner).

Konsernets eierandeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

(tall i mill kroner)

2015		Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat	Bokført verdi 31.12.	Eierandel i %	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen	Oslo	11 314	9 762	2 381	2 067	251	1 575	19,50	381 498
SpareBank 1 Banksamarbeidet	Oslo	114	92	117	113	6	22	17,74	
SpareBank 1 Boligkreditt	Stavanger	44 931	43 309	109	6	91	1 638	16,69	9 532 264
Admi-senteret	Jørpeland					-	4	50,00	80
BN Bank	Trondheim	7 671	6 847	109	64	29	824	23,50	3 317 338
SpareBank 1 Næringskreditt	Stavanger	4 256	3 743	36	3	24	513	26,80	3 913 034
Samarbeidene Sparebanker Bankinvest	Oslo	23	3	1	-	1	20	3,27	354
SpareBank 1 Kredittkort	Trondheim	949	770	82	44	20	179	18,09	464 107
SpareBank 1 Mobilbetaling	Oslo	16	-	-	-	-	16	19,70	1 635
Andre investeringer							1		
Sum		69 274	64 526	2 835	2 297	422	4 792		
2014									
SpareBank 1 Gruppen	Oslo	10 804	9 363	2 462	1 992	356	1 463	19,50	381 498
SpareBank 1 Banksamarbeidet	Oslo	118	99	146	143	-2	16	17,74	
SpareBank 1 Boligkreditt	Stavanger	45 746	44 043	64	7	49	1 709	20,10	11 076 409
Admi-senteret	Jørpeland	12	8	3	2	1	3	50,00	80
BN Bank	Trondheim	8 410	7 554	152	53	66	856	23,50	3 317 338
SpareBank 1 Næringskreditt	Stavanger	4 867	4 346	47	3	32	521	26,80	3 913 034
Samarbeidene Sparebanker Bankinvest	Oslo	24	3	2	-	2	19	3,27	354
SpareBank 1 Kredittkort	Trondheim	853	713	39	28	2	140	17,87	458 536
Sum		70 834	66 129	2 915	2 228	506	4 727		

NOTE 39 VESENTLIGE TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

(tall i mill kroner)

Med nærstående parter menes her tilknyttede selskaper, felleskontrollert virksomhet, datterselskaper og nærstående til ledende ansatte og styremedlemmer. Bankens mellomværende med ledende ansatte og medlemmer av styret vises i note 22.

Datterselskap

2015	Utlån 31.12.	Innskudd 31.12.	Rente- inntekter	Rente- kostnader	Provisjons- inntekter	Andre inntekter	Drifts- kostnader
SR-Finans	5 831	2	139	-	21	-	-
EiendomsMegler 1	-	59	2	3	-	1	-
SR-Forvaltning	-	57	-	1	31	-	-
SR-Investering	-	7	-	1	-	-	-
Regnskapshuset SR	-	32	-	-	-	-	-
SR-Boligkreditt	-	706	18	4	-	-	-
Rygir Industrier konsern	-	27	-	-	-	-	-
Etis Eiendom	-	3	-	-	-	-	-
Finansparken Bjergsted	-	3	-	-	-	-	-
Sum datterselskaper	5 831	896	159	9	52	1	-

2014

SR-Finans	5 907	6	168	-	22	-	-
EiendomsMegler 1	-	76	5	23	-	1	-
SR-Forvaltning	-	49	-	1	27	-	-
SR-Investering	-	33	-	1	-	-	-
SR-Forretningsservice	-	1	-	-	-	-	-
EiendomsMegler 1 Drift	-	-	-	-	-	-	5
Rygir Industrier konsern	-	34	4	-	1	-	-
Etis Eiendom	7	4	-	-	-	-	-
Finansparken Bjergsted	-	38	-	-	-	-	-
Sum datterselskaper	5 914	241	177	25	50	1	5

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

2015	Utlån 31.12.	Innskudd 31.12.	Rente- inntekter	Rente- kostnader	Provisjons- inntekter	Andre inntekter	Drifts- kostnader
SpareBank 1 Gruppen	443	-	2	-	269	-	-
SpareBank 1 Banksamarbeidet	-	-	-	-	-	-	174
SpareBank 1 Boligkreditt	-	2 454	-	11	-	-	-
Admiseret	14	3	1	-	-	-	-
SpareBank 1 Næringskreditt	-	160	-	5	-	-	-
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest	3	-	-	-	-	-	-
SpareBank 1 Kredittkort	770	-	25	-	-	-	-
Sum tilknyttede og felles- kontrollerte selskaper	1 230	2 617	28	16	269	-	174

2014

SpareBank 1 Gruppen	43	-	4	-	244	-	-
SpareBank 1 Banksamarbeidet	-	-	-	-	-	-	157
SpareBank 1 Boligkreditt	-	2 174	-	16	461	-	-
Admiseret	16	3	1	-	-	-	-
SpareBank 1 Næringskreditt	-	350	-	7	6	-	-
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest	3	-	-	-	-	-	-
SpareBank 1 Kredittkort	730	-	16	-	-	-	-
Sum tilknyttede og felleskontrollerte selskaper	792	2 527	21	23	711	-	157

fortsettelse note 39

Transaksjoner med nærstående til konsernledelsen ¹⁾

Det har ikke vært transaksjoner med nærstående til konsernledelsen.

Transaksjoner med nærstående til styret ¹⁾

2015 (tall i tusen kroner)	Utlån 31.12. ²⁾	Rente- inntekter	Andre inntekter
Ingvald Løyning	6 273	141	-
Birthe Cecilie Lepsøe	349 257	1 579	-
Siv Juvik Tveitnes	1 881	69	-
Tor Dahle	2 911	18	-

¹⁾ Inklusive transaksjoner til nærstående personer og til selskaper hvor nærstående personer er nøkkelpersoner.

²⁾ Inklusive lånerammer, derivater og garantier.

NOTE 40 AKSJEKAPITAL OG EIERSTRUKTUR

Aksjekapital

SpareBank 1 SR-Bank sin aksjekapital utgjør 6 393 777 050 kroner fordelt på 255 751 082 aksjer, hver pålydende 25 kroner.

Aksjekapitalen (tidligere eierandelskapitalen) er tatt opp på følgende måte/tidspunkt:

År		Endring i aksjekapital	Total aksjekapital	Antall aksjer
1994	Offentlig emisjon	744,0	744,0	7 440 000
2000	Ansatt emisjon	5,0	749,0	7 489 686
2001	Ansatt emisjon	4,8	753,8	7 538 194
2004	Fondsemisjon	150,8	904,6	9 045 834
2005	Fondsemisjon/splitt	226,1	1 130,7	22 614 585
2007	Rettet emisjon	200,0	1 330,7	26 613 716
2007	Fondsemisjon/splitt	443,5	1 774,2	70 969 909
2008	Utbytteemisjon	91,7	1 866,0	74 638 507
2008	Ansatt emisjon	6,6	1 872,6	74 903 345
2009	Fondsemisjon/splitt	374,5	2 247,1	89 884 014
2009	Rettet emisjon	776,2	3 023,3	120 933 730
2010	Ansatt emisjon	7,8	3 031,1	121 243 427
2010	Emisjon Kvinnherad	151,7	3 182,8	127 313 361
2013	Omdanning aksjebank	1804,4	4 987,2	199 489 669
2013	Rettet emisjon	1406,5	6 393,8	255 751 082

Foruten aksjekapital består egenkapitalen av overkursfond, fond for urealiserte gevinster samt annen egenkapital.

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 SR-Bank har som økonomisk mål for sin virksomhet å oppnå resultater som gir god og stabil avkastning på bankens egenkapital og derigjennom skape verdier for eierne ved konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på aksjene. Ved fastsettelse av størrelsen på årlig utbytte skal det tas hensyn til konsernets kapitalbehov, herunder kapitaldekningskrav, samt konsernets mål og strategiske planer. Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at om lag halvparten av årets resultat etter skatt utdeles som utbytte.

Omsetning av egne aksjer i 2015

(tall i tusen kroner)	Antall aksjer	Pålydende verdi
Beholdning pr 31.12.2014	231 043	5 776
Omsatt i 2015	-205 645	-5 141
Beholdning pr 31.12.2015	25 398	635

fortsettelse note 40

De 20 største aksjeeiere pr 31.12.2015

Eier	Aksjer	Prosent- andel
Sparebankstiftelsen SR-Bank	72 419 305	28,3%
Gjensidige Forsikring ASA	26 808 416	10,5%
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	9 670 715	3,8%
Vpf Nordea Norge Verdi	8 268 105	3,2%
SpareBank 1-stiftinga Kvinnherad	6 226 583	2,4%
Wimoh Invest AS	5 761 169	2,3%
Odin Norge	5 381 793	2,1%
Pareto Aksje Norge	3 944 244	1,5%
Danske Invest Norske Instit. II	3 028 258	1,2%
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	2 990 287	1,2%
Clipper AS	2 565 000	1,0%
The Bank of New York Mellon, U.S.A.	2 542 184	1,0%
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	2 182 161	0,9%
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	1 890 186	0,7%
Danske Invest Norske Aksjer Inst.	1 674 894	0,7%
Vpf Nordea Kapital	1 653 050	0,6%
Pareto AS	1 640 867	0,6%
Vpf Nordea Avkastning	1 630 410	0,6%
Westco	1 577 534	0,6%
The Northern Trust Co, U.K.	1 512 297	0,6%
Sum 20 største	163 367 458	63,9%
Øvrige eiere	92 383 624	36,1%
Utstedte aksjer	255 751 082	100,0 %

Totalt antall aksjeeiere pr 31.12.2015 er 10.153. Dette er en nedgang på 269 fra årskiftet 2014. Andel aksjer hjemmehørende i Rogaland, Hordaland og Agder-fylkene er 49,8 prosent, og utenlandsandelen er 17,3 prosent. Det vises forøvrig til oversikt over aksjeeiere i styret og representantskapet. For flere detaljer vedrørende aksjen i SpareBank 1 SR-Bank henvises til eget kapittel i årsrapporten.

De 20 største aksjeeiere pr 31.12.2014

Eier	Aksjer	Prosent- andel
Sparebankstiftelsen SR-Bank	72 419 305	28,3%
Gjensidige Forsikring ASA	26 748 416	10,5%
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	8 643 971	3,4%
Morgan Stanley & Co LLC, U.S.A.	8 231 700	3,2%
Folketrygdfondet	7 069 608	2,8%
SpareBank 1-stiftinga Kvinnherad	6 226 583	2,4%
Wimoh Invest AS	5 761 169	2,3%
Skandinaviska Enskilda Banken, Sverige	3 907 817	1,5%
Vpf Nordea Norge Verdi	3 259 776	1,3%
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	3 043 658	1,2%
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	2 748 403	1,1%
Clipper AS	2 525 000	1,0%
MSCO Equity Firm Account, U.S.A.	2 287 448	0,9%
J.P. Morgan Chase Bank N.A., U.K.	2 083 137	0,8%
Danske Invest Norske Instit. II	1 924 571	0,8%
The Bank of New York Mellon, U.S.A.	1 865 430	0,7%
Westco	1 577 534	0,6%
Pareto Aksje Norge	1 543 600	0,6%
Odin Norge	1 473 591	0,6%
FLPS-Princ All Sec Stock Sub, U.S.A.	1 433 800	0,6%
Sum 20 største	164 774 517	64,4%
Øvrige eiere	90 976 565	35,6%
Utstedte aksjer	255 751 082	100,0 %

Totalt antall aksjeeiere pr 31.12.2014 er 10.422. Dette er en nedgang på 729 fra årskiftet 2013. Andel aksjer hjemmehørende i Rogaland, Hordaland og Agder-fylkene er 48,9 prosent, og utenlandsandelen er 22,4 prosent. Det vises forøvrig til oversikt over aksjeeiere i styret og representantskapet. For flere detaljer vedrørende aksjen i SpareBank 1 SR-Bank henvises til eget kapittel i årsrapporten.

NOTE 41 VIRKSOMHET SOM SKAL SELGES

(tall i mill kroner)

I posten inngår eiendeler som SpareBank 1 SR-Bank eier i ordinær virksomhet og som er besluttet solgt.

SpareBank 1 SR-Bank etablerer, som en del av sin forretningsvirksomhet, investeringsprosjekter for salg til sine kunder.

SpareBank 1 SR-Bank må også, som en del av sin forretningsvirksomhet, av ulike årsaker overta eiendeler fra enkelte av sine kunder.

Slike eiendeler kan også vurderes som virksomhet som skal selges.

Konsern ¹⁾	Eiet siden	Eierandel	2015	2014
			Bokført verdi	Bokført verdi
Energiveien Eiendom Holding AS ²⁾	1996	16,80 %	22	22
Bank 1 Oslo Akershus	2008	4,80 %	146	-
Bokført verdi 31.12.			168	22

Posten er vurdert til virkelig verdi i regnskapet og som virksomheter som skal selges.

¹⁾ Noten er identisk for morbank

²⁾ Sparebank 1 SR-Bank anser ikke investeringen som tilknyttet virksomhet da det ikke er grunnlag for å utøve kontroll og investeringen er av den grunn ikke regnskapsført etter egenkapitalmetoden.

NOTE 42 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det har ikke vært registrert vesentlige hendelser etter 31.12.2015 som påvirker det avlagte årsregnskapet.

Foreslått utbytte er kr 1,50 pr aksje og vil totalt utgjøre 384 mill kroner.

Til generalforsamlingen og representantskapet i Sparebank 1 SR-Bank ASA

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebank 1 SR-Bank ASA som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Sparebank 1 SR-Bank ASA' finansielle stilling per 31. desember 2015 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Stavanger, 3.3.2016
PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Gunnar Slettebø', written in a cursive style.

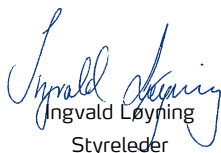
Gunnar Slettebø
Statsautorisert revisor

ERKLÆRING FRA STYRET OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2015 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Stavanger 3.3.2016

Ingvald Løyning
Styreleder

Kate Henriksen

Erling Øverland

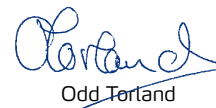
Tor Dahle

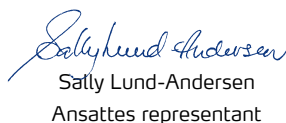
Birthe Cecilie Lepsø

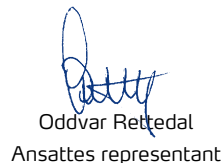
Siv Juvik Tveitnes

Odd Tørlund

Satly Lund-Andersen
Ansattes representant

Oddvar Rettedal
Ansattes representant

Arne Austreid
Administrerende direktør

KONTROLLKOMITEENS UTTALELSE

TIL REPRESENTANTSKAPET OG GENERALFORSAMLINGEN I SPAREBANK 1 SR-BANK ASA

Kontrollkomiteen har ført tilsyn med SpareBank 1 SR-Bank ASA og konsernet i henhold til lov og instruks fastsatt av representantskapet.

Kontrollkomiteen har i forbindelse med årsavslutningen for regnskapsåret 2015 gjennomgått årsberetningen, årsregnskapet og revisors beretning for SpareBank 1 SR-Bank ASA.

Komiteen finner at styrets vurdering av SpareBank 1 SR-Bank ASA og konsernets økonomiske stilling er dekkende og tilrår at årsberetningen og årsregnskapet for regnskapsåret 2015 godkjennes.

Stavanger, 10.3.2016

Odd Jo Forsell
(leder)

Vigdis Wiik Jacobsen

Egil Fjogstad

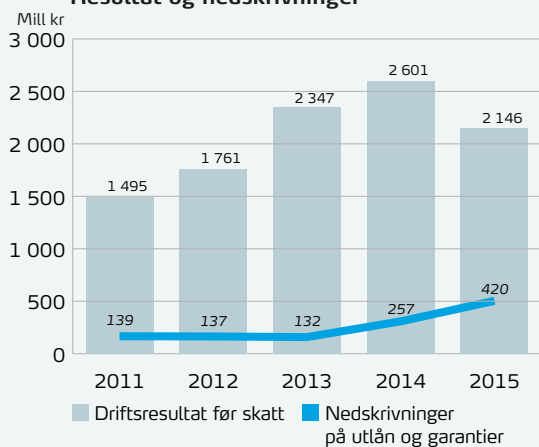

NØKKELTALL SISTE 5 ÅR

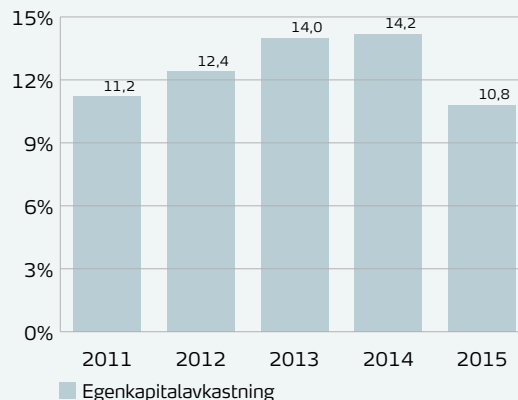
(beløp i mill kroner)

SpareBank 1 SR-Bank konsern	2015	2014	2013	2012	2011
Resultatsammendrag					
Netto renteinntekter	2 593	2 404	2 119	1 742	1 756
Netto provisjons- og andre inntekter	1 532	1 732	1 824	1 466	1 192
Netto inntekter fra finansielle investeringer	304	778	555	578	319
Sum netto inntekter	4 429	4 914	4 498	3 786	3 267
Sum driftskostnader	1 863	2 056	2 019	1 888	1 633
Driftsresultat før nedskrivninger på utlån	2 566	2 858	2 479	1 898	1 634
Nedskrivninger på utlån og garantier	420	257	132	137	139
Driftsresultat før skatt	2 146	2 601	2 347	1 761	1 495
Skattekostnad	400	506	487	400	414
Resultat etter skatt	1 746	2 095	1 860	1 361	1 081
Resultat (% av gjennomsnittlig forvaltningskapital)					
Netto renteinntekter	1,42 %	1,45 %	1,42 %	1,27 %	1,31 %
Netto provisjons- og andre inntekter	0,84 %	1,04 %	1,22 %	1,07 %	0,89 %
Netto inntekter fra finansielle investeringer	0,17 %	0,47 %	0,37 %	0,42 %	0,24 %
Sum netto inntekter	2,42 %	2,96 %	3,01 %	2,76 %	2,44 %
Sum driftskostnader	1,02 %	1,24 %	1,35 %	1,38 %	1,22 %
Driftsresultat før nedskrivninger på utlån	1,40 %	1,72 %	1,66 %	1,38 %	1,22 %
Nedskrivninger på utlån og garantier	0,23 %	0,15 %	0,09 %	0,10 %	0,10 %
Driftsresultat før skatt	1,17 %	1,57 %	1,57 %	1,28 %	1,12 %
Skattekostnad	0,22 %	0,30 %	0,33 %	0,29 %	0,31 %
Resultat etter skatt	0,96 %	1,26 %	1,24 %	0,99 %	0,81 %
Balansetall					
Utlån personmarked	87 229	77 651	59 848	52 569	47 593
Utlån personmarked inkl. SB1 Boligkreditt	115 397	109 939	105 595	100 786	92 287
Utlån bedriftsmarked	66 705	62 880	59 128	55 723	52 563
Utlån bedriftsmarked inkl. SB1 Næringskreditt	67 243	63 464	59 770	56 194	53 198
Innskudd personmarked	42 101	39 545	36 190	34 311	31 445
Innskudd bedriftsmarked	47 341	41 942	35 474	33 248	32 557
Utlånsvekst personmarked ekskl. SB1 Boligkreditt %	12,3	29,7	13,8	10,5	-15,8
Utlånsvekst bedriftsmarked ekskl. SB1 Næringskreditt %	6,1	6,3	6,1	6,0	7,9
Innskuddsvekst personmarked %	6,5	9,3	5,5	9,1	9,6
Innskuddsvekst bedriftsmarked %	12,9	18,2	6,7	2,1	1,6
Forvaltningskapital	192 049	174 926	156 985	141 543	131 142
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	182 768	166 017	149 554	137 212	133 629
Nedskrivninger på utlån og mislighold					
Nedskrivning i % av utlån	0,28	0,20	0,11	0,13	0,13
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,55	0,30	0,69	0,42	0,41
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,35	0,36	0,37	0,54	0,69
Egenkapital					
Aksjekapital	6 394	6 394	6 394	6 394	3 183
Overkursfond	1 587	1 587	1 587	1 587	623
Annen egenkapital	8 933	7 422	6 075	4 656	1 573
Grunnfondskapital					2 739
Utjevningfond					1 639
Sum egenkapital	16 914	15 403	14 056	12 637	9 757
Lønnsomhet, soliditet og bemanning					
Egenkapitalavkastning %	10,8	14,2	14,0	12,4	11,2
Kostnadsprosent	42,1	41,8	44,9	49,9	50,0
Ren kjernekapitaldekning %	13,26	11,50	11,11	10,01	8,27
Kjernekapitaldekning %	14,17	12,34	12,83	12,15	10,62
Kapitaldekning %	16,73	14,53	14,07	13,10	11,44
Antall årsverk	1 161	1 106	1 165	1 207	1 213

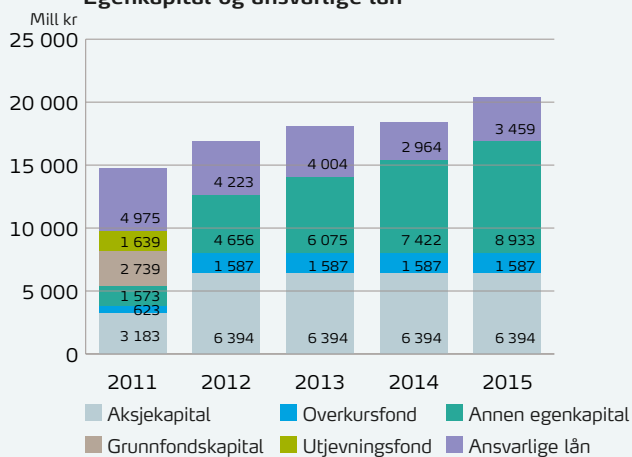
Resultat og nedskrivninger

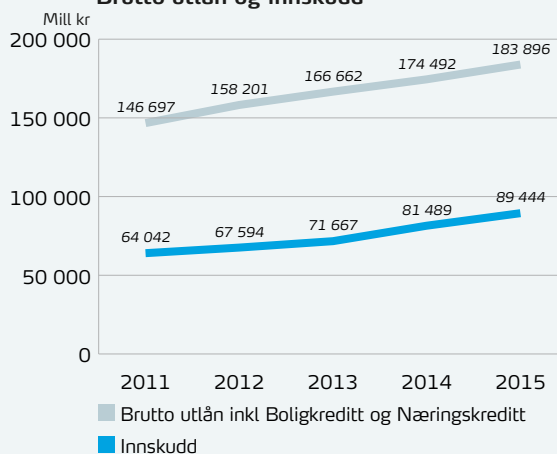
Egenkapitalavkastning

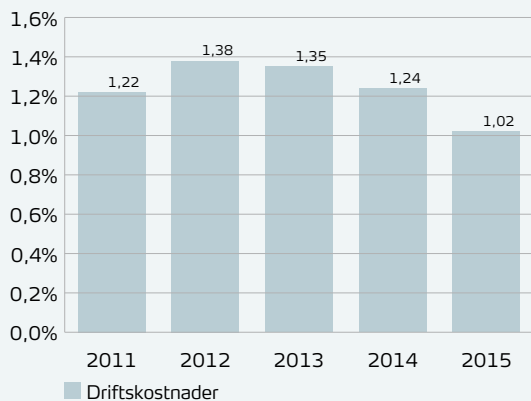
Egenkapital og ansvarlige lån

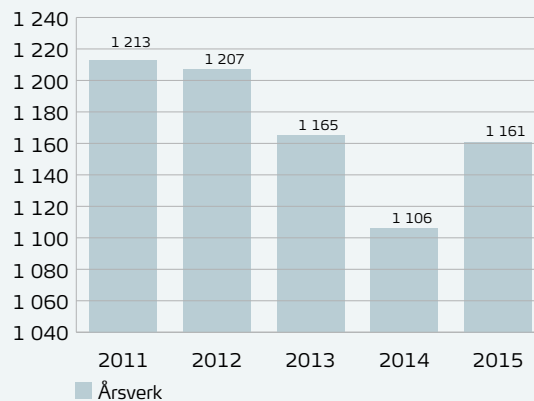
Brutto utlån og innskudd

Driftskostnader i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Årsverk, konsern

NÆRMERE FOLK OG BEDRIFTER

FELLES SENTRALBORD

02002 for privatkunder
02008 for bedriftskunder

HOVEDKONTOR/ADMINISTRASJON:

Bjergsted Terrasse 1
P.b. 250, 4066 Stavanger
E-post privatkunder: kundesenter@sr-bank.no
E-post bedriftskunder: bedrift@sr-bank.no
Fax nr 51 57 12 60

For åpningstider og fullstendige adresser
til våre kontorer se www.sr-bank.no